

**Stamboom en oude verhalen
gedurende enige eeuwen
van de
Familie**

'Klap'

**Nakomelingschap
en
navertellingen
van
een familie
'Klap'**

gedurende
enige eeuwen

Colofon

Dit boek werd uitgegeven in eigen beheer door MaMaRoMaAIMi BV.

Directeur Marinus Huis Siemenspark 30 9636 EB Zuidbroek

Samenstelling en tekst : Marinus Huis Zuidbroek
Opmaak : Marinus Huis Zuidbroek
Druk : drukkerij de Bruin te Zuidbroek
Ontwerp en omslag : drukkerij de Bruin en Marinus Huis te Zuidbroek
Uitgever : MaMaRoMaAIMi BV
Directie : Marinus Huis.
E-mail : rienus@makelaarhuis.nl
Oplage : 5
Copyright : MaMaRoMaAIMi BV

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere manier dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoewel met veel zorg te werk is gegaan kunnen we geen verantwoordelijkheid aanvaarden voor eventuele tekortkomingen en of onjuistheden

Het is in de vertellende trant geschreven in de eenvoud van mijn grammaticale kennis. Bijna in de spontane volgorde waarop tijdens het interview op 14 en 15 juli 2008 nog verschillende familieverhalen door enkele familieleden, maar vooral door Kasper Klap met zijn vrouw Uilke Klap- Drenth uit Musselkanaal en Sinie Klap-Smid uit Vlagtwedde aan mij werden verteld.

December 2010

Marinus Huis.

Inhoud.

COLOFON.....	3
INHOUD.....	4
VOORWOORD.....	9
NATTE EN DROGE ZOMERS VANAF 1901 TOT 1983.....	10
KOUDE WINTERS EN NATTE WINTERS VAN 1861 TOT 1983.....	11
DE TROUWFOTO	12
VROEGERE NAAMVORMEN.....	14
1^E GENERATIE	16
PERSOONSKAART VAN GEERT PIETERS.....	17
PERSOONSKAART VAN LIJSBETH HEERES.....	18
2E GENERATIE.....	20
PERSOONSKAART VAN HEERO GEERTS.....	24
PERSOONSKAART VAN ANNEKE HAYES.....	25
3^E GENERATIE	26
PERSOONSKAART VAN HAIJO HEERES KLAP	31
PERSOONSKAART VAN AUCKE NANNES	33
4^E GENERATIE	34
PERSOONSKAART VAN AIKE HAYES	43
PERSOONSKAART VAN HINDRIKTIEN LUIRTS	44
5E GENERATIE.....	46

PERSOONSKAART VAN HAYKO HAYKES KLAP	55
PERSOONSKAART VAN ANJE GERRITS GROEN	58
6E GENERATIE.....	60
PERSOONSKAART VAN GERRIT HAYO KLAP	82
PERSOONSKAART VAN ALKE BORGERTS DE VRIES.....	85
ZOMAAR WAT DATA MET BIJZONDERHEDEN	87
7^E GENERATIE	88
PERSOONSKAART VAN HENDRIK KLAP.....	97
PERSOONSKAART VAN IJKTJE DE VRIES	99
8E GENERATIE.....	102
PERSOONSKAART VAN JAN KLAP.....	119
PERSOONSKAART VAN LUPKE VAN DE VEEN	121
9^E GENERATIE	123
PERSOONSKAART VAN HENDRIK KLAP.....	156
PERSOONSKAART VAN MEENTJE SMIT	159
10^E GENERATIE.....	162
PERSOONSKAART VAN LUPKO KLAP	169
PERSOONSKAART VAN GEZIENA (SIENI) SMID	170
11^E GENERATIE.....	178
PERSOONSKAART VAN HENDRIK KLAP.....	179
PERSOONSKAART VAN JOKE HOVING	180
POLITIEK	187

KLAP LOOPT IN 2009 MET JOKE.....	199
REISVERSLAGJE VAN HET PIETERPAD IN BEELDVORM.....	200
12^E GENERATIE.....	221
OUDERWETSE GRONINGSE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN.....	228
BEROEPEN.....	230
REÛNIE.....	233
NAMENREGISTER.....	234

Hoe het begon.

Tijdens de vaderlandse geschiedenislessen, op de lagere school, ontsproot bij mij wel eens de gedachte, dat wellicht één van mijn voorouders in die periode zou hebben geleefd. Hoe en waar? Ik zou het niet weten. Het leek mij reuze spannend, het ontrafelen van het reilen en zeilen van het voorgeslacht. Het uitzoeken of er een Guus Geluk of een zwart schaap in de familie was.

Woonden ze misschien in of vlak bij Brielle toen de watergeuzen in 1572 de Brielle innamen? Of in het jaar 1600 de slag bij Nieuwpoort? En ja, in 1628 kaapt Piet Hein de zilvervloot. Misschien was wel één van mijn voorouders bij deze acties aanwezig.....

Maar ook de afschaffing van de slavernij in 1853. Hoe is het mogelijk denk je nu dat er toen slavernij bestond. Wat was de rol van onze voorouders. Maar ook, hoe reageerden ze in 1877 op de eerste telefoon?

Later groeide steeds meer het verlangen om over de voorouders dat soort dingen te weten te komen. Hoe heetten ze, wanneer waren ze jarig, werden ze oud of stierven ze op jonge leeftijd? Kregen ze grote gezinnen en welk beroep oefenden ze uit? Allemaal vragen waaraan je wel eens dacht, maar daar bleef het dan weer bij.

Rond 1980 kwam ik in contact met een kennis die aan genealogisch onderzoek deed. De aangename wijze waarop hij over zijn voorouders vertelde behaagde mij. Ik besloot om de afstamming en verwantschap van mijn familie te onderzoeken. Ik besepte nauwelijks hoeveel naspeurwerk het kost om het voorgeslacht uit de vergetelheid te peuteren.

Het verhaal van de familie Klap ontstond nadat ik had in de archieven had gezien dat enkele voorouders ruim 90 jaar of zelfs ruim 100 jaar zijn geworden. Ook Hendrik Klap die in 1892 werd geboren werd 93 jaar. Neem nou dat in 1885 de paardentram kwam. En later de fiets, de auto, de radio en het vliegtuig. Twee wereldoorlogen, vier koninginnen. Koningin Emma, koningin Wilhelmina, koningin Juliana en koningin Beatrix. De opbloei na de tweede wereldoorlog, de televisie en de maanreis. Zo kan je eindeloos doorgaan. Een honderdjarige, wat weet die van de computer?

In 1884 schreef Orwell zijn boek met de titel; "1984" en daarin schrijft hij over de bevolkingsgroei in de komende eeuw en ook dat mensen zich meer zullen gaan

verplaatsen van de ene plek naar de andere. Hij maakt zich zorgen over de toenemende paardenmest welke dan langs de wegen zal komen te liggen. Ondertussen beschik ik over een rijke genealogische verzamelingen verhaaltjes, anekdotes en vertelsels van mijn voorouders, maar ook van mijn aangetrouwde familie Kruize en familie Dijk en zo ook van de familie KLAP. Alles bij elkaar een lijvige verzameling van namen, geboortebewijzen, overlijdensbewijzen en huwelijksakten van voorouders, hun kinderen en waar ze woonden. Maar ook brieven die ze schreven en knipsels, oude documenten, traktaten, persoonsbewijzen vanuit de oorlog, rouwbrieven en oude vergeelde foto's.

Ik heb wel eens eerder gezegd dat het allemaal spullen van niks zijn, bric-à-brac, nutteloos geworden, maar in hun schamelheid ontroerend en voor mij goud waard. Ik bezit veel prachtige verhaaltjes, persoonlijke mededelingen en familievertelsels van hoe ze waren en wat ze deden en in welke tijdslijn ze leefden.

Rond 1987 is er een reünie geweest van de familie Klap in de 'Witte Schoule' van Vriescheloo. Ter gelegenheid daarvan had ik toen een boekwerkje in elkaar gezet over het voorgeslacht van de familie. Echter toen moest alles nog gekopieerd worden. Nu 20 jaar later zijn de mogelijkheden met de computer en de mogelijkheid van oude foto's scannen zo mooi dat het de moeite waard is om het boekje te herschrijven en aan te vullen. Zo heb ik oude ooms en tantes opnieuw bezocht en geïnterviewd en hoorde ik opnieuw leuke verhaaltjes over vroeger.

Enige malen heb ik gedacht: "Heeft dit gewroet wel zin?"

Toch schrijf ik ze op, verhalen die nog bestaan. Ik omlijst deze verhaaltjes met oude portretten welke uit de vergeelde albums en oude blikken trommeltjes, her en der, tevoorschijn komen. Maar ook is na twintig jaar een volkomen nieuwe generatie van de familie KLAP ontstaan. Opnieuw nog interessantere mensen met hun gezinnen en met hoge opleidingen en beroepen. Hun leven bestaat uit voortdurende ontwikkelingen met permanente educaties die niet meer te vergelijken zijn met wat hun voorouders ooit deden.

Voorwoord

Bij het lezen van dit boekwerkje over de familie KLAP ontdekken we hoeveel aan ons herinneringsvermogen is ontvloden.

Het heden kan niet worden begrepen zonder het verleden. Dit verleden is ons verleden.

Wat eens gebeurde heeft de mens hier en nu gevormd tot wat hij is.

Ik ben het eindproduct van duizenden jaren voorgeslacht en mijn kinderen zullen het zijn na mij, en hun kinderen weer daarna.

En omdat er in ieder mens een vlam brand die sinds ontelbare generaties is doorgegeven, zal deze vlam voor mij een voortdurende prikkeling in mijn geest zijn om dit voorgeslacht te beschrijven zover dit in mijn vermogen ligt.

Omtrent de voorouders van mijn eerste schoonmoeder, de familie KLAP, zijn geen schokkende bijzonderheden mee te delen. Eenvoud en gehechtheid aan de streek en de grond die zij bewoonden was hun kenmerk. Zij waren een afspiegeling van de doorsnee boerenarbeiderbevolking van Zuid Oost Groningen. Deze voorouders moesten hard werken om in hun onderhoud te kunnen voorzien. Wanneer één der ouders stierf, dan was het veelal noodzaak dat spoedig een nieuw huwelijk van de ander volgde. Ondanks hun eenvoud zijn ze interessant genoeg om het een en ander over hen na te vorsen en op te schrijven.

Ik schrijf ze op, de verhalen die nog bestaan.

Het worden geen literaire meesterwerkjes, zo is het ook niet bedoeld. De verhalen zijn doodsimpel en puur persoonlijk. Soms kleine belevenisjes, slechts een periode van hun leven ruwweg omspannend. Ik omlijst deze verhaaltjes met oude portretten welke uit de vergeelde albums, her en der, tevoorschijn komen.

In enkele gevallen moest ik uitgaan van veronderstellingen. Maar het geven van een eigen interpretatie van bepaalde aspecten is geen doodzonde en kan aanleiding geven tot discussie en mogelijk verder onderzoek.

”Sapiéntisat”

(Platus)

betekend; ”Een goed verstaander.....”

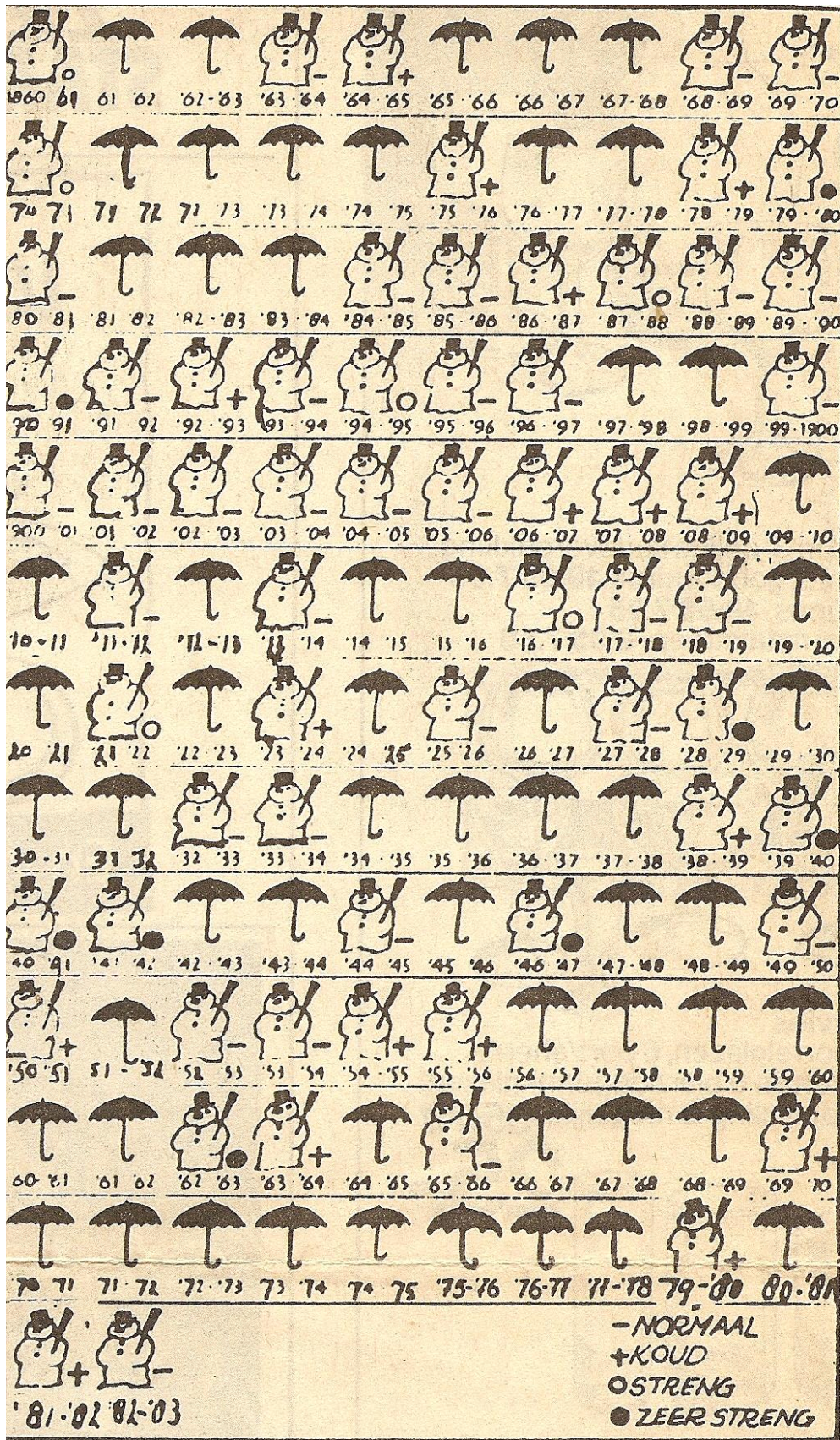
Natte en droge zomers vanaf 1901 tot 1983

 1901	 1902	 1903	 1904	 1905	 1906	 1907	 1908	 1909	 1910
 1911	 1912	 1913	 1914	 1915	 1916	 1917	 1918	 1919	 1920
 1921	 1922	 1923	 1924	 1925	 1926	 1927	 1928	 1929	 1930
 1931	 1932	 1933	 1934	 1935	 1936	 1937	 1938	 1939	 1940
 1941	 1942	 1943	 1944	 1945	 1946	 1947	 1948	 1949	 1950
 1951	 1952	 1953	 1954	 1955	 1956	 1957	 1958	 1959	 1960
 1961	 1962	 1963	 1964	 1965	 1966	 1967	 1968	 1969	 1970
 1971	 1972	 1973	 1974	 1975	 1976	 1977	 1978	 1979	 1980
 1981	 1982	 1983	 DROGE ZOMERS NATTE ZOMERS						

Aantal betere zomers weer in stijgende lijn??

Alle in deze geslachtsboom beschreven personen hebben wellicht vele malen in hun leven over de weersomstandigheden gesproken. In een krant vond ik een staatje van droge en natte zomers van 1901 tot en met 1983. Vaak wordt gezegd dat de zomers vroeger warmer en zonniger waren. Een bijzonder warme periode was van 1932 tot 1939. Velen die geboren zijn voor 1927 herinneren zich dan ook juist deze periode.

Koude Winters en Natte Winters van 1861 tot 1983

er brandstofdu.

De trouwfoto

De evolutie van de trouwfoto

Hierboven de trouwfoto van Geertruida Klap en Jan Kruize in 1944 en op de pagina hiernaast haar kleindochter Geertruida Huis met Martin de Boer. Er is in 55 jaar ook op dat gebied veel veranderd.

Was de trouwfoto 65 jaar geleden een voorbeeldige staatsiefoto dan is het anno 2008 toch wat frivoler.

De opmars van de fotografie duurde 175 jaar. De eerste foto werd gemaakt door Nicephore Niepce in 1822. De belichtingstijd was toen 8 uren. De eerste foto's welke voor de gewone man werden gemaakt dateren uit 1900-1905 en waren vol statie. Tijdens dit genealogisch onderzoek kwamen soms statige foto's voor de dag.

Vroegere naamvormen.

Allerlei naamvormen kwam ik tegen bij het navorsen van de verre voorouders van de familiestamboom Klap. Vroeger keek men niet zo nauwkeurig hoe of hun naam werd geschreven. Meestal kon men niet lezen of schrijven en daardoor werd opgeschreven zoals men het uitsprak. Ook was het niet altijd gemakkelijk om de veelal Latijnse doopnamen naar de moedertaal of de Nederlandse taal in de kerkboeken te laten optekenen. Daarnaast hebben we Engelse en Franse invloeden gehad, zoals in de tijd van Napoleon. Maar ook modezuchtige perioden zorgden voor veranderingen en verkleiningsvormen of vleivormen waaraan ik spontaan even denk aan de naam Haye die in verschillende akten ook Hayo of Aike heet, of Hindriktien die ook wel Hindertje werd genoemd, zodat vele naamsaanduidingen vaak door elkaar heen warrelen.

De naam Klap wordt pas rond 1800 als vaste achternaam aangenomen. Voordien werd de achternaam Klap als aanduidingnaam gebruikt. Geert Pieters is de oudste tot nu toe gevonden voorvader van de familie Klap. Na deze Geert Pieters die geboren is ± 1625 tellen we 12 generaties tot en met Lupko en Jan Klap geboren in 1983 en 1985.

Haye - Hayo - Heikes - Aike - Aiko – Aikes zijn allemaal naamvormen welke zijn afgeleid van Haye. De stamvader van de familie Klap is Jan Hayes of Jan Haykes of Jan Aikes of Jan Aijko Haijus. Al deze naamvormen kwam ik tegen bij het navorsen van de verre voorouders van de familiestamboom Klap. Haye is afgeleid van Haketus, dit was een abt van het klooster Downe in Engeland.

Ook is een uitleg dat de naam Heije, Haye of Hayko betekend Heg, omheining, omheinde plaats. De naam komt veel voor in Groningen en Friesland.

In de tijd dat Geert Pieters Klap werd geboren werd de streek nog onveilig gemaakt door wolven. Groningen en met name het Oldambt was toen heel schraal bevolkt en de vele woeste gronden boden voor ongedierte menig veilige schuilplaats.

In 1722 richtte de Drost van Wedde, de heer P. Muntinghe, een schrijven tot al zijn karspelen. Hierin deelt hij mee dat hij herhaalde klachten ontvangen heeft van ingezetene aldaar gedurende de laatste dagen verscheidene runderen en paarden door een of meerdere wolven op het veld zijn verscheurd en opgegeten. De Drost stelt zich voor een generale wolvenjacht te organiseren en geeft daarbij de nodige instructies.

We geven zijn publicatie weer, maar in de taal van onze tijd.

Artikel 1.

Zodra zich wederom één of meerdere wolven worden gesignaleerd zullen de ingezetenen van het karspel, waaronder de wolf gezien is, daarvan ten spoedigste kennis geven aan het Gericht ter plaatse, met nauwkeurige opgave van de aangerichte schade.

Artikel 2.

Na deze bekendmaking zal de dag van de te houden wolvenjacht terstond worden vastgesteld. Waarvan dan aan alle volmachten van de karspelen en schansen behoorlijke aanschrijving zal worden gedaan, waarvan deze met hunne ingezetene uit ieder huis minstens één weerbaar man , zonder verzuim, opkomen om te assisteren.

Artikel 3.

De verst afwonende ingezetene zullen zich tijdig op weg begeven naar het karspel, waar de schade is aangericht en verder naar de streek waar men denkt dat de wolf zich ophoud. Op aanwijzingen van de volmachten scharen ze zich naar de karspel-lieden op het veld om verder te marcheren, ten einde een grote kring te formeren.

Artikel 4.

Bij het uittrekken zal een ieder zich hebben voorzien van een tweetands hooivork, mestgaffel of ander dienstig en handig werktuig om de wolf te kunnen keren. Zij die met een schietgeweer weten om te gaan nemen een fikse snaphaan of jachtroer mee, benevens kruit en lood.

Artikel 5.

Niemand van de lieden op het veld geschaard mag de kring moedwillig verlaten of verbreken, daar voor- of achterwaarts te kijken, bij breuke van één pond groot.

Artikel 6.

Geen vrouwen en kinderen zullen mee mogen optrekken of in de kring staan; deze zullen terstond daarvandaan gejaagd worden.

Artikel 10.

Is de wolf terneer geveld, dan zal hij in het kerkdorp, waaronder het veld gelegen is waar hij is doodgeschoten, aan een hogen staak worden opgehangen, zonder dat de schutters , die hem getroffen hebben, op enige aanspraak kunnen maken of vervoeren naar elders. Onverkort alle verdere recht en actie van de Heer Luitenant Houtvester van stad en lande in deze comparerend.

1^e generatie
oudst gevonden generatie

Geert Pieters (Klap)

geboren	±	1625
overleden		na 1674
huwt	±	1649

Lijsbeth Heeres

geboren	±	1625
overleden		na 1674

Geert en Lijsbeth krijgen 1 kind.
Tot nu toe alleen deze zoon in de oude kerkboeken gevonden.

1. **Heero Geerts (Klap)**
Bellingwolde

geboren		1655
---------	--	------

overleden		1705	Westerlee
huwt	11-04-	1675	Westerlee

Anneke Hayes

geboren		1650	Scheemda
---------	--	------	----------

overleden	±	1707	Westerlee
-----------	---	------	-----------

Anneke trouwt 2^e huwelijk
Berent Michaels

huwt	01-01-	1706	Westerlee
------	--------	------	-----------

Persoonskaart van Geert Pieters

Geert Pieters is geboren omstreeks 1625. Geert is overleden na 1674, ongeveer 49 jaar oud. Geert trouwde, ongeveer 24 jaar oud, omstreeks 1649 met **Lijsbeth Heeres**, ongeveer 24 jaar oud. Lijsbeth is geboren omstreeks 1625. Lijsbeth is overleden na 1674, ongeveer 49 jaar oud.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

ongeveer 24	Trouwde met Lijsbeth Heeres	(±1649)
ongeveer 25	Zoon Heero geboren	(1650)
ongeveer 49	Echtgenote Lijsbeth Heeres overleden	(>1674)

Persoonskaart van Lijsbeth Heeres

Lijsbeth Heeres is geboren omstreeks 1625. Lijsbeth is overleden na 1674, ongeveer 49 jaar oud. Lijsbeth trouwde, ongeveer 24 jaar oud, omstreeks 1649 met **Geert Pieters**, ongeveer 24 jaar oud. Geert is geboren omstreeks 1625. Geert is overleden na 1674, ongeveer 49 jaar oud.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

ongeveer 24	Trouwde met Geert Pieters	(±1649)
ongeveer 25	Zoon Heero geboren	(1650)
ongeveer 49	Echtgenoot Geert Pieters overleden	(>1674)

Waar vond de slag bij Heiligerlee plaats? Waar was eind mei 1568 het slagveld? De Graven Lodewijk en Adolf waren van Emden naar Wedde getrokken. Daar verbleven ze om meer huursoldaten aan te werven. Toen ging het op naar Appingedam. Dat werd Gronings Spaansgezinde stadhouder Aremberg te bont. Hij mobiliseerde zijn soldaten en vroeg versterking. De legers van Adolf en Lodewijk trokken over Siddeburen naar Zuidbroek en via de oude weg naar Meeden en Westerlee. Ze sloegen hun kamp op in en om het klooster van wat nu Heiligerlee heet. Deze rondtrekking van soldaten was een plaag voor de bevolking. Ongeacht of het om geuzen of om spaansgezinde soldaten ging. Plundering en brandstichting waren schering en inslag. Nabij Heiligerlee, waar meer open veld was met moerassen was een gunstig gevechtsterrein dat het de vijand moeilijk zou maken. De veldslag was kort en hevig. Aan Spaanse zijde waren 1500 doden te betreuren, bij de Geuzen 50. Graaf Adolf van Nassau en stadhouder Aremberg sneuvelden eveneens. Later moesten de inwoners van Meeden zich verantwoorden voor plundering en mishandeling van vluchtende Spaansgezinde soldaten. Ze verdedigden zich door te stellen dat ze juist ellende van de Geuzen te verduren hadden. Graaf Adolf werd eerst in Wedde begraven (later herbegraven in Emden) en Graaf Aremberg werd op het kerkhof van het klooster te Heiligerlee begraven (later herbegraven in België). Deze gebeurtenissen worden gezien als het begin van de tachtigjarige oorlog met de Spanjaarden. Van 1609 tot 1621 was er een twaalf jarig bestand en heerste er wat rust. Daarna barste het geweld weer los. Het klooster en de kloostergebouwen waren al door de troepen in brand gestoken, maar na het twaalf jarig bestand en het opnieuw losbarsten van het geweld werden de laatste resten van het klooster door Spaanse troepen in brand gestoken. Tot tegen de twintigste eeuw waren nog overblijfselen te zien van de zeer dikke muren. Westerlee en ook Meeden vielen onder het gezag van dit klooster. In die tijd werd de verst getraceerde voorouder van de familie Klap in die streek geboren. Hij woonde in deze streek waar het toen volop oorlog was. De dorpen Heiligerlee en Westerlee verwijst naar de zandrug (lee) waarop het dorp gebouwd is. Deze zandrug scheidt hier het veengebied en het kleigebied. Ten noorden van de zandrug begint het Oldambt en ten zuiden de Veenkoloniën. Op de zandruggen staan de boerderijen. Hoe verder naar het noorden, hoe zwaarder de klei. Westerlee was toen een dorp dat in een rijk gebied gelegen was. Op de zandrug woonde je hoog en betrekkelijk droog en op de vette klei groeide het prima.

2e generatie.

Heero Geerts (Klap) geboren ± 1650 Bellingwolde
overleden voor 1705 (55jr)
huwt 11-04-1675 Westerlee

Anneke Hayes geboren ± 1650 Westerlee
overleden ?

Heero en Anneke krijgen vijf kinderen.

waarvan één tweeling.

Anneke huwt op 56 jarige leeftijd voor de tweede keer in 1706 met Berent Michaëls.

- Imke Heeres (Klap)** geboren 16-07-1676 Westerlee
overleden ?
1e huwelijk huwt ± 1700
Doede Tjarks
2e huwelijk huwt 30-01-1707 Veendam
Wibbe Popkes geboren 19-03-1676 Meeden
zoon van Popke Meeuwes en IJde Wibbes.
- Elisabeth Heeres (Klap)** geboren 23-09-1677 Westerlee
overleden ?
huwt 19-06-1707 Westerlee
Jacob Hindriks uit Eexta
- Geert Heeres (Klap)** geboren 23-02-1679 Westerlee
overleden 01-02-1680 Westerlee (1 jr)
- Haijo Heeres(Klap)** (tweeling) geboren 14-02-1680 Westerlee
gedoopt 15-02-1680 Westerlee
overleden
Beroep Schoenmaker te Meeden
1^e huwelijk huwt 01-04-1706 Scheemda
Kerkelijke goedkeuring van het huwelijk 12-03-1675 Scheemda
Aucke Nannes geboren 11-11-1685 Eexta
gedoopt 22-11-1685 Eexta
overleden ± 1720 Meeden (35jr)
Dochter van Nanno Elties (1657-± 1730) en Rixte Eltjes (1646-1703)
2^e huwelijk huwt ± na 1720
Krijnje Pieters geboren ± 1690
- Geert Heeres(Klap)** (tweeling) geboren 14-02-1680 Westerlee
gedoopt 15-02-1680 Westerlee
overleden ?

Heero Geerts
 Jan 3
 Jan:

Dierck Bartelth van Gouwen in kerk
 Burgelandt; beydt in de 29ste

Anno 1675

Heero Jacobs van de Schiedda Lijbth geerth weduind van woffel Claes in Schiedda kammars attest: ghdacht den 4 Febr.	{ 10 Jan: 17 24
Jan Everts in de Schiedda Anke ochts van oostwolt: attestatid ghdacht	{ 24 Jan: 31 7 Febr
Jan Eodts in de Schiedda Grieth Pieters weduind van Jacob Paustra in veldnam attestatid ghdacht na veldnam	{ 31 Jan: 7 Febr: 14
Heero geerts van Billingswold Anckerstays in de Schiedda ghepul: den 11 April	{ 14 Mart: 21 28

21 Mart.

1675; Trouwinschrijving in de kerkboeken van Westerlee van Heero Geerts en Anneke Hayes in 1675.

Jan Bodts in de Schiedamsche
 grietke Pieters weduwe van
 Jacob Paustra in vriedam
 attestatie ghehadt na vriedam } 7 Febr
 } 31 Jan:
 } 7 Febr:
 } 14

Heero geerts van Billingswoold &
 Anndker Hayes in de Schiedamsche
 ghepule: den 11 April } 14 Mart:
 } 21
 } 28

Jan Jans van Roon op de Meere
 Hillegonda Tiddens wed: van de vandenrich
 Schameke van de Schiedamsche
 attestatie ghehadt } 21 Ma
 } 28
 } 5 Apr

Tholus Jans nyet hdt Stilt otnebrugg
 de goetke Harmdas van Longbrack

1675; Trouwinschrijving in de kerkboeken van Westerlee van Heero Geerts en Anneke Hayes in 1675.

Den 5 Octob: gedoopt Caspar Marcus ende Beerentie
dochter genaemt Trijntien.

Den 5 Decemb: gedoopt de soone van Jan Geerts ende
Meentje genaemt Gerik

Den 25 Januarij 1680 gedoopt Wessel Luykes en L'ubbe
Soone genaemt Hindrick.

Den 15 Febr: gedoopt de twielingen van Hero Geerts
ende Anje het eene genaemt Geert ende de ander Hajje.

Den 22 Febr: gedoopt Jan Pieters Luyper ende Nante
dochter genaemt Grietie

Den 14 Martij gedoopt Gabriel Barm ende Hindrickiens Soon
genaemt Barm. NB. Deze personen woonen op de meeder maer sy
hier gekoomen, omdat aldaer in een sondagh of twee niet gepredie
waer.

Op den 15^e februari 1680 gedoopt in de Nederlands Hervormde Kerk te Westerlee;
De tweelingen van Hero Geerts en de Anje, het eene genaemt Geert en de ander
Hajje.

Persoonskaart van Heero Geerts

Heero Geerts is geboren in 1650 in Bellingwolde, zoon van Geert Pieters en Lijsbeth Heeres. Heero is overleden in 1705 in Westerlee, 55 jaar oud.

Heero trouwde, 25 jaar oud, op 11-04-1675 in Westerlee met Anneke Hayes, 25 jaar oud. Anneke is geboren in 1650 in Scheemda. Anneke is overleden omstreeks 1706 in Westerlee, ongeveer 56 jaar oud. Zij trouwde later voor de tweede keer, omstreeks 01-01-1706 met Berent Michaels.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

minstens 24	Moeder overleden	(>1674)
minstens 24	Vader overleden	(>1674)
25	Trouwde met Anneke Hayes	(11-04-1675)
26	Dochter Imke geboren	(16-07-1676)
27	Dochter Elisabeth geboren	(23-09-1677)
29	Zoon Geert geboren	(23-12-1679)
30	Zoon Geert overleden	(01-02-1680)
30	Zoon Geert geboren	(15-02-1680)
30	Zoon Hayo geboren	(15-02-1680)
ongeveer 50	Dochter Imke trouwde met Doede Tjarks	(±1700)

Persoonskaart van Anneke Hayes

Anneke Hayes is geboren in 1650 in Scheemda. Anneke is overleden omstreeks 1706 in Westerlee, ongeveer 56 jaar oud.

Anneke: trouwde voor de eerste keer, 25 jaar oud, op 11-04-1675 in Westerlee met Heero Geerts, 25 jaar oud. Heero is geboren in 1650 in Bellingwolde, zoon van Geert Pieters en Lijsbeth Heeres. Heero is overleden in 1705 in Westerlee, 55 jaar oud.

Anneke trouwde voor de 2^e keer, ongeveer 56 jaar oud, omstreeks 01-01-1706 met Berent Michaels.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

25	Trouwde met Heero Geerts	(11-04-1675)
26	Dochter Imke geboren	(16-07-1676)
27	Dochter Elisabeth geboren	(23-09-1677)
29	Zoon Geert geboren	(23-12-1679)
30	Zoon Geert overleden	(01-02-1680)
30	Zoon Geert geboren	(15-02-1680)
30	Zoon Hayo geboren	(15-02-1680)
ongeveer 50	Dochter Imke trouwde met Doede Tjarks	(±1700)
55	Echtgenoot Heero Geerts overleden	(1705)

3^e generatie

Haijo Heeres (Klap)	geboren	14-02-1680	Westerlee	
	gedoopt	15-02-1680	Westerlee	
	overleden			
	Beroep	Schoenmaker te Meeden		
	ondertrouw	04-04-1706	Meeden	
	1 ^e huwelijk huwt	18-04-1706	Scheemda	
	Kerkelijke goedkeuring van het huwelijk	12-03-1675	Scheemda	
Aucke Nannes (20 jaar oud)	geboren	17-11-1685	Scheemda	
	overleden	± 1720	Meeden	(35jr)
	Ned.Herv. gedoopt	22-11-1685	Eexta	
	Dochter van Nanno Elties Rixte Eltjes			
	2 ^e huwelijk huwt	± na 1720		
Krijnje Pieters	geboren	1690		

Haijo en Aucke krijgen 5 kinderen.

Hayo en Krijnje hiervan zijn geen kinderen bekend

1. Heere Hayes (Klap)	geboren	21-08-1707	Meeden	
	overleden			
2. Rixte Hayes (Klap)	geboren	06-10-1709	Meeden	
	overleden	± 1710	Meeden	(1jr)
3. Rixte Hayes (Klap)	geboren	10-05-1711	Meeden	
	overleden	25-01-1778	Hellum	(67jr)
	begraven	29-01-1778	Hellum	
	huwt	27-03-1735	Hellum	
Hindrik Roelofs	gedoopt	07-10-1708	Hellum	
	overleden	13-10-1775	Hellum	(67jr)
	begraven	17-10-1775	Hellum	
	Beroep	Bakker te Hellum.		

Was ook diaken en ouderling, gedoopt (Ned.Herv.)

Zoon van Roelof Hindriks (1685-1720) en Etje Meertens (± 1685- ±1730).

4. **Nanne Hayes (Klap)** geboren 23-07-1713 Meeden
overleden ?
5. **Aijke Hayes (Klap)** geboren 01-11-1716 Scheemda
overleden 25-10-1808 Scheemda (90jr)
Beroep boerenarbeider/tapper/kastelein
1^e huwelijk huwt 08-11-1744 Scheemda
Geertruid Hindriks (26 jr) geboren 08-11-1718 Sappemeer
overleden 20-02-1752 Scheemda (34jr)
- 2^e huwelijk huwt 04-11-1753 Scheemda (35jr)
Hindriktien Luirts (25 jr) geboren 30-11-1728 Scheemda.
overleden 08-08-1814 Scheemda (86jr)
Dochter van Luit Fockes (1696-1778) en Anje Jans Ebels (1699-1779)
6. **Anje Hayes (Klap)** geboren 19-11-1719 Meeden
overleden ?

Haijo Heeres Klap was van beroep schoenmaker te Meeden.

In die tijd waren geen schoenenwinkels zoals we nu hebben. Als je toen nieuwe schoenen moest hebben dan had je je oude schoenen helemaal af gelopen. Dan ging je naar de schoenenmaker en hij nam je voetmaat op en maakte schoenen op maat. Een paar schoenen op voorraad was er toen niet. Alles werd op bestelling gemaakt.

Als de schoenmaker veel klanten had dan moest je wel even geduld hebben.

De schoenmaker gebruikte voor zijn schoenen rund, geit of kalfsleer. Alle onderdelen van de schoen werden met de hand genaaid. Leer was erg duur in die tijd tussen 1700 en 1800 zodat vrijwel uitsluitend de beter gesitueerden op schoenen liepen.

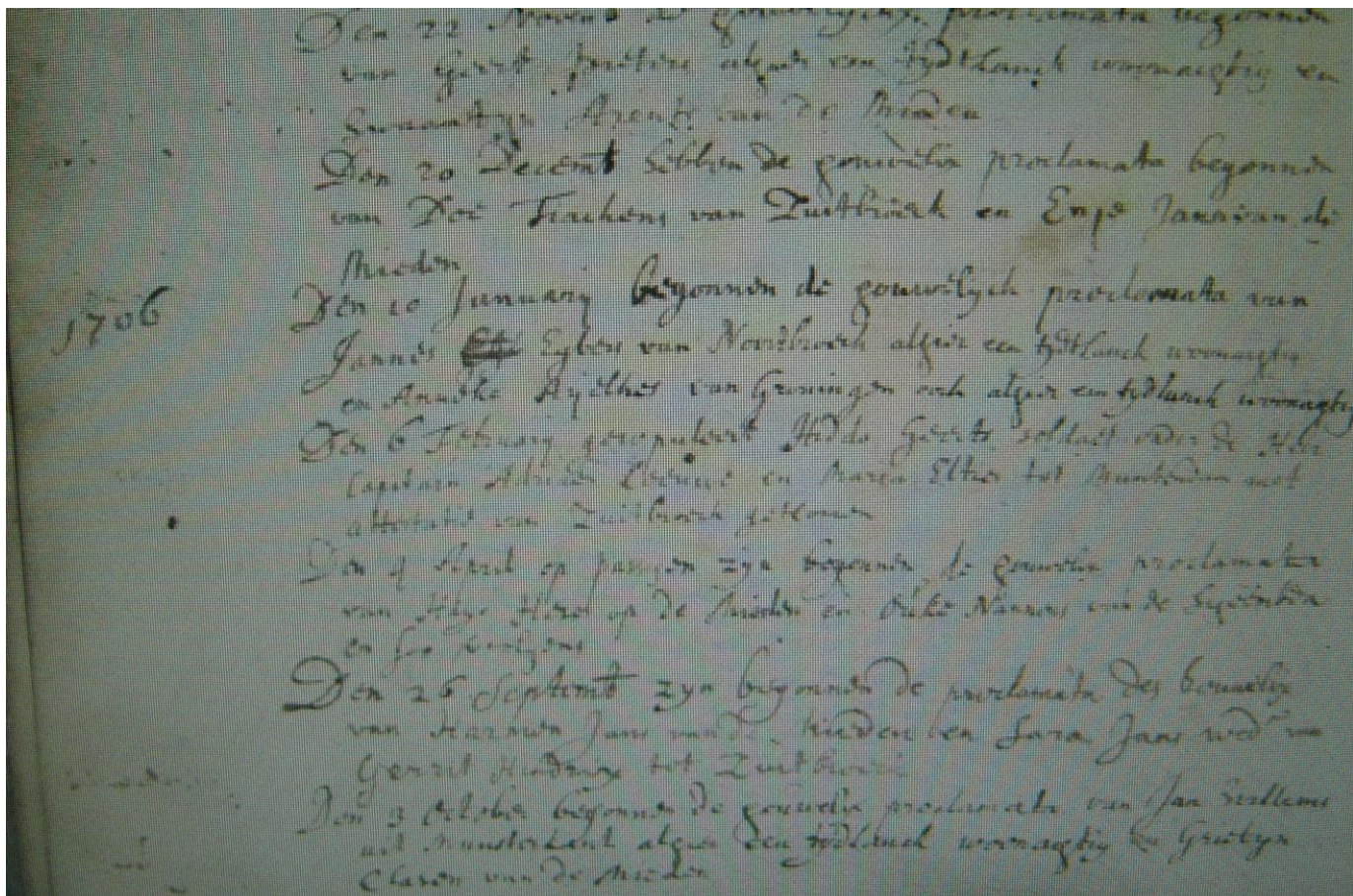
Het gebied van Westerlee, Heiligerlee en Meeden was toen een redelijk rijke streek. De boerenstreek floreerde goed. De dorpen Heiligerlee en Westerlee verwijst naar de zandrug (lee) waarop het dorp gebouwd is. Deze zandrug scheidt hier het veengebied en het kleigebied. Ten noorden van de zandrug begint het Oldambt en ten zuiden de Veenkoloniën. Op de zandruggen staan de boerderijen. Hoe verder naar het noorden, hoe zwaarder de klei. Op de zandrug woonde je hoog en betrekkelijk droog en op de vette klei groeide het prima. Vandaar dat het dorp Westerlee toen in een rijk gebied gelegen was.

Het schoenmakersgilde floreerde ook daar goed. Veel versierselen zoals grote gespen en lange punten aan de schoenen was mode, later kwam de zogenaamde Rococomode. Mooie leren schoenen en prachtige veterlaarzen, de zogenaamde Bottines, met zijde of satijn van binnen en met gespen van zilver of bezet met diamanten of stras (geslepen glas op folie, een namaak edelsteen) pasten goed bij de uitbundige kleding van de rijken in die tijd.

De boeren en notabelen wilden graag laten zien aan anderen dat ze rijk waren.

Rond 1725; Prachtige veterlaarzen, de zogenaamde bottines, met zijde of satijn van binnen.

04-04-1706; Huwelijksinschrijving in de kerkboeken van Scheemda van Haijo Heeres en Aucke Nannes.

Bij het huwelijk van Hayo Heeres en Aucke Nannes is een hele delegatie aanwezig welke worden genoemd.

Van de zijde van de bruidegom is aanwezig zijn stiefvader Berent Michaels en zijn moeder Anje Hayes. Verder zijn aanwezig Jantien Ottes en de neven en nichten Hero Roelofs, Jochem Epkes, Anje Roelofs, Albert Jans en Geert Hindriks.

Van de zijde van de bruid zijn aanwezig haar vader en moeder Nanno Elties en Deuwer Eukes.

Persoonskaart van Haijo Heeres Klap

Hayo Heeres is geboren op 15-02-1680 in Westerlee, zoon van Heero Geerts en Anneke Hayes. Hij is gedoopt op 15-02-1680 in Westerlee. Hayo:

Hayo trouwde, eerste huwelijk 26 jaar oud, op 05-04-1706 in Scheemda met **Aucke Nannes**, 20 jaar oud. Het kerkelijk huwelijk vond plaats op 05-04-1706 in Scheemda. Aucke is geboren op 17-11-1685 in Eexta, dochter van Nanno Elties en Rixte Elties. Zij is gedoopt op 22-11-1685 in Eexta (Scheemda). Aucke is overleden omstreeks 1720, ongeveer 35 jaar oud.

Hayo trouwde, tweede huwelijk en ± 40 jaar oud met **Krijnje Pieters**, ongeveer 30 jaar oud. Krijnje is geboren omstreeks 1690.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

0 jaar	Broer Geert geboren	(15-02-1680)
ongeveer 20	Zus Imke trouwde met Doede Tjarks	(±1700)
25	Vader overleden	(1705)
ongeveer 26	Moeder overleden	(±1706)
ongeveer 25	Moeder trouwde met Berent Michaels	(±01-01-1706)
26	Trouwde met Aucke Nannes	(05-04-1706)
26	Zus Imke trouwde met Wubbe Popkes	(30-01-1707)
27	Zus Elisabeth trouwde met Jacob Hindriks	(19-06-1707)
27	Zoon Heere geboren	(21-08-1707)
29	Dochter Rixte geboren	(06-10-1709)
ongeveer 30	Dochter Rixte overleden	(±1710)
31	Dochter Rixte geboren	(01-05-1711)
33	Dochter Nanne geboren	(23-07-1713)
36	Zoon Aike geboren	(01-11-1716)
39	Dochter Antje geboren	(19-11-1719)
ongeveer 40	Echtgenote Aucke Nannes overleden	(±1720)
minstens 40	Trouwde met Krijnje Pieters	(>1720)
55	Kleinzoon Etje geboren	(03-07-1735)
55	Dochter Rixte trouwde met Hindrik Roelofs	(17-10-1735)
57	Kleinzoon Roelof gedoopt	(17-11-1737)

58	Kleinzoon Roelf gedoopt	(11-01-1739)
64	Zoon Aike trouwde met Geertruid Hindriks	(08-11-1744)
66	Kleinzoon Auke geboren	(26-10-1746)
67	Kleindochter Martjen gedoopt	(03-03-1747)
69	Kleinzoon Heije geboren	(23-02-1749)
69	Kleinzoon Auke gedoopt	(02-03-1749)
72	Kleindochter Wijtske geboren	(17-02-1752)
73	Kleinzoon Roelf gedoopt	(19-08-1753)
73	Zoon Aike trouwde met Hindriktien Luirts	(04-11-1753)
74	Kleinzoon Hayko geboren	(27-11-1754)
78	Kleindochter Anje geboren	(01-04-1758)
78	Kleindochter Anje overleden	(03-10-1758)
79	Kleinzoon Auwe geboren	(19-01-1760)
81	Kleindochter Trijntje geboren	(04-12-1761)
85	Kleinzoon Haya geboren	(17-02-1765)
86	Kleinzoon Hilke geboren	(23-11-1766)
87	Kleinzoon Etje overleden	(09-07-1767)

Persoonskaart van Aucke Nannes

Aucke Nannes is geboren op 17-11-1685 in Eexta, dochter van Nanno Elties en Rixte Eltjes. Zij is gedoopt op 22-11-1685 in Eexta (Scheemda). Aucke is overleden omstreeks 1720, ongeveer 35 jaar oud. Aucke trouwde, 20 jaar oud, op 05-04-1706 in Scheemda met **Hayo Heeres**, 26 jaar oud. Het kerkelijk huwelijk vond plaats op 05-04-1706 in Scheemda. Hayo is geboren op 15-02-1680 in Westerlee, zoon van Heero Geerts en Anneke Hayes. Hij is gedoopt op 15-02-1680 in Westerlee. Hij trouwde later na 1720 met Krijnje Pieters (geb. ±1690).

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

ten hoogste 18	Moeder overleden	(<1703)
18	Zus Jesel trouwde met Geert Derks	(16-12-1703)
20	Trouwde met Hayo Heeres	(05-04-1706)
21	Zoon Heere geboren	(21-08-1707)
23	Dochter Rixte geboren	(06-10-1709)
ongeveer 25	Dochter Rixte overleden	(±1710)
25	Dochter Rixte geboren	(01-05-1711)
27	Dochter Nanne geboren	(23-07-1713)
30	Zoon Aike geboren	(01-11-1716)
34	Dochter Antje geboren	(19-11-1719)

4^e generatie

Aike Hayes (Klap) geboren 01-11-1716 Meeden
overleden 25-10-1808 Scheemda (92jr)
Beroep boerenarbeider/ tapper/kastelein
1^e huwelijk huwt 08-11-1744 Scheemda (28jr)
Geertruid Hindriks (26 jr) geboren 08-11-1718 Sappemeer
overleden 20-02-1752 Scheemda (34jr)

Aike en Geertruid krijgen 3 kinderen

1. **Auke Hayes Klap** geboren 26-10-1746 Scheemda
overleden ?
2. **Heije Hayes Klap** geboren 23-02-1749 Scheemda
overleden ?
3. **Wijtse Hayes Klap** geboren 17-02-1752 Scheemda
overleden ?

2^e huwelijk huwt 04-11-1753 Scheemda(35 jr)
beroep kastelein

Hindriktien Luirts (Luurts) (25 jr) geboren 30-11-1728 Scheemda.
overleden 08-08-1814 Scheemda (86jr)
Dochter van Luit Fockes (1696-1778) en Anje Jans Ebels (1699-1779)

Aike en Hindertien krijgen 7 kinderen.

1. **Haye Hayes Klap** geboren 27-11-1754 Scheemda
Beroep kastelein, tapper en kruidenier
overleden 16-10-1850 Borgsweer (96jr)
huwt 20-05-1792 Nieuwolda (38jr)
Anje Gerrits Groen (28 jr) geboren 06-11-1763 Nieuw Beerta
overleden 10-01-1848 Borgsweer
Dochter van Gerrit Jans Groen en Hilke Rijkens

2.	Anje	Hayes	Klap	geboren gedoopt overleden	01-04-1758 15-04-1758 ?	Scheemda Scheemda
3.	Auwe	Hayes	Klap	geboren gedoopt overleden	19-01-1760 19-03-1760 ?	Scheemda Scheemda
4.	Trijntje	Hayes	Klap	geboren overleden	04-12-1761 ?	Scheemda
5.	Haya	Hayes	Klap	geboren overleden	17-02-1765 ?	Scheemda
6.	Hilke	Eikes	Klap	geboren overleden	23-11-1766 ?	Scheemda
7.	Luirt	Hayes	Klap	gedoopt overleden	20-03-1768 ?	Scheemda

Jan Hindriks van de Velde A 25 May
 in
 Aike Hayes wed. van Simon Dicks
 van de Scheemda

Aike Heijes van de Scheemda 8 gber
 Geertme ^{ten} Hindriks van Sappemeer 15 dito
22 gber.

Marten Japkes van de Scheemder Swang 29 gber
 in
 Hindriks Harmis van Wieckelo 6 x ber
13 x Fer
 okt. 25 x ber

1744; huwelijksinschrijving in de kerkboeken van Scheemda op 8 november 1744, het eerste huwelijk van Aike Hayes Klap en zijn eerste vrouw Geertuid Hindriks uit Sappemeer.

Aijko Hayes }
 en }
 Hindriktien Luirts }
 van de Scheemda } den 4 gte
 } den 10 gte
 } den 25 gte
 Hedde Harms van Tinterwolt } den 11 gte
 en }
 Meiske Willems inde Scheemda } den 18 gte
 } den 25 gte
 Reint Bronger }
 en }
 Trijntje Jans }
 van de Scheemda } den 16 to
 } den 23 to
 } den 6 Jan
 gepuleert den 12 Jan: 1754. } den 24 Ma
 } den 21 dit

1753; huwelijksinschrijving in de kerkboeken van Scheemda op 04 november 1753, het tweedehuwelijk van Aike Hayes Klap en zijn tweede vrouw (stammoeder van de familie Klap) Hindriktien Luirts uit Scheemda.

Als Aike Hayes 10 jaar is, in 1733, hebben we een zeer zachte winter. In januari beginnen de bomen te bloeien.

Op zijn 16e jaar, in 1739, is er een zeer strenge vorst. In oktober begint het te vriezen tot aan april. Als Aike 17 jaar is, in 1740, komt het koffiedrinken in gebruik.

Aike is geboren in Scheemda maar in oude stukken kom ik ook Eexta tegen.

Scheemda heeft vroeger 1,5 kilometer noordelijker gelegen. Scheemda was één van de dorpen die regelmatig door de overstromingen van de Dollard getroffen werd,

waardoor de bewoners hun hele hebben en houden naar hoger gelegen zandruggen moesten verplaatsen. Het nieuwe dorp kwam vlakbij het oude kerkdorp Eexta te

liggen. In de loop der jaren is Eexta daardoor opgegaan in de gemeente Scheemda.

De oude kruiskerk van Eexta, waarin Aike Haykes en zijn ouders naar de kerk gingen, is afgebroken in 1870. De oude pastorie, het oudste steenhuis met het

oudste woonhuisdak, rond 1250, van Nederland is nu een rijksmonument. De

Onstwedder kunstschilder Geert Schreuder heeft in 2007 de oude kerk met de pastorie zeer mooi op het doek vastgelegd. Het hangt in de oude pastorie.

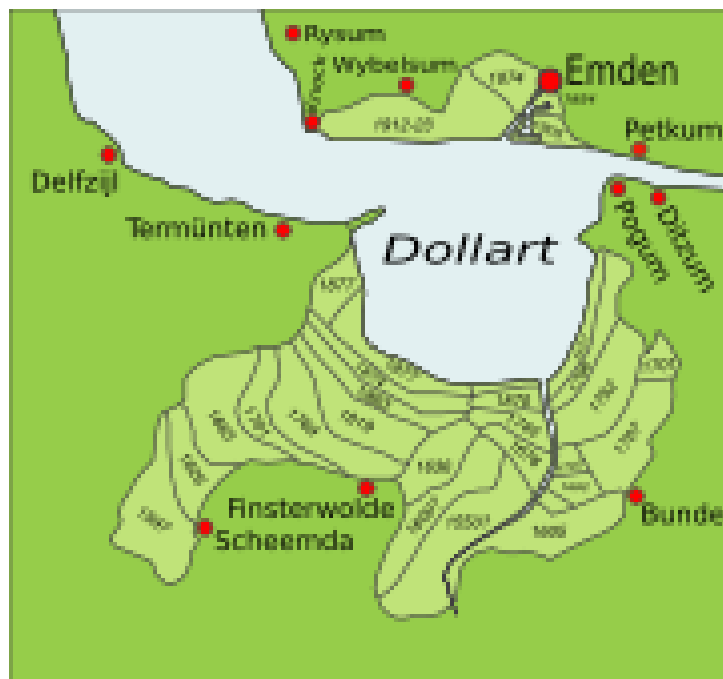
In het kerkboek van Scheemda vinden we dat op 8 juni 1769 belijdenis werd gedaan en ook aangenomen Hindrikje Luurts en Aike Hajes.

[1769 8 Junij op Belijdenis aangenomen](#)

[Hindrikje Luurts huisvrouw van Aike Hajes](#)

In Eexta werd vroeger veel bier gebrouwen en er was een boekweitmaalderij en een kalkbranderij. In enkele oude akten kom ik ook tegen dat voorouderlijke familieleden Klap werkzaam zijn als bierbrouwer. Toen Aike één jaar oud was, in 1717, kreeg de beurs in Rotterdam het behoorlijk zwaar vanwege een scherpe koersval. Velen leden door windhandel aanzienlijke verliezen. In Amsterdam werd het Engelse koffiehuis in de Kalverstraat bestormd. De burgemeesters verboden de beursmakelaars nog langer te handelen in waardeloze aandelen. De oplichterspraktijken en aandelenmalversaties van toen verschilden niet zo veel met anno 2008. Toen Aike één jaar was werd er begonnen wordt met het inenten tegen pokken met menselijke entstof. De eeuw 1700 werd wel de eeuw van de pokken genoemd omdat de ziekte in Amerika een ware slachting had veroorzaakt. Men had ontdekt dat mensen die soms opzettelijk werden besmet met de etter van een pokkenlijder daarna immuun waren voor de ziekte. Dat was in die tijd ook nogal omstreden omdat de strenge kerkelijke regels deze vorm van ziektebehandeling streng verbood. Maar in de kerken ontstonden toen ook al ideeën van de Verlichting en geloofden mensen steeds meer dat zij zelf het heft in handen konden nemen en niet meer moesten wachten op een zogenaamd goddelijk ingrijpen. In Frankrijk werd een begin gemaakt met de bouw van steenkolenmijnen nadat bij Rijssel een dikke kolenlaag was ontdekt. Het Oldambt kenmerkte zich toen door een grote mate van dynamiek zowel op sociaal-economisch, als ook op politiek en religieus gebied. Nieuwe indijkingen voegden telkens weer andere akkers toe aan het vruchtbare polderland dat zich tussen de oude dorpen uitstreckte. Het hoogveen achter de oude dorpen werd steeds verder ontgonnen, zodat ook de schralere zand- en dalgronden in oppervlakte toenamen. De bevolkingsaanwas groeide snel doordat landarbeiders zich in eenkamerwoningen langs de dijken vestigden en ook in plaggenhutten aan de rand van het veen. Al in 1719 werd het Oldambt “het Puukje van de geheele Provincie” genoemd. Lofdichters prezen de streek Oldambt als “het nieuwe land Kanaän”, waar het te midden van bloeiend koolzaad en wuivende graanhalmen voor de stedelijke elite goed toeven was. De inwoners golden als “de beschaafdsten van het platteland”, beschreef dominee Gerardus Kuypers, die hier in 1758 vanuit Nijkerk werd beroepen. Hun kerkelijke meelevendheid was voorbeeldig en ook waren “hunne zeeden, meest al, bijna onberispelijk”. Buitenlandse reizigers berichtten dat mensen in het Oldambt er gezond en opgewekt uitzagen, terwijl netheid en regelmaat het

landschap kenmerkten. “Alles ademt hier welstand, properheid en overvloed”, noteerde een Duitse bezoeker in 1797. De wegen waren opgeruimd, de voetpaden met geel zand bestrooid en de kerkgebouwen goed onderhouden. Dankzij het omvangrijke kerkelijke bezit kon men bovendien de beste schoolmeesters inhuren en predikanten beroepen (zoals ds. Kuypers), die de bevolking op de hoogte brachten van alle vrome en minder vrome denkbeelden die kenmerkend waren voor de tijdgeest. Niet iedereen profiteerde echter in gelijke mate van de welvaart. De dorpen langs de kust werden zwaar getroffen door bijvoorbeeld de Kerstvloed van 1717, die het zeewater ver landinwaarts opstuwde. Zoals bij iedere stormvloed had het werkvolk, dat in laaggelegen huisjes woonde, meer hiervan te lijden dan de boeren, wier stevig gebouwde boerderijen vaak wat hoger stonden. Maar ook de kleine stallen van de gewone man werden niet gespaard door de regelmatig terugkerende runderpest die een groot deel van de koeien, varzen en ossen lieten creperen. Sinds die tijd moesten de meeste landarbeiders en ambachtslieden het met een enkel schaapje doen, omdat er geen geld meer was voor een nieuwe koe. Aangezien deze mensen bovendien al hun brood, gort en bonen moesten kopen, werden zij extra zwaar getroffen door de schaarste die volgde op natte zomers en strenge winters. De landbouw op de klei had bovendien geregeld te kampen met muizen en ander ongedierte, waarvan de overlast toenam naarmate men meer graan, koolzaad en paardenbonen ging verbouwen. Tenslotte leden de meeste mensen geregeld aan malariakoortsen, waardoor veel kinderen jong stierven en volwassenen vaak maandenlang niet konden werken en daardoor geen inkomen hadden. Vooral kleinere boeren slaagden er steeds moeilijker in om het hoofd boven water te houden. Meer dan anderen ondervonden zij de gevolgen van misoogsten en veesterfte omdat ze niet over voldoende krediet beschikten of konden aankloppen bij welgestelde familieleden. In tegenstelling tot de meer gegoede boeren konden de keuterboertjes niet wachten tot op de markt de beste prijs voor hun producten werd betaald. Bij de verpachting van losse percelen visten zij achter het net, in de oogsttijd kregen zij niet het beste personeel, voor aankoop van nieuw vee of voor investeringen hadden zij onvoldoende geld. Ook hun kinderen moesten de huwelijkspartners geregeld beneden hun stand zoeken. Als eersten klopten zij daarom aan bij geldschieters of vreemde beleggers aan wie zij hun land overdeden. Die beleggers gingen er op hun beurt steeds vaker toe over het vrijkomende land aan meer succesvolle boeren te verpachten.

Op het kaartje is te zien hoe Scheemda vroeger aan de rand van het overstromingsdeel van de Dollard lag. Ook Finsterwolde en Termunten, de woongebieden waar familie's KLAP generaties lang woonden, waren zogenaamde 'droge' gebieden. Je kunt concluderen dat het ingeboren is dat een Klap de voeten graag droog houdt.

1909. Ovredens. Jaaren.

13 Jan. En kind van Elias Johannes
Lichtenberg & vrouw. 9 weken

17 doto - Albert Gestl 68.

25 doto - Aike Hajes 90.

17 Febr. Gerrit Egbert Looijge van
Egbert Jans & Gestsmid
Koeft 5.

19 doto Hendrik Engels 46.

20, Meert. Mrs. Oka Albertus-holten
van door 68.

21 doto. Jakobij Hendriks vrouw
van Jakob Pietst 57.

10 doto. Willelm Haven man van
Alyette Hendriks 40.

30 April. Ederna Hesse vrouw van van
Peer W. E. Ahleiman 27.

31. doto. Juffer Engelina Hesse 67.

1 May. Jannes Gerritt ongetand 30.

Dat de 'KLAP' familie gemiddeld sterke voorouders bezet is bekend. Uit deze akte blijkt dat de verst bekende voorouder Aike Hajes 90 jaar werd. Zijn zoon Hayko, waar hoofdzakelijk de familie KLAP van afstamt, werd zelf 96 jaar. Dat waren voor die tijd uitzonderlijk hoge leeftijden omdat de meeste mensen niet ouder werden dan 65 jaar.

Persoonskaart van Aike Hayes

Aike Hayes is geboren op 01-11-1716 in Scheemda, zoon van Hayo Heeres en Aucke Nannes. Aike is overleden op 25-10-1808 in Scheemda, 91 jaar oud. Aike trouwde voor de eerste keer, 28 jaar oud, op 08-11-1744 in Scheemda met **Geertruid Hindriks**, 26 jaar oud. Geertruid is geboren op 08-11-1718 in Sappemeer. Ze kregen drie kinderen. Geertruid is overleden op 20-02-1752 in Scheemda, 33 jaar oud. Aike trouwde voor de tweede keer, 37 jaar oud, op 04-11-1753 in Scheemda met **Hindriktien Luirts**, 24 jaar oud. Hindriktien is geboren op 19-11-1728 in Scheemda, dochter van Luint Fockes en Anje Jans Ebels. Zij is gedoopt op 19-12-1728 in Scheemda. Ze kregen 7 kinderen.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

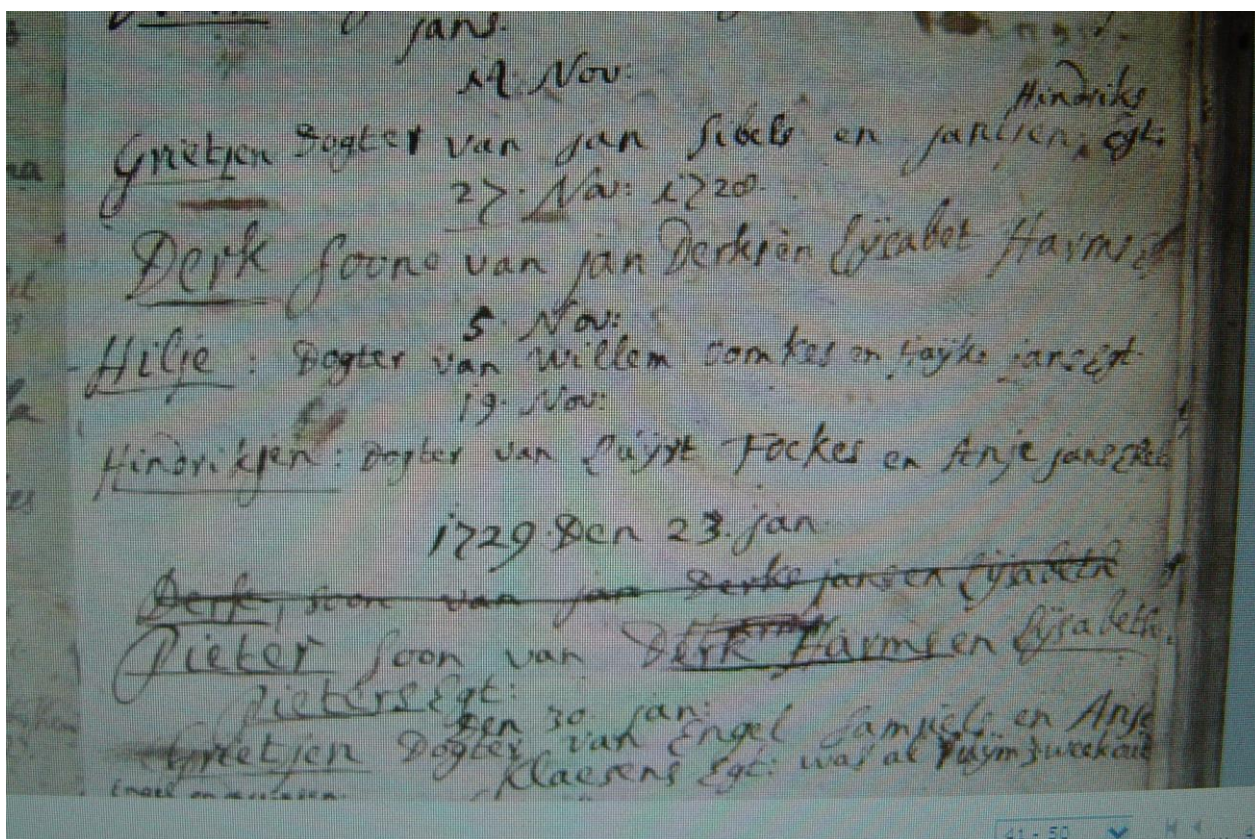
3	Zus Antje geboren	(19-11-1719)
ongeveer 4	Moeder overleden	(±1720)
minstens 4	Vader trouwde met Krijnje Pieters	(>1720)
18	Zus Rixte trouwde met Hindrik Roelofs	(17-10-1735)
28	Trouwde met Geertruid Hindriks	(08-11-1744)
29	Zoon Auke geboren	(26-10-1746)
32	Zoon Heije geboren	(23-02-1749)
35	Dochter Wijtske geboren	(17-02-1752)
35	Echtgenote Geertruid Hindriks overleden	(20-02-1752)
37	Trouwde met Hindriktien Luirts	(04-11-1753)
38	Zoon Hayko geboren	(27-11-1754)
41	Dochter Anje geboren	(01-04-1758)
41	Dochter Anje overleden	(03-10-1758)
43	Zoon Auwe geboren	(19-01-1760)
45	Dochter Trijntje geboren	(04-12-1761)
48	Zoon Haya geboren	(17-02-1765)
50	Zoon Hilke geboren	(23-11-1766)
51	Zoon Luint geboren	(01-01-1768)
61	Zus Rixte overleden	(25-01-1778)
75	Zoon Hayko trouwde met Anje Gerrits (Groen)	(20-05-1792)
76	Kleindochter Hinderktjen geboren	(10-04-1793)
81	Kleinzoen Gerrit geboren	(22-01-1798)

Persoonskaart van Hindriktien Luirts

Hindriktien Luirts is geboren op 19-11-1728 in Scheemda, dochter van Luint Fockes en Anje Jans Ebels die woonden op de Diepswalle te Scheemda. Zij is gedoopt op 19-12-1728 in Scheemda. Hindriktien is overleden op 08-08-1814 in Scheemda, 85 jaar oud. Hindriktien trouwde, 24 jaar oud, op 04-11-1753 in Scheemda met **Aike Hayes**, 37 jaar oud. Aike is geboren op 01-11-1716 in Scheemda, zoon van Hayo Heeres en Aucke Nannes. Aike is overleden op 25-10-1808 in Scheemda, 91 jaar oud. Hij was weduwnaar van Geertruid Hindriks (1718-1752), met wie hij trouwde op 08-11-1744 in Scheemda.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

3	Broer Focko geboren	(18-05-1732)
5	Zus Trijntjen geboren	(22-11-1733)
24	Trouwde met Aike Hayes	(04-11-1753)
26	Zoon Hayko geboren	(27-11-1754)
29	Dochter Anje geboren	(01-04-1758)
29	Dochter Anje overleden	(03-10-1758)
31	Zoon Auwe geboren	(19-01-1760)
33	Dochter Trijntje geboren	(04-12-1761)
36	Zoon Haya geboren	(17-02-1765)
38	Zoon Hilke geboren	(23-11-1766)
39	Zoon Luint geboren	(01-01-1768)
49	Vader overleden	(16-01-1778)
50	Moeder overleden	(01-11-1779)
63	Zoon Hayko trouwde met Anje Gerrits (Groen)	(20-05-1792)
64	Kleindochter Hinderktjen geboren	(10-04-1793)
69	Kleinzoon Gerrit geboren	(22-01-1798)
79	Echtgenoot Aike Hayes overleden	(25-10-1808)

1728; Op 30 november geboorte-inschrijving in de kerkboeken te Scheemda van Hindriktien Luirts

5e generatie.

Hayko Haykes Klap

geboren 27-11-1754 Scheemda
overleden 16-10-1850 Borgsweer (96jr)
beroep, landwerker en daarna castelein
tapper, kruidenier te Nieuwolda en later te
Woldendorp en te Borgsweer

Anje Gerrits Groen (22 jr)

huwt 20-05-1792 Nieuwolda (37jr)
geboren 06-11-1763 Nieuw Beerta
gedoopt 06-11-1763 Nieuw-Beerta
overleden 10-01-1848 Borgsweer (85jr)

22 jarige dochter van Gerrit Jans Groen (1733-1793) en Hilke Rijkjes(1737- ?)

Haijo en Anje krijgen 2 kinderen.

1. Hinderktjen Haykens Klap

geboren 10-04-1793 Nieuwolda
overleden 30-06-1852 Termunterzijl (59jr)
huwt 02-06-1816 Termunten (23jr)

Jan Heikes de Vries (27 jr)

geboren 30-09-1787 Farmsum
overleden 19-09-1857 Termunten (70jr)

zoon van Hayo Jans de Vries (1758- ?) en Epke Jans(1755-1805)

2. Gerrit Hayo Klap

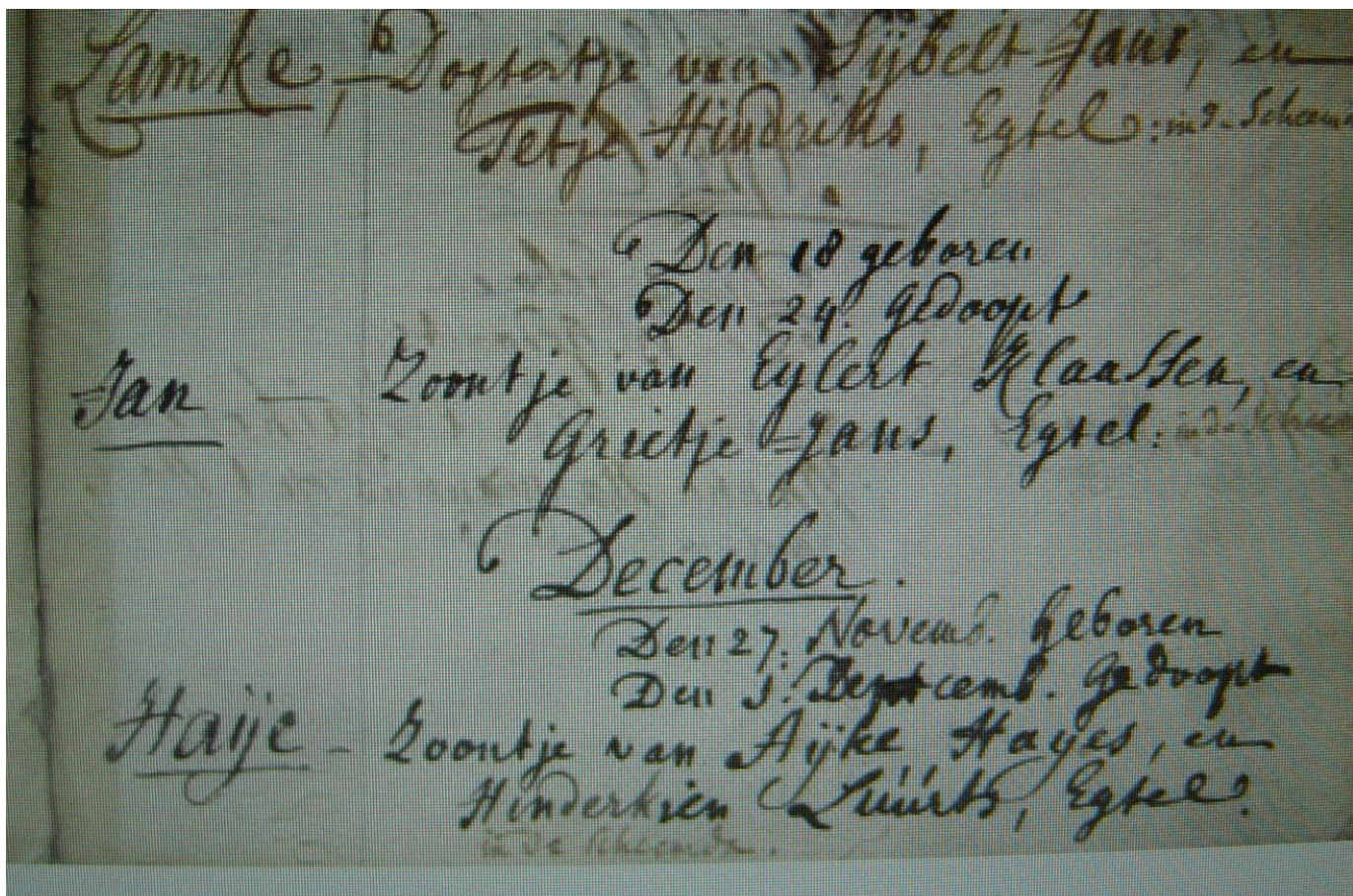
geboren 22-01-1798 Woldendorp
overleden 31-12-1866 Woldendorp (68jr)

1^e huwelijk getrouwd 05-03-1819 Delfzijl (21jr)
Alke Borchers de Vries geboren 05-01-1796 Midwolda
overleden 25-09-1858 Delfzijl (62jr)

23 jarige dochter van Borcherd Berends de Vries (1757-1834) en Nieske
Roelfs van der Laan (1768-1846)

2^e huwelijk getrouwd 25-11-1859 Midwolda (61jr)
Zwaantje Willems Veld geboren 12-01-1797 Eexta
gedoopt 22-01-1797 Eexta
overleden 24-11-1887 Scheemda (90jr)

62 jarige dochter van Willem Luiken Veld (1769-1833) en Trijntje Geerts
(1754-1788)

1754; geboortenschrijving in de kerkboeken van Scheemda op 27 december 1754 van Haije Aijkes Klap zoon van Aijke Haijes Klap en Hinderkien Luirts.

Egbertien Dochtertje van Geelt Jans, en Geesje
Egberts, Egteleden

Den 25. geboren

Den 27. Gedoopt

Hindrik Zoontje van Jacob Hindriks en We
lentje Berks, Egte:

November

Den 8. geboren

Den 10. Gedoopt

Lamke, Dochtertje van Sibelt Jans, en
Tetje Hindriks, Egte: in d. Scheemda

Den 18 geboren

Den 24. gedoopt

Jan Zoontje van Eylert Klaassen, en
Grietje Jans, Egte: in d. Scheemda

December

Den 27. Novemb. geboren

Den 1. Decemb. Gedoopt

Haije - Zoontje van Aijke Hayes, en
Hinderkien Luurts, Egte:
in d. Scheemda

1754. Geboorte-inschrijving in de kerkboeken van Scheemda van Haije Haijkes geboren op 27-11-1754 te Scheemda

Getrouwt, na drie kerk kundigingen, de E.

1792.

29. Meert.

Hindrik Jans, van Heveskes en Anna Jans, van Midwolda.

13. Maj.

Hindrik Haijkes, van Noordbroek, en Sientjen Heeres, van Witmond in Oostvrieeland, zijn met Attestatie vertrokken, om in Appingardum te trouwen.

17.

Eljo Heines, van Noordbroek, en Trijntje Otkes, van Nieuwolda, zijn met Attestatie vertrokken, om te Noordbroek te trouwen.

2.

Pieter Hindriks, van Oterdum, en Eljen Joelfs, van Nieuwolda, zijn met Attestatie vertrokken, om te Oterdum te trouwen.

20.

Arijs Derks, van Nieuw Scheemda, en Adriaaffe Edes, van de Berta, zijn met Attestatie vertrokken, om in N. Scheemda te trouwen.

—

Jarfke Luitjens, van Westerbe, en Anje Jans, van Nieuwolda.

—

Haijko Haijkes, van de Scheemda, en Anje Gerrits, van Nieuw Beerke.

27.

Okko Jans, van Midwolda, en Anje Alberts, van Farmsum, zijn met Attestatie vertrokken, om te Midwolda te trouwen.

01. Juni.

Klaas Beerents, van Nieuwolda, en Joelfijn Harms, van Blijham.

18. Nov.

Abel Hendriks, van de Heemen, onder Nieuwolda, en Auke Klaafens, van Woldendorp, met Attestatie te Woldendorp getrouwt.

6. Dec.

Klaas Heilkes, en Esfke Jacobs, beide van Nieuwolda.

1793. 10. Januari.

Eppo Harms, van Noordbroek, en Jacobjen Derks, van Nieuwolda.

17.

Jan Jans Huifman, van Nieuwolda, en Hilje Jans, van N. Scheemda.

31. Meert.

Derk Eilderts Boer, van Wagenborgen, en Geertjen Geerts, van Midwolda.

14. Maj.

Geert Hindriks, van Nieuwolda, en Martjen Reints van de Zomerdyk onder Wagenborgen.

19.

Elbe Heilkes van de Meden, en Martjen Derks, van Woldendorp, zijn met Attestatie vertrokken, om te Woldendorp te trouwen.

—

Harm Alberts, van Nieuwolda, en Nicna Rotgeris, van Westerbe, zijn met Attestatie vertrokken, om te Westerbe te trouwen.

—

Cornell's Jans, van Nieuw Scheemda, en Gepke Folberg van Nieuwolda.

—

Arent Harms, van Nieuw Scheemda, en Joelfjen Jans, van de Meden, zijn met Attestatie vertrokken, om te Farmsum te trouwen.

26.

Jacob Jans Buffcher, en Martjen Jans Perdok, beide van Wagenborgen, zijn met Attestatie vertrokken, om te Wagenborgen te trouwen.

19.

Albert Berents, van Nieuwolda en Aafke Berents, van de Scheemda.

Juni.

9. Hindrik Geerts, van Nieuwolda, en Harmke Harms, van Westerbe.

1. Juli.

Jammo Haijkes, van de Scheemda, en Anje Derks, van Nieuwolda, zijn met Attestatie vertrokken, om in de Scheemda te trouwen.

15. Sept.

Pieter Jans, van Vinroy, onder Nimwegen, en Aalfjen Egberts van Midwolda.

3. Nov.

Hindrik Derks, van Termunten, en Geertuid Boets, van Midwolda, zijn met Attestatie vertrokken, om te Midwolda te trouwen.

24.

Aldert Martens, van Midwolda, en Abeltje Heilderts, van Wagenborgen.

Als Heije Heijkes oftewel Hayko Haykes geboren 27-11-1754 op zijn 37^e jaar trouwt met Anje Gerrits op 20-05-1792 te Nieuwolda zijn in Frankrijk de revolutionaire beginselen tot uitbarsting gekomen. Een barre tijd brak aan. Onder de leus 'vrijheid, gelijkheid en broederschap' werd de vrede voorgehouden. Wie het er niet mee eens was werd in de gevangenis De Bastille gesmeten. De guillotine werkte zonder ophouden. Alleen in het jaar 1794 werden in Parijs bijna 5000 mensen onthoofd met de guillotine. De afgekapte hoofden vielen in een mand met zaagsel.

Niemand voelde zich veilig.

Er braken jaren van aarzeling aan, van wanorde, honger en ellende.

Na 1800 zou het nog veel erger worden. Jongens van 19 jaar werden opgeroepen om dienst te doen in Rusland. In het begin kon je als vrijwilliger gaan en kreeg je 50 gulden premie. Die premie liep op naar 200 gulden, een vermogen voor die tijd. Later werd men gedwongen om zonder premie naar Rusland te gaan. Heije was toen 50 jaar en te oud om nog te dienen in het beruchte leger van Napoleon.

Hij had een keuterboerderijtje met wat land op één van de oudst beschreven staande gebieden van Woldendorp. Dit was een blok land dat was gelegen rondom de oorspronkelijke bedding van de oude Ae te Woldendorp genaamd "de Woldslenken". In nog wat oudere akten wordt dit stuk land genoemd als de "Woldsleeken".

In 1803 verkoopt Heije zijn bezit voor 400 caroliner guldens en 10 stuivers aan een boer Michiels Berends Buurma en zijn vrouw Wijke Meertens.

In die tijd verdiende een boerenarbeider ongeveer 125 gulden per jaar.

De boerderij "De Woldslenken" staat nog steeds langs de weg van Nieuwolda naar Woldendorp.

Met zijn 400 guldens koopt Hayko een café met grutterswinkel te Woldendorp. Hij wordt dan Kruidenier en Castelein en Caféhouder. In verschillende aktes kom je hem dan tegen met vermelding van die beroepen.

Het café stond langs het water bij de klapbrug over het Termunterzijldiep aan het eind van de Klapsterweg. Het Termunterzijldiep, gegraven in 1601 was oorspronkelijk bedoeld om het land droog te houden, kreeg langzamerhand een 2e functie. Vanuit de Veenkoloniën ontwikkelde de scheepvaart via het Termunterzijldiep naar de Scandinavische landen aan de Oostzee en dreef men handel tot aan Sint Petersburg. Toen in 1876 het Eemskanaal werd gegraven was de scheepvaart via het Termunterzijldiep voorbij.

Toen Hayko daar begon, aan het eind van de Klapsterweg bij de Klapbrug van het termunterzijldiep in Woldendorp, met het café was het er een bloeitijd. In die buurt waren twee steenfabrieken en een dakpannenfabriek waarin vele gezinnen hun bestaan vonden. Er stonden veel arbeidershuizen en het was er een ware buurtschap. De buurtschap werd dan ook de Klapstreek genoemd en het stuk land bij de Klapbrug heette de Klapkampe oftewel de Klapplaats bij de Klapbrug over het Termunterzijldiep bij Woldendorp. Volgens de archieven heeft er ook een Klooster gestaan, langs de rivier de Munter Ae, met bezittingen tot aan Muntendam toe. In Muntendam is er heden nog de Kloosterbrug met de Kloosterboerderij die vroeger in bezit waren van het Grijs Monniken-klooster van Woldendorp.

Op de plaats van het oude klooster, nabij Baamsum, staat nu een boerderij die Grijs Monnikenklooster heet.

Schepen bleven bij de brug overnachten voordat ze het zeegat uitvoeren en lieten zich door de winkel van Hayko en Anje nog wat bevoorraden.

Ik stel mij voor dat vaak door de vele klanten, ook die daar in de buurt woonden werd gezegd 'even naar de Klap (brug) om een boodschap te doen' of 'even naar de Klap voor een paar maatjes brandewijn of een borreltje'.

Zo ontstond de naam 'even bij Klap..... dit of dat ophalen'. De naam Hayko Haykes was voor een Groninger immers ook veel te lang. Als je het met één woord kan duidelijk maken gebruik je er geen twee in Groningen. Het was veel gemakkelijker om 'Klap te zeggen. Het is dan ook vrij logisch dat na het toen door Napoleon uitgevaardigde decreet, waarin hij gebood dat ieder een achternaam moest aannemen, dat Hayko de al veel gebezigde naam 'Klap' als zijn achternaam in de burgerlijke stand van Woldendorp liet optekenen. De familienaam Klap was vastgelegd.

Het café bij de klapbrug over het Termunterzijldiep verkoopt Hayko Klap in 1818 aan Wobbe H. Principaal. Hayko is dan 64 jaar en hij gaat eenvoudig wonen in Borgsweer. Een klein keuterboerderijtje met wat kleinvee en wat gespaard geld, zo slijt hij zijn oude dag en wordt hij op 6 weken na 96 jaar. Zijn vrouw Anje was twee jaar voor hem aan overleden en werd 84 jaar.

Hij had een keuterboerderijtje met wat land op één van de oudst beschreven staande gebieden van Woldendorp. Dit was een blok land dat was gelegen rondom de oorspronkelijke bedding van de oude Ae te Woldendorp genaamd "de Woldslenken". De boerderij "De Woldslenken" staat nog steeds langs de weg van Nieuwolda naar Woldendorp.

Nog even iets over achternamen. Er zijn in Nederland ruim tweehonderdduizend verschillende achternamen, zogenaamde familienamen. Deze familienamen zijn er niet altijd en overal geweest. Als je het aantal eeuwen dat ze bestaan vergelijkt met de honderdduizenden jaren dat de mensheid bestaat, zou je kunnen spreken van een tamelijk nieuwe uitvinding. Voornamelijk heeft dit met de groei van de bevolking te maken. Met het alleen de voornamen elkaar benoemen was het niet meer toereikend om mensen van elkaar te onderscheiden en er moest dus een extra kenmerk bij, de achternaam. In het westen van Nederland, waar de bevolkingsdichtheid groter was speelde dit nog een grotere rol als in de dunner bevolkte provincie Groningen.

Toen het wetboek van Napoleon in 1809 werd ingevoerd had de kerk niet meer het recht om zelfstandig huwelijken te voltrekken. Er moest eerst een burgerlijk huwelijk worden voltrokken voor de kerk tot inzegening mocht overgaan. Op 29 april 1809 kregen predikanten en onderwijzers bericht van de gemeentebesturen dat zij niets meer mochten afkondigen zonder voorafgaande toestemming van het gemeentebestuur.

In 1811 moesten de kerken hun protocollen en zegels inleveren en hun bevoegdheid was afgedaan. Iedereen moest zich nu, in plaats van bij de kerk, bij de burgerlijke stand laten inschrijven en een achternaam opgeven. Tot die tijd is het dan ook gemakkelijk om geboorteakten, overlijdensakten en trouwakten na te trekken op gemeentehuizen en in rijksarchieven. Nog verder in het verleden is door het veelal ontbreken van de achternamen een ware puzzel om het voorgeslacht uit te zoeken. Maar op 17 augustus 1811 vaardigde Napoleon een decreet uit dat alle Nederlanders voor het einde van het jaar en uiterlijk 24 december op het gemeentehuis moesten verschijnen om een verklaring te tekenen, hetzij dat ze de achternaam die ze al hadden wilde houden, hetzij dat ze een door henzelf te kiezen naam aannamen. Deze naam gold voor gezinshoofden. Maar als opa nog leefde dan gold die, door hem gekozen naam, voor de hele familie. Het is dan ook in 1811 dat Haijko Haijkes de achternaam KLAP aan zijn naam toevoegt. Hij is dan 57 jaar. Zijn vader was drie jaar daarvoor, in 1808, te Scheemda overleden. Haijko woont met zijn vrouw Anje en twee kinderen Hinderktjen en Gerrit Hayo op het café met winkel bij de klapbrug over het Termunterzijldiep.

De Klapsterweg te Woldendorp.

Hier ligt de oorsprong van de familie Klap. Op de foto staat Meentje Kruize, een verre nazaat, elf generaties verder als de oudst, tot nog toe, gevonden generatie.

Persoonskaart van Hayko Haykes Klap

Hayko Haykes Haykes (Klap) is geboren op 27-11-1754 in Scheemda, zoon van Aike Hayes en Hindriktien Luirts. Hij is gedoopt op 01-12-1754 in Scheemda. Hayko is overleden op 16-10-1850 in Borgsweer, 95 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 19-10-1850. Hayko trouwde, 37 jaar oud, op 20-05-1792 in Nieuwolda met **Anje Gerrits (Groen)**, 28 jaar oud. Zij is een dochter van Gerrit Jans (Groen) en Hilke Rijkes. Zij is gedoopt op 06-11-1763 in Nieuw Beerta. Anje is overleden op 10-01-1848 in Borgsweer, 84 jaar oud.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

3	Zus Anje geboren	(01-04-1758)
3	Zus Anje overleden	(03-10-1758)
5	Broer Auwe geboren	(19-01-1760)
7	Zus Trijntje geboren	(04-12-1761)
10	Broer Haya geboren	(17-02-1765)
11	Broer Hilke geboren	(23-11-1766)
13	Broer Luint geboren	(01-01-1768)
37	Trouwde met Anje Gerrits (Groen)	(20-05-1792)
38	Dochter Hinderktjen geboren	(10-04-1793)
43	Zoon Gerrit geboren	(22-01-1798)
53	Vader overleden	(25-10-1808)
59	Moeder overleden	(08-08-1814)
61	Dochter Hinderktjen trouwde met Jan de Vries	(02-06-1816)
62	Kleinzoon Heijke geboren	(05-01-1817)
64	Zoon Gerrit trouwde met Alke de Vries	(05-03-1819)
64	Kleinzoon Heijo geboren	(25-07-1819)
66	Kleindochter Anje geboren	(1820)
66	Kleindochter Nieske geboren	(13-09-1821)
68	Kleinzoon Heijo geboren	(08-01-1823)
68	Kleindochter Anje geboren	(22-03-1823)
72	Kleindochter Epke geboren	(1826)
72	Kleindochter Bouwina geboren	(01-01-1827)

72	Kleindochter Bouwina overleden	(22-08-1827)
74	Kleinzoon Gerrit geboren	(04-08-1829)
74	Kleinzoon Borchert geboren	(21-08-1829)
78	Kleindochter Bouwina geboren	(06-01-1833)
78	Kleindochter Ijktje geboren	(05-05-1833)
80	Kleinzoon Roelf geboren	(17-05-1835)
86	Kleinzoon Hendrik geboren	(02-01-1841)
87	Kleinzoon Heijke trouwde met Japie Koopman	(21-05-1842)
88	Kleindochter Anje trouwde met Ebbo Wenning	(07-01-1843)
89	Kleinzoon Heijo trouwde met Engeltje Bos	(02-11-1844)
90	Kleindochter Nieske trouwde met Jan Veeger	(16-04-1845)
93	Echtgenote Anje Gerrits (Groen) overleden	(10-01-1848)
95	Kleindochter Epke overleden	(29-01-1850)
95	Kleindochter Anje trouwde met Willem Smit	(22-04-1850)

Nieuw Beerta
Op 6 November is gedoopt
E. G. van Gerrit Jans
Hilke Rijks
Op 12 November is gedoopt
Anje van Henke Stalder
Hilke Rijks

1763; Op 6 november de doopinschrijving in de kerkboeken van Nieuw Beerta van Anje Gerrits. Er wordt geschreven 'NN een dochter van Gerrit Jans en Hilke Rijks'.

Persoonskaart van Anje Gerrits Groen

Anje Gerrits (Groen), dochter van Gerrit Jans (Groen) en Hilke Rijkens. Zij is gedoopt op 06-11-1763 in Nieuw Beerta. Anje is overleden op 10-01-1848 in Borgsweer, 84 jaar oud. Anje trouwde, 28 jaar oud, op 20-05-1792 in Nieuwolda met **Hayko Haykes Haykes (Klap)**, 37 jaar oud. Hayko is geboren op 27-11-1754 in Scheemda, zoon van Aike Hayes en Hindriktien Luirts. Hij is gedoopt op 01-12-1754 in Scheemda. Hayko is overleden op 16-10-1850 in Borgsweer, 95 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 19-10-1850.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

3	Broer Jan geboren	(28-06-1767)
7	Zus Grietje geboren	(07-07-1771)
10	Zus Hilke geboren	(23-10-1774)
28	Trouwde met Hayko Haykes (Klap)	(20-05-1792)
minstens 30	Moeder overleden	(>1793)
minstens 30	Vader overleden	(>1793)
29	Dochter Hinderktjen geboren	(10-04-1793)
34	Zoon Gerrit geboren	(22-01-1798)
52	Dochter Hinderktjen trouwde met Jan de Vries	(02-06-1816)
53	Kleinzoon Heijke geboren	(05-01-1817)
55	Zoon Gerrit trouwde met Alke de Vries	(05-03-1819)
55	Kleinzoon Heijo geboren	(25-07-1819)
57	Kleindochter Anje geboren	(1820)
57	Kleindochter Nieske geboren	(13-09-1821)
59	Kleinzoon Heijo geboren	(08-01-1823)
59	Kleindochter Anje geboren	(22-03-1823)
63	Kleindochter Epke geboren	(1826)
63	Kleindochter Bouwina geboren	(01-01-1827)
63	Kleindochter Bouwina overleden	(22-08-1827)
65	Kleinzoon Gerrit geboren	(04-08-1829)
65	Kleinzoon Borchert geboren	(21-08-1829)

69	Kleindochter Bouwina geboren	(06-01-1833)
69	Kleindochter Ijktje geboren	(05-05-1833)
71	Kleinzoon Roelf geboren	(17-05-1835)
77	Kleinzoon Hendrik geboren	(02-01-1841)
78	Kleinzoon Heijke trouwde met Japie Koopman	(21-05-1842)
79	Kleindochter Anje trouwde met Ebbo Wenning	(07-01-1843)
80	Kleinzoon Heijo trouwde met Engeltje Bos	(02-11-1844)
81	Kleindochter Nieske trouwde met Jan Veeger	(16-04-1845)

6e generatie.

Gerrit Hayo Haykes Klap geboren 22-01-1798 Woldendorp
gedoopt 28-01-1798 Termunten
overleden 31-12-1866 Woldendorp (68jr)

1^e huwelijk getrouwd 05-03-1819 Delfzijl (21jr)
Alke Borchers de Vries geboren 05-01-1796 Midwolda
overleden 25-09-1858 Delfzijl (62jr)

23 jarige dochter van Borcherd Berends de Vries (1768-1834) en Nieske Roelfs van der Laan (1768-1846)

2^e huwelijk getrouwd 25-11-1859 Midwolda (61jr)
Zwaantje Willems Veld geboren 12-01-1797 Eexta
gedoopt 22-01-1797 Eexta
overleden 24-11-1887 Scheemda (90jr)

62 jarige dochter van Willem Luiken (1769-1833) en
Trijntje Geerts (1754-1808)

Gerrit en Alke krijgen 8 kinderen.

1. **Heijo Thijs Gerrits Klap** geboren 25-07-1819 Borgsweer
overleden 16-12-1856 Midwolda (37jr)
gehuwd 02-11-1844 Beerta (25jr)
Engeltje Engelkes Bos geboren 18-03-1818 Blijham
overleden 19-08-1896 Zutphen (82jr)

Huwde na 1856 met Derk Jans Wageman

24 jarige dochter van Engelke Jans Bos en Geesje Jans Huisman (1792-1859)

2. **Nieske Gerrits Klap** geboren 13-09-1821 Delfzijl
lengte 162 cm
overleden 10-01-1901 Midwolda (80jr)
gehuwd 16-04-1845 Midwolda (24jr)
Jan Harms Veeger (27 jr) geboren 20-08-1817 Midwolda
overleden 02-05-1901 Midwolda (84jr)

Zoon van Gerrit Veeger (1790- 1838) en Aaltje Jan Tiggelaar (1791- 1861)

3. **Anje Gerrits Klap** geboren 22-10-1823 Oterdum
 lengte 169 cm
 overleden 26-05-1892 Oostwold (69jr)
 gehuwd 22-04-1850 Midwolda (27jr)
 Willem Jans Smit (27 jr) geboren 03-02-1823 Farmsum
 overleden 30-04-1899 Midwolda
 Zoon van Jan Willems Smit (1795-1878) en
 Harmke Pieters Hoedjer(1803-1876)
4. **Bouwina Gerrits Klap** geboren 01-01-1827 Termunterzijl
 overleden 22-08-1827 Oterdum (8mnd)
5. **Borchert Gerrits Klap** geboren 21-08-1829 Midwolda
 overleden 28-12-1876 Oostwold (46jr)
 gehuwd 16-05-1866 Midwolda (36jr)
 Elsien Koster (24 jr) geboren 24-06-1841 Nieuwolda
 overleden 1896
 dochter van Harm Jans Koster (1810- ?) en
 Eeke Bartelds Dijkhuis (1818- ?)
6. **Bouwina Gerrits Klap** geboren 06-01-1833 Oostwold
 overleden 28-11-1910 Oostwold (87jr)
 gehuwd 30-07-1856 Midwolda (23jr)
 Derk Zwik (24 jr) geboren 1832 Nieuw Beerta
 overleden 02-08-1909 Oostwold
 zoon van Harm Klaassens Zwik (1805-1845) en Antje Hindriks (1799-1864)
7. **Roelf Gerrits Klap** geboren 17-05-1835 Oostwold
 overleden 11-05-1906 Finsterwolde (71jr)
 1^e huwelijk gehuwd 23-05-1856 Midwolda (20jr)
 Eefke van der Veen (20 jr) had van een onbekende man een zoon
 geboren 13-06-1830 Oostwold
 overleden 07-07-1857 Midwolda
 dochter van Jan Willems van der Veen (1791-1854) en
 Antje Jans Heikens (1789-1872)
- 2^e huwelijk gehuwd 20-05-1859 Finsterwolde (23jr)
 Geertje Busscher geboren 1834 Beerta
 overleden 01-09-1900 Finsterwolde
 dochter van Heiko Eildert Busscher (en trientje Tiebes Popkes)

8. Hendrik Gerrits Klap	geboren	04-01-1841	Midwolda
	overleden	21-01-1912	Midwolda (71jr)
	gehuwd	24-07-1864	Midwolda (23jr)
zijn nicht, Ijtje de Vries (31 jr	geboren	05-05-1833	Termunterzijl
	overleden	13-11-1913	Midwolda

Ze had van een onbekende man een zoon.

Ijtje was dochter van Jan Heikes de Vries (1787-1857) en Hinderktjen Hayes Klap (1793-1852)

Gerrit Hayo Klap werd geboren aan de AE weg te Woldendorp in het gebied “De Woldslenken”.

Zijn vader en moeder hebben een bestaan op een klein keuterboerderijtje. Als Gerrit Hayo vijf jaar is, verkopen zijn ouders dit boerderijtje en verhuizen ze naar de Klapsterweg bij de brug over het Termunterzijldiep waar zijn ouders een cafébedrijf en kruidenierswinkel beginnen.

Gerrit heeft een vijf jaar oudere zus, Hinderktjen.

In de tijd kwamen de Fransen ons land binnen onder de leuze Vrijheid Gelijkheid en Broederschap en maakten een einde aan het Stadhoudersland. Toen Gerrit Hayo Klap werd geboren waren 2000 man van het Franse ‘verlossingsleger infanterie en cavalerie’ in Groningen gelegerd. De Engelsen die zich ook in de provincie ophielden werden door de Fransen bestookt en gedeeltelijk tot de aftocht gedwongen. Beide legers waren “een schrik in de omgeving van het Oldambt vanwege hun afpersingen en hunne barbaarse methoden. Ze vorderden inkwartiering en verspreiden grote schrik door hun roverijen en afdorsende het gewas zowel op het veld als in de huizen evenals het verbranden van de torff (turf).” Zo staat het in de geschiedenis beschreven

Op 21 jarige leeftijd trouwt Gerrit Hayo Klap met Alke Borcherts de Vries uit Midwolda. Tijdens de aanloop naar het huwelijk is er veel consternatie omdat Alke Borcherts de Vries na haar geboorte niet was ingeschreven in de Burgelijke Stand. Hierdoor was haar bestaan officieel onwettig. Er kon tijdens het huwelijk geen uittreksel uit het geboortekerkboek worden overlegd. Nu ze wilde trouwen moest officieel proces verbaal worden opgemaakt uit naam des Konings. (zie de akten op bladzijde 64 enz.)

Wier
Svenke Sprunger
Kwartier Wiersehoek
Gemeente Samenker

Extract uit het Doops
Protocol van de Hervormden
te Mol den Dorps in de
Gemeente Samenker

1798

Van Duijzent zeventien der Achtentwintigste
den twee en twintigste January is geboren en den
achtste twintigste van dezelfde maand gedoopt
Gerrit, zoon van Alke Ekers en Anje Gerrits
achte Lidon

afgegeven te
Mol den Dorps den 8 Junij 1798

van Extract conform
Schout der Gemeente
Samenker

V. J. van der Vries

Geboorte-uittreksel (extract) gebruikt als geboortebewijs tijdens het huwelijk van Gerrit Klap met Alke Borcherts de Vries.

1797.
 Jan — Zoon van Pieter Rieckhof & Henje Janf. Ehel.
 geboren den 1. Febr., is gedoopt den 5. Febr. 1797.
 Derk — Zoon van Jan (Christiaan) en Altheze Derk.
 geboren den 7 Maart 1797. is gedoopt den 19 Maart 1797.
 Turke. — Zoon van Albert Turkef en Grietje (Christiaan) Ehel.,
 geboren den 8 Maart 1797. is gedoopt den 19 Maart 1797.
 Zwaantje — Dogter van Hendricus Ponijs & Volke Janf. Ehel.
 geboren den 16 Nov. en gedoopt den 19 Nov. 1797.
 Hijbe — Zoon van Evert Hindrijs en Wilje Hijbe, geboren den
 19 Dec. en gedoopt den 31. Dec. 1797.
 1798.
 Jantje — Dogter van Garbraad Janf & Clara Jiltzif Ehel.
 is geboren den 7 Jan. en gedoopt den 14 Jan 1798.
 Gerrit — Zoon van Hiera Lief & Anje Gerrit Ehel. is geboren
 den 22 Jan, en gedoopt den 20 Jan. 1798.
 Geertruij — Dogter van Pieter Klauwer & Gijntje Lief Ehel.
 is geboren den 9 Jan. en gedoopt den 20 Jan 1798.
 Haron — Zoon van (oudling) Haron en Teije Lief Ehel
 geboren den 23 Febr. en gedoopt den 25 Febr. 1798.
 Anje — Dogter van Wanno Wans & Meijke Wans Ehel.
 geboren den 2 Maart, en gedoopt den 11 Maart 1798.

1798; Inschrijving van geboorte in de kerkboeken van Woldendorp Gerrit Hayo Klap.

4982

In het Jaar één duizend acht honderd en negentien op Dinsdag den
 Vyfden Maart des avonds te Elf uur,
 zijn voor mij Jan Jans Vos Burgemeester & Officier van den
 Burgerlijken Staat binnen de Gemeente Delfzijl. - - - Kwar-
 tier Appingedam. - - - , Provincie Groningen gecompareerd:

Gerrit Heijes Klap, jongman oud tienentwintig
 jaren, geboren te Holdenvogel, van Twee en Twintigste Jarijning
 ten duizend zevenhonderd acht en negentig, volgens extract
 hier bij overgez. van bewijs overkocht, wonende te He-
 veskes meideyning Zven van Heijes Heijes, van be-
 roep Landgebruiker, en van Deszelfs wettige huisvrouw
 Anje Gerrits wonende te Borgweer, dewelke hier bij
 tegenwoordig Zyn, en haare goedkeuring aan dit Hu-
 welijk gegeven te come.

Alke Borcherts de Vries, jonge dog-
 ter oud drie en Twintig Jaar, geboren te midwolda,
 blykens acte van bekendheid, gepusfeid door H. Nieu-
 laus Engelhardt, Meester van het Kantou Wierschooten,
 behoorlyk geregistreerd, en bekrachtigd door de Regtbank
 van eersten aanzet te Wierschooten, die hier bij word overgez.
 van bewijs dienstmeid, wonende te Oterum, meideyning
 vichter van Bergerd Beerenol, van bewijs Landgebruiker
 en van deszelfs huisvrouw Bieske Roelofs, wonende te
 Tinsternald, welke hier bij tegenwoordig Zyn, en haare goed-
 keuring mede aan dit Huwelijk geven te ander-
 Zyn.

Welke van mij verzogt hebben te procederen tot voltrekking van het huwelijk tuschen
 hunlieden voorgenoemen, en waarvan de Publicatien zijn gedaan voor den Hoofdingang
 van het Huis der Gemeente alhier, te weten de eerste op Zondag den *Veertienden*
Februarj des Jaars achttienhonderd en *negentien*
 des middags - - - te *Twalf* uren, en de tweede op Zondag
 des jaars achttienhonderd en

1819; Huwelijkkakte Gerrit Heijes Klap en Alke Borcherts de Vries

Daar nu geene oppositie tegen gedacht huwelijk aan mij *Burgemeester*
van Delfzyl bekend is gemaakt, zoo heb ik ter voldoening aan hun
verzoek, na voorlezing van alle stukken tot dezen betrekkelijk en van het zesde Hoofd-
deel van den Titel van het Burgerlijk Wetboek, getiteld: „over het Huwelijk,” gevraagd,
zoo aan den toekomenden Echtgenoot als Egade, of zij zich wederkerig wilden aannemen
als Man en als Vrouw; waarop, na dat elk hunner afzonderlijk een bevestigend antwoord ge-
geven heeft, door mij verklaard is, gelijk geschied bij dezen, uit naam van de Wet,
dat de Comparanten *Gerrit Heijes Klap*
en *Alke Borcherts de Rieis*

door het Huwelijk vereenigd zijn. Van al het welk wij boven
staande acte hebben opgemaakt, in tegenwoordig
heid van naderomene getuigen, als van Heijes
Klap oud vijf en zestig Jaeren vader van
de Bruidgom, wonende te Beijswaer, en van Ger-
trudus Heijes, oud Leven zestig Jaeren, van beroep
Scherpen Glazemaker wonende te Delfzyl, niet aan
de Bruidgom verwant. En aan de zijde van de Bruid
van Borchert Beerends de Rieis, oud acht en veertig Jaer,
jaeren van beroep Landgebruiker, wonende te Finsterwoude
vader van de Bruid, en van *Mattheus Heijes* oud twee
en zestig jaeren, *Stuiperman* van beroep, wonende te Delfzyl,
niet aan de Bruid verwant, welke dege acte nuval
heen dezelve overleed is voorgelezen. Convens ons ende
Comparanten hebben vertuwend op dag, maand en
jaar als boven. En ont de Bruid en de Heijes vaders verklaaren
niet te kunnen schijven.

Gerrit H. Klap

De Burgemeester.

Heijes Eikes Klap

Alke Heijes
G. Heijes

Gerrit zijn vader Heijes Eikes Klap zet op sierlijke wijze, krachtig met mooie krullen zijn handtekening waaruit je kunt opmaken dat hij deze al veelvuldig heeft gezet.

de ...
In naam des Konings.

De Regtbank van Eersten Aanleg,
zitting houdende te Winschoot,
(provincie Groningen)

Gehoord het rapport van den
Heer Regter Mr. W. Muntinghe,
als daartoe gecommittéerd bij or-
donnantie van Mevrouw den pre-
sident, d.d. vierentwintigsten
dexer;

Gezien en gelezen het verzoek
gepresenteerd door D^r. W. B. de
Sitter, Advocaat, als procureur van
Alke Borcherds de Vries,
dienstmeid, wonende te Termunten,
tenderende tot bekrachtiging des

S

daarbij overgelegde akte van
bekendheid, luidende als volgt.

In het jaar eenduizend achthonderd
en negentien, op heden, vrijdag, des
negentienden Februarij, zijn voor
ons Mr. Nicolaus Engelhard, Re-
deceptor van het kanton Winthzen,
provincie Groningen, en by absentie
van onzen griffier, geassisteerd met
deszelfs Kommiss. griffier, ten verzoeke
van Borchert Berends de Vries, Land-
gebruiker in de Ekamp, onder Fin-
sterwold, gecompareerd: Harm Kaspers
Kamp, arbeider, wonende in de Ekamp,
oud vyfenvyftig jaren. - Berend Geerts
Klooster, Landgebruiker, aldaar, oud,
zesenveertig jaren. - Wobbe Berends
ehevrouw van opgenoemden Berend Geerts
Klooster, oud, zesenvyftig jaren. -
Menje Willem Flink, ehevrouw van
Hendrik Harm Hoetkamp, arbeider
te Midwold, oud, eenenvyftig jaren. -
Siebo Ebes Roemeling, Landgebruiker
in de Ekamp, oud, tweeveertig jaren.

„ Antje Lambertus, thervrouw van
„ Siebo Ebes Proemeling opgemild, oud vier
„ enveertig jaren, en Jaart Hendriks, vrou
„ wees knecht, te Midwolda wonende,
„ veld, driensveertig jaren. — Dewelke
„ verklaarden zeer wel te kennen Alke
„ Borcherts de Vries, dienstmeid, wonende
„ te Termunten, dochter van Borchert Borends
„ de Vries opgemild, by Nieske Boelfs in
„ echte verwekt, en hun allen volkomen be
„ weet te zyn dat genoemde Alke Borcherts
„ de Vries, op den vyfden January 1702
„ ennegentig te Midwolda geboren is,
„ alwaar des tyd's hare ongenoemde ouders
„ woonachtig waren. — Gevende in dezen
„ voor redenen van wetenschap de
„ comparanten vrouwen dat zy bij
„ de geboorte tegenwoordig zyn geweest,
„ en in het byzonder Henje Willem's
„ Flink, dat zy gemilde dochter van
„ Borchert Borends de Vries, tekerk
„ van Midwolda gedragen heeft, om
„ aldaar te worden gedoopt; welke
„ plegtigheid de comparanten mannen
„ verklaren in hunne tegenwoordigheit
„ te zyn geschiedt; — Zullende deere
„ akte dienen in plaats van eene akte

van geboorte, dewelke opge-
noemde Alke Borcherts de
Zies, niet kan produceeren, uit
hoofde vergeeten is dat hunne ge-
boortetijd of het tijdstip hunner
dooping in het protocol van Midevol-
de is opgeteekend.

Sen blyke waarvan wy deze akte
hebben doen dresserem op datum,
maand en jaar als boven, en na
gedane duidelyke voorlezing nevens
Sybo Ebes Noemeling en Menje Wil-
lems Flinck, en den Commis. gruffer
ondertekend, verklaarde de overige
comparanten niet te kunnen schrijven,
(get.) Menje Willims, - Jaars H.
Wemphote, - Sybo Ebes, - N. Engel-
hard, wederaater, - F. B. Folkers,
Comm. Gruffer.

(Onderstaat)

Geringe somme honderd een en zestig
Zers case twee, te Wenschvort
den negentienden February achtte-
honderd negentien, ontvingen negen
en veertig cents, voor recht g. adde,

1. 25.

(get.) de Cook

Opzien de conclusien van Mynde
den Officier van Justitie, Zich met
het verzoek van de remonstrante
conformerende;

Gelet op artikelen eenenzeventig
en tweeentwintig van het bur-
gerlijk wetboek;

Overwegende dat de verklarin-
gen der getuigen en de ongegeven
reden waarom de remonstrante buiten
de mogelijkheid verkeert om eene
geboorte-akte te krinnen overleggen,
allexins voldoende zyn, - en, wyders,
dat ook de formaliteiten, by de
wet geordind, in dezen naar
behooren zyn geobserveerd.

Bevechtigt overzulk de
voorenstaande akte van bekend-
heid, om volkomen effect te
sorteren als naar regten.

Gedaan binnen Winschoot
den zesentwintigsten Februarij

Boonageneren present de Heeren
 W. H. Huntington, oudste over-
 presente regter, waarnemende
 de function van president, J.
 Habraren, regter, - J. J. Meder
 regter suppleant, - B. Dieker
 officier, - A. A. Ganderheyden,
 griffier.

(get.) W. H. Huntington Regter
 C. S. - A. A. Ganderheyden, griffier

Tot vastnisse waarvan het
 tegenwoordig somnis door den
 president en griffier van
 vooornoemde Regtbank is
 onderteekend.

Uitgegeven voor Akte

A. A. Ganderheyden
 griffier

Ginge jolden haren aektrikete wese Can hem te
 Winsthorden in submuntjeten February acht
 hienbonden vrenten, Ebrangen drie Culden
 Aektenregenhe denb soordet hys Taber
 J. J. Meder

3.
 3-75
 6.75
 1.09
 8.44
 3.03

Reken maar dat er behoorlijk wat administratief geregeld moest worden tijdens en voor het huwelijk van Gerrit Heijes Klap en Alke Borcherts de Vries toen bleek dat Alke na haar geboorte nooit in de kerkboeken was ingeschreven.

Alke woonde op dat moment in Oterdum, ze was daar dienstmeid bij een boer.

Gerrit Heijes Klap was Boerknecht (boerenknecht) bij een boer in Heveskes.

Het proces verbaal moest worden opgemaakt in Winschoten. Immers Alke was geboren in de Ekamp, onder Midwolda en dit viel onder het kanton van Winschoten.

Vanuit Oterdum en Heveskes was dat een wereldreis voor die tijd. Alles moest lopende worden gedaan want fietsen bestonden nog niet. Het geregeld voor die tijd was ook een consternatie immers er moesten minimaal 7 getuigen opdraven en onder ede een verklaring afleggen dat Alke echt een kind was van Borgerd en Nieske de Vries.

De getuigen waren;

1. Harm Kasper Kamp, 55 jaar, arbeider, wonende te Ekamp
2. Berend Geerts Klooster, 46 jaar, landgebruiker, wonende te Ekamp
3. Wobbegen Berends, 56 jaar, echtgenote van Berend Geerts Klooster, te Ekamp
4. Menje Willems Flink, 51 jaar, arbeidster, echtgenote van Hindrik Harms Hoetkamp.
5. Siebe Ebes Roemeling, 42 jaar, landgebruiker te Ekamp.
6. Antje Lambertus, 54 jaar, de echtgenote van Siebe Ebes Roemeling
7. Tjaart Hindriks, 43 jaar, bouwersknecht, wonende te Ekamp.

Zeven getuigen waren nodig om het bewijs te leveren dat Alke Borcherts de Vries werkelijk geboren was uit de schoot van Nieske Roelfs en dat de vader werkelijk Borgerd Beerends de Vries is. De vrouwen verklaarden zelfs bij de geboorte aanwezig te zijn geweest en vooral verklaarden ze dat Menje Willems Flink het kind op 16 april 1796 in de kerk had gedragen tijdens de plechtige doopdienst.

Je kan je nu, anno 2010, afvragen hoe het kan gebeuren dat Borgerd Borcherts de Vries zijn dochter Alke niet heeft laten inschrijven in de kerkboeken van Midwolda. Dan zijn er enkele verklaringen te bedenken, het was winter en misschien lag er te veel sneeuw voor Borgerd of was zijn vrouw Nieske na de bevalling niet meteen op de been. Het kan ook zijn dat de administratie bij de kerk niet op orde was en de doop van het kind op 16 april 1796 is dan waarschijnlijk niet opgetekend.

Getuigen Roemeling en zijn vrouw ondertekenden het opgemaakte proces-verbaal. De overige vijf getuigen zeggen niet te kunnen lezen of schrijven.

Aan de beroepen die men uitoefenden kan je de status van het voorgeslacht wel enigszins aflezen. Maar ik kijk meestal naar de manier waarop de handtekening werd gezet. Bijvoorbeeld de trouwakte van Gerrit Heijes Klap en Alke Borcherts de Vries daar tekent Gerrit zijn vader op sierlijke wijze zijn handtekening. Krachtig letterschrift met mooie krullen waaruit je kunt opmaken dat hij zijn handtekening veelvuldig heeft gezet. Als winkelier en kastelein had je meestal ook een min of meer sociale functie in de omgeving. In veel andere akten zie ik dat door de plaatselijke caféhouder als getuige werd opgetreden. Vast en zeker was dit ook zo bij Hayko Haykes Klap.

Gerrit Haijes Klap en Alke Borgerts de Vries gingen in 1828 met 3 kinderen wonen in een plaggenhut midden op de Heide in het Veen (Hoogveen) aan de Niesoordlaan te Midwolda. Het jongste, vierde kindje genaamd Bouwina, was net in augustus overleden. Rondom de Ennemaborg was men rond 1800 met de vervening begonnen. De Ennemaborg was verkocht aan twee Friese beleggers en die wildenfortuin maken van de verkoop van timmerhout uit het bos en het afgraven van het dikke pakket turf dat op uitgestrekte woeste landerijen van de Borg bevonden. Ook boeren kochten de woestenijen om af te graven en dan als landbouwgrond te gaan gebruiken. Vanzelfsprekend trok deze werkgelegenheid in het Midwolmerveen veel arbeidersmensen en dagloners aan die zich bekwaamden in het turfsteken, het baggeren en het graven van de benodigde wijken. Ze verhuisden naar de nieuwe werkgelegenheid. Zo verhuisden ook Gerrit Heijes Klap en zijn vrouw Alke met hun 4 kinderen vanuit Borgsweer naar Midwolda. Een zekere Jan Nies en zijn vrouw Elizabeth Derks hadden ook stukken hoogveengebieden. Om bij de stukken veen te komen ontstonden er toegangslanen vanaf de hoofdweg. Zo ontstond ook de toegangsweg van Jan Nies. Zoon Nies van Nies deelde de grond om deze toegangsweg op in kavels en verhuurden die kavels grond voor 12 gulden per jaar.

Hierop mocht een huis worden gebouwd. Van huizen kon je niet spreken; het waren plaggenhutten en armetierige behuizingjes. Op 12 april 1843 werden de eerste huurcontracten van de kavels afgesloten. Op nummer 8 Gerrit Haijes Klap een arbeider uit Midwolda, Maar om alle bewoners te noemen op nummer;

1. Jan Willems van der Veen, 2. Pieter Hindriks Broezer, 3. Hindrikus Wolters Westermolen, 4. Hindrik Harmens Oudekerk, 5. Harm Hindriks sportel, 6. Popko Jurjens Majeur, 7. Jan Ludolfs Meijer, 8. Gerrit Haijes Klap, 9. ontbreekt en op 10. Hindrik Willemse Bodde. De boer Nies verhuurde per kavel voor 12 gulden per jaar en met de verplichting dat de sloten en ook de laan door de huurders werden onderhouden. Slimme boer Nies van Jan Nies. Tot in de eeuwigheid zou de laan ook zijn naam dragen "Niesoordlaan". Toen Opa Hendrik Klap in 1984 in Open Haven te Veendam was opgenomen vroeg ik aan hem waar hij geboren was. "Nijssiesoordlaone", zei Opa.

Op kavel nummer 8 bouwde Gerrit Haijes Klap een huisje. Het was huurgrond waarvoor 12 gulden per jaar werd betaald en de verplichting om met de gezamenlijke bewoners de laan (Niesoordlaan) te onderhouden. Het gemeentearchief van Midwolda geeft ondubbelzinnig de woonomstandigheden aan; *zelfgebouwde hutten van veenzoden en eenig hout, plaggenhutten half ingegraven in de grond met een dak tot aan de grond en een voorgevel en een schoorsteen van plankenhout.*

Het was een armoedig leven, zo wordt beschreven. Vooral in de donkere wintermaanden waren de wegen door modder onbegaanbaar. Het kwam voor dat een overledene met een slee naar het kerkhof moest worden gebracht. Als een kind was geboren werd het bij de burgerlijke stand opgegeven. In de akten staat dan omschreven bijvoorbeeld; *'een kind geboren van het vrouwelijk geslacht met de naam Alke, in de wijk B nummer 107 te Midwolda enz.* Maar in de burgerlijke stand van Midwolda komen we ook in geboorteaktes tegen; *'een kind geboren in een hut op het veen van Jan Nies..... .'*

Het kleine huttendorp van Niesoord stond tegen de rand van de vervening. Je zag de veenarbeiders overal bezig met het steken en afvoeren van turf naar de droogvelden en vrouwen vleiden de turven op de stobben. Overal in de omtrek stonden de stobben, de kegelvormige bergen droge baggerturven. Als de turf was afgegraven werd het land in cultuur gebracht. Het bonkveen werd met een laagje zand bedekt en daarna met stadsdrek bemest. Ook werd vruchtbare klei per schip aangevoerd om het schrale land te bemesten. De stadsdrek, de vette klei werd op kruiwagens over

het land uitgereden voor 30 of 40 cent per dag. De winteravonden in die plaggenhutten bij een walmende kaars of oliepit, een met turfrook gevuld woonvertrek kan je nauwelijks voorstellen. Volstrekt onvoldoende slaapplaatsen en beddengoed voor de kinderrijke gezinnen. Voor het wassen van de kleren of drink- en theewater was men aangewezen op een heldere sloot of een met bruin veenwater gevulde put. Buiten op het erf stond het gemak (plee) Het eten bestond uit roggebrood, geitenmelk, aardappels, bonen, spek en zoep'nbrj. Soms liepen de hutten onderwater of werd het gewoon omgespoeld door de vele regen. Het leven was voor deze groep mensen een permanent gevecht tegen armoede, kou, ziekte en ongedierte. De gemiddelde lengte was erg klein en de gemiddelde leeftijd was erg laag.

In het gezin van Gerrit en Alke Klap zijn op de Niesoordlaan nog 4 kinderen geboren totaal bestond het gezin uit 7 kinderen. Het mag even genoemd worden; in het gezin van Gerrit en Alke Klap zijn de meesten toch tussen de 70 en 80 jaar geworden. Een prima leeftijd voor toen.

Nog even terug naar de Niesoordlaan; Toen Nies Jans Nies overleed in 1844 kocht de gemeente Midwolda de Laan van Nies en werden de huurcontracten ontbonden omdat de bewoners de huurgrond kochten van de gemeente.

Nog een aardig verhaal over Niesoord is dat veel Niesoordbewoners aanhangers waren van het socialisme, dat de gereformeerde dominee Bos probeerde om de mensen aan de Niesoordlaan te evangeliseren. Die dominee had kaplaarzen laten maken om in de wintermaanden met droge voeten zijn 'zieltjes' te kunnen bezoeken. *'Met een lantaarn voor de borst liep de dominee dan door de duistere velden om zijn zendingsarbeid te verrichten.'* zo staat beschreven.

In de kerk zou toen door een kerkenraadslid zijn gezegd: *'dat den mensen te Niesoord waren doordrenkt van den rooden zuurdesem.....'*

Foto van een plaggenhut aan de Niesoordlaan uit het archief van de gemeente Midwolda

Foto van Turfgraven in vroegere jaren uit het archief van de gemeente Midwolda. Mannen met wadders waarmee turven werden gestoken en op de voorgrond een man met de oplegger waarmee de turf horizontaal werd losgemaakt en op de slagkar werd gelegd.

De schoonvader van Gerrit Hayko Haykes Klap was Borchert Berendsz de Vries, was landgebruiker, is gedoopt op zondag 10 april 1768 te Finsterwolde, overleden op dinsdag 3 juni 1834 te Ekamp te Finsterwolde. Borchert werd 66 jaar. Een bijzonderheid die ik tegenkwam van hem;

17 mei 1809:

Borgert Berends en zijn vrouw Niessien Roelfs en Albertjen Roelfs als erfgenamen van wijlen hunnen broeder Albert Roelfs op 2 februari 1809 overleden verkopen aan Harm Everts Egges en zijn vrouw Eppien Berends ten Have: een huis, tuin en ruim drie deimt land, staande en gelegen in de Morige onder Wedde, getekend no 29, zwertende aan N. Hindrik Berends, O.Jochum Geerts, Poppo S. ten Have en Egbert Jurriens, Z.Harm Wilkes meijerwijze / W. koperen koopsom 1375 gld.

bron: Westerwolders en hun woningbezit; het kerspel Wedde II, van dhr.Wegman blz 85

In het boerderijenboek van het Wold Oldambt dl.1 blz.335 staat dat Borgert de boerderij aan de Ekamperweg 27 te Finsterwolde in 1801 van zijn vader kocht en dat het in 1843 verkocht werd aan Jan Jans Oostland. Tevens staat daar in dat hij gehuwd was met Nieske Roelofs van der Laan van Blijham.

Borchert trouwt op zondag 17 januari 1796 te Finsterwolde op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige Niesje Roelofs is gedoopt op vrijdag 16 december 1768 te Wedde, is overleden op dinsdag 22 december 1846 te Meerland/Finsterwolde. Niesje werd 78 jaar. In het boerderijenboek van het Wold-Oldambt staat vermeld: Nieske Roelofs van der Laan. Overleden te Meerland binnen de gemeente Finsterwolde, 's avonds om 11 uur,

Borgert Berends overleden op 03-06-1834 in het huis 181, oud 77 jaar, landgebruiker te Ekamp, te Ekamp gewoond hebbende, echtgenoot van Nieske Roelofs, haar nalatende als weduwe met zes kinderen. Van Borchert en Neesje zijn zeven kinderen bekend, maar dochter Bouwina was al voor haar vader op 22 jarige leeftijd overleden op 16-09-1821.

In het jaar duizend achthonderd zeven en zestig, den *tweelc*
Jaary, zijn voor ons ondergetee-
 kenden Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Termunten
 verschenen *Albert Geertsma*
 , oud *duindachtig* jaren, van beroep *brood-*
bakker, wonende te *Woldendorp*, bekende
 van de, overledene, en *Geert Hoekstra*,
 oud *negenenveertig* jaren, van beroep *arbeider*, wonende te
Woldendorp, bekende van de, overledene, welke ons
 hebben verklaard, dat op den *veertigsten* December
 des jaars duizend achthonderd ~~zeven~~ en zestig, des *namiddags* te
vijf uur, binnen deze gemeente, en wel te *Woldendorp* is overleden
Gerrit Hayko Klap oud *achtzestig*
 jaar van beroep *arbeider*, laatst gewoond hebbende te
Woldendorp, getrouwd te *Woldendorp*, gehuwd
 met *Kuwaantje Veld*, - zoon van *Hayko*
Aikens en Anje Geerts beide overleden.

Van welke aangifte en verklaring deze akte dadelijk in dubbel is opgemaakt, die
 na voorlezing aan de aangevers door deze en ons is geteekend. *betreft de*
de tweelc, dertigste, verklarende het overlijden, niet te verstaan
Geertsma *De ambtenaar van Termunten*
B. B. B.

1867; Overlijdensbewijs van Gerrit Hayko Klap.

In een tiental akten lees ik zijn beroep van arbeider, dagloner, boerknecht
(boerknecht),

Persoonskaart van Gerrit Hayo Klap

Gerrit Hayo Klap is geboren op 22-01-1798 in Woldendorp, zoon van Hayko Haykes Haykes (Klap) en Anje Gerrits (Groen). Hij is gedoopt op 28-01-1798 in Termunten. Gerrit is overleden op 31-12-1866 om 17:00 in Woldendorp (Termunten), 68 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 02-01-1867. Gerrit trouwde, eerste huwelijk, 21 jaar oud, op 05-03-1819 in Delfzijl met **Alke (Heilke) Borgerts de Vries**, 23 jaar oud. Alke is geboren op 05-01-1796 in Midwolda, dochter van Borcherd Beerendsz (de Vries) en Nieske Roelfs van der Laan. Zij is gedoopt op 16-04-1796 in Midwolda. Alke is overleden op 25-09-1858 in delfzijl, 62 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 27-09-1858.

Gerrit Hayo trouwde voor de tweede keer, 61 jaar oud, op 25-11-1859 in Midwolda met **Zwaantje Willems Veld**, 62 jaar oud. Zwaantje is geboren op 12-01-1797 in Eexta (Scheemda), dochter van Willem Luiken Veld en Trijntje Geerts. Zij is gedoopt op 22-01-1797 in Eexta. Zwaantje is overleden op 24-11-1887 in Scheemda, 90 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 24-11-1887. Zij is weduwe van Sjabbo Harms Braam (1803-1858), met wie zij trouwde omstreeks 1818. Zij trouwde voorheen omstreeks 1830 met Hinderk Abrahams Lonier.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

18	Zus Hinderktjen trouwde met Jan de Vries	(02-06-1816)
21	Trouwde met Alke de Vries	(05-03-1819)
21	Zoon Heijo geboren	(25-07-1819)
23	Dochter Nieske geboren	(13-09-1821)
25	Dochter Anje geboren	(22-03-1823)
28	Dochter Bouwina geboren	(01-01-1827)
29	Dochter Bouwina overleden	(22-08-1827)
31	Zoon Borchert geboren	(21-08-1829)
34	Dochter Bouwina geboren	(06-01-1833)
37	Zoon Roelf geboren	(17-05-1835)
42	Zoon Hendrik geboren	(02-01-1841)
46	Zoon Heijo trouwde met Engeltje Bos	(02-11-1844)
46	Kleinzoon NN levenloos geboren	(03-11-1844)

47	Kleinzoon Gerrit geboren	(1845)
47	Dochter Nieske trouwde met Jan Veeger	(16-04-1845)
48	Kleindochter Geesjen geboren	(23-01-1846)
49	Moeder overleden	(10-01-1848)
51	Kleindochter Alke geboren	(02-02-1849)
52	Dochter Anje trouwde met Willem Smit	(22-04-1850)
52	Vader overleden	(16-10-1850)
53	Kleindochter Harmke geboren	(1851)
54	Kleinzoon Gerrit geboren	(07-03-1852)
54	Zus Hinderktjen overleden	(30-06-1852)
55	Kleinzoon Jan geboren	(1853)
56	Kleinzoon Gerrit geboren	(07-12-1854)
56	Kleinzoon Gerrit overleden	(27-12-1854)
57	Kleindochter Angelina geboren	(07-11-1855)
58	Zoon Roelf trouwde met Eefke van de Veen	(23-05-1856)
58	Kleinzoon Gerrit geboren	(23-07-1856)
58	Dochter Bouwina trouwde met Derk Zwik	(30-07-1856)
58	Kleindochter Antje geboren	(29-11-1856)
58	Zoon Heijo overleden	(16-12-1856)
58	Kleindochter Antje geboren	(22-12-1856)
59	Kleindochter Antje overleden	(22-03-1857)
60	Kleinzoon Harm geboren	(13-02-1858)
60	Echtgenote Alke de Vries overleden	(25-09-1858)
61	Kleindochter Alke geboren	(1859)
61	Zoon Roelf trouwde met Geertje Busscher	(20-05-1859)
61	Trouwde met Zwaantje Veld	(25-11-1859)
62	Kleinzoon Heike geboren	(1860)
63	Kleinkind NN levenloos geboren	(18-11-1861)
64	Kleinzoon Gerrit geboren	(1862)
65	Kleinzoon Alko geboren	(14-06-1863)
65	Kleindochter Imke geboren	(01-07-1863)
65	Kleinzoon Borgert geboren	(18-07-1863)
66	Kleinzoon Jan geboren	(06-03-1864)

66	Kleindochter Imke overleden	(12-05-1864)
66	Zoon Hendrik trouwde met Ijktje de Vries	(24-07-1864)
67	Kleinzoon Gerrit geboren	(15-10-1865)
68	Zoon Borchert trouwde met Elsien Koster	(16-05-1866)

Persoonskaart van Alke Borgerts de Vries

Alke (Heilke) Borgerts de Vries is geboren op 05-01-1796 in Midwolda, dochter van Borcherd Beerendsz (de Vries) en Nieske Roelfs van der Laan. Zij is gedoopt op 16-04-1796 in Midwolda. Alke is overleden op 25-09-1858 in delfzijl, 62 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 27-09-1858. Alke trouwde, 23 jaar oud, op 05-03-1819 in Delfzijl met **Gerrit Hayo Klap**, 21 jaar oud. Gerrit is geboren op 22-01-1798 in Woldendorp, zoon van Hayko Haykes Haykes (Klap) en Anje Gerrits (Groen). Hij is gedoopt op 28-01-1798 in Termunten. Gerrit is overleden op 31-12-1866 om 17:00 in Woldendorp (Termunten), 68 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 02-01-1867. Hij trouwde later op 25-11-1859 in Midwolda met Zwaantje Willems Veld (1797-1887).

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

12 dagen	Vader en moeder trouwden	(17-01-1796)
3	Zus Bouwina geboren	(1799)
6	Broer Roelof geboren	(25-07-1802)
8	Zus Antje geboren	(14-09-1804)
11	Zus Aaltje geboren	(1807)
14	Broer Melchert geboren	(15-09-1810)
17	Zus Katharina geboren	(14-08-1813)
23	Trouwde met Gerrit Klap	(05-03-1819)
23	Zoon Heijo geboren	(25-07-1819)
25	Dochter Nieske geboren	(13-09-1821)
25	Zus Bouwina overleden	(16-09-1821)
27	Dochter Anje geboren	(22-03-1823)
28	Zus Antje trouwde met Olferts Koolman	(24-12-1824)
30	Dochter Bouwina geboren	(01-01-1827)
31	Dochter Bouwina overleden	(22-08-1827)
33	Zoon Borchert geboren	(21-08-1829)
35	Broer Roelof trouwde met Jantje Kamer	(18-11-1831)
37	Dochter Bouwina geboren	(06-01-1833)
38	Vader overleden	(03-06-1834)

39	Zoon Roelf geboren	(17-05-1835)
39	Zus Katharina trouwde met Siemen Koller	(16-10-1835)
44	Zus Aaltje trouwde met David Dokter	(03-10-1840)
44	Zoon Hendrik geboren	(02-01-1841)
48	Zoon Heijo trouwde met Engeltje Bos	(02-11-1844)
48	Kleinzoon NN levenloos geboren	(03-11-1844)
49	Kleinzoon Gerrit geboren	(1845)
49	Dochter Nieske trouwde met Jan Veeger	(16-04-1845)
50	Kleindochter Geesjen geboren	(23-01-1846)
50	Moeder overleden	(22-12-1846)
53	Kleindochter Alke geboren	(02-02-1849)
54	Dochter Anje trouwde met Willem Smit	(22-04-1850)
55	Kleindochter Harmke geboren	(1851)
56	Kleinzoon Gerrit geboren	(07-03-1852)
57	Kleinzoon Jan geboren	(1853)
58	Kleinzoon Gerrit geboren	(07-12-1854)
58	Kleinzoon Gerrit overleden	(27-12-1854)
59	Kleindochter Angelina geboren	(07-11-1855)
60	Zoon Roelf trouwde met Eefke van de Veen	(23-05-1856)
60	Kleinzoon Gerrit geboren	(23-07-1856)
60	Dochter Bouwina trouwde met Derk Zwik	(30-07-1856)
60	Kleindochter Antje geboren	(29-11-1856)
60	Zoon Heijo overleden	(16-12-1856)
60	Kleindochter Antje geboren	(22-12-1856)
61	Kleindochter Antje overleden	(22-03-1857)
62	Kleinzoon Harm geboren	(13-02-1858)

Zomaar wat data met bijzonderheden.

Jaar	1675	Tabaksroken komst in gebruik
	1686	Grote watervloed in het Oldambt
	1692	Jenever wordt volksdrank
	1708	Streng vorst van 24 december tot 1 mei
	1733	Zeer zachte winter, in januari beginnen de bomen te bloeien
	1739	Zeer strenge winter vorst van oktober tot april
	1740	Koffiedrinken komt in gebruik
	1827	Duiten als betaalmiddel worden waardeloos. Een stuiver van 8 duiten.
	1829	Het wordt verboden om lijken in de kerken te begraven.
	1918	Kwaadaardige griep epidemie, door de gevreesde Spaanse griep stierven veel mensen.

In oude akten wordt soms de lengte van de mensen beschreven. Dat wordt dan beschreven als 2 el, 2 palm en 1 duim, dat is dan omgerekend 1 meter 60.

Een el is doorgaans 68,8 cm maar dan spreek je over de Amsterdamse el. De Brabantse el was 69,2 cm, de Delftse was 68,2 , de Haagse 69,4 maar de Twentse was maar 58,7 cm.

De palm is (was) altijd 1 cm en de duim was 2,5 cm. Dan had je ook nog een span dat was 20 cm oftewel 8 duim.

In een oude akte kom ik tegen dat Nieske Klap, gehuwd met Jan Harms Veeger slechts 162 cm lang was. Haar zus Anje, gehuwd met Jan Willems Smit was 1.69 cm. Dit werd wel in centimeters gemeld.

7^e generatie

Hendrik Klap

geboren 02-01-1841 Midwolda
overleden 21-01-1912 Midwolda (71jr)
overleden 's nachts om 1 uur.
beroep Boerenknecht

Ijtje de Vries

getrouwd 24-07-1864 Midwolda (23jr)
geboren 05-05-1833 Termunterzijl
geboren 's morgens om 5 uur
overleden 13-11-1913 Midwolda (80jr)
overleden 's avonds om 6 uur

31 jarige dochter van Jan Heikes de Vries (1787-1857) en
Hinderktjen Hayes Klap. (1793-1852). Hendrik en Ijtje waren volle neef en nicht.
Ijtje de Vries had van een onbekende man een zoon.

Hendrik en Ijtje krijgen 5 kinderen waarvan drie op jonge leeftijd overleden.

1. Jan

Klap

geboren 06-03-1864 Midwolda
overleden 10-09-1935 Assen (71jr)
gehuwd 04-03-1892 Midwolda (28jr)
Lupke van der Veen geboren 03-03-1861 Oostwold (31jr)

Lupke was eerder op 16-05-1890 te Finsterwolde gehuwd met
Cornelis Groen (1858-1891).

31 jarige dochter van Jacob van der Veen (1825-1875) en
Taatje Veldkamp (1818-1883)

2. Gerrit

Klap

geboren 01-02-1868 Midwolda
overleden 21-02-1874 Midwolda (6 jr)

3. Hayo

Klap

geboren 01-01-1871 Midwolda
overleden 29-02-1872 Midwolda (1 jr)

4. Hayo

Klap

geboren 20-01-1873 Midwolda
overleden 19-01-1953 Midwolda (80jr)
gehuwd 26-05-1899 Midwolda (26jr)
Eilsabeth Tuin geboren 04-05-1874 Nieuwolda
overleden 15-11-1940 Midwolda

25 jarige dochter van Derk Tuin (1837- ?) en Engeltje Broesder (1842-1911)

5. Gerrit

Klap

geboren 02-07-1876 Midwolda
overleden 24-02-1880 Midwolda (3 jr)

Hendrik Klap is geboren op 02-01-1841 's avonds om 8 uur te Midwolda als zoon van Gerrit Hayo Klap en Alke Borgerds de Vries. Hij trouwde op 24-07-1864 te Midwolda (23 jr) met Ijtje de Vries (31 jr) geboren 05-05-1833 te Termunterzijl.

Zijn vader deed aangifte en als getuigen waren aanwezig de veldwachter van Midwolda Derk Jan van der Wal en de winkelier Harm Tonnis Tiddens. Hendrik groeide op in Midwolda en hij had drie broers en drie zusters. Eén zusje was al voor hem overleden. Hendrik was de jongste van het gezin en de enige die nog thuis woonde. Hij werkte als boerenarbeider in Woldendorp. Maar in 1864 ging hij naar Midwolda. In die tijd werden grote oppervlaktes boerenland van soms wel 40 hectare bewerkt wat men noemde kleidelven. Hiervoor werden sleuven gegraven van soms wel twee meter diep, waaruit de kalkrijke vruchtbare blauwe klei (woelklei) werd opgegraven en over het land gebracht. Hendrik was boerenknecht in de zomer, meestal als losse arbeider. Als losarbeider was je in de winter brodeloos en om aan de kost te komen was men op verschillende manieren actief en veelal vindingrijk door armoede gedreven.

Hendrik Klap was in de winter klompmaker en 's nachts smokkelde hij zout naar Duitsland en op de terugweg smokkelde hij kant. Het Duitse kant was duur en goed te verkopen in Nederland. Hiervan werden flotter'n mutsen gemaakt en allerlei andere luxe kledingstukken. Het Belgische kant was minstens zo duur in de streek Oldambt.

Hendrik Klap trouwde op zijn 23^e jaar te Midwolda met zijn nicht, 31 jaar, Ijtje de Vries. Tijdens het huwelijk wordt het voorkind genaamd Jan gewettigd; "Wettiging van 1 kind Jan geboren 04-03-1864 erkend".

Nederland had in 1864 nog maar 3,6 miljoen inwoners.

De moeder van Ijtje was een zus van haar nieuwe schoonvader. Voordien moest ze oom Gerrit tegen haar schoonvader zeggen.

Ik stel mij voor dat het even wennen is, de omschakeling van 'Oom Gerrit' naar 'schoonpapa'.

Schoven op hokken bij de dijk ergens in Termunten.

De zelfbinder veroorzaakte destijds een revolutie in de landbouw. Nadat het koren eeuwenlang met de hand was gemaaid, was deze machine in staat te maaien en te binden. De zelfbinder is nu vervangen door de combine die niet alleen maait maar ook het koren dorst.

In het jaar duizend acht honderd een en veertig, den *Wen*
der der maand *Januarij*, voor
 ons *Thomas Klaaspiet Kremer Burgemeester*,
 ambtenaar van den Burgerlijken Staat der gemeente *Med*
wolda, Arrondissement *Winschoten*, Provincie
 Groningen, is verschenen *Gerrit Heijes*
Klop oud *twee en veertig* jaren, van beroep
degloner, wonende te *Med*
wolda, dewelke heeft verklaard, dat op den *twee*
der der maand *Januarij* des jaars duizend
 acht honderd *een* en veertig, des *avond* - te
 acht uur, te *Medwolda*, binnen deze gemeente,
 een kind is geboren van het *mannelyk* geslacht, aan het-
 welk de voornaam *Hendrik*
 gegeven *is* worden; van welk
 kind vader is *Gerrit Heijes Klop* voornaam
 en moeder *J. Alke Burgers de Vries* *de Vries*
 leden wonende te *Medwolda*

En is deze aangifte en verklaring geschied in tegenwoordig-
 heid van *Derk Jans van de Wal*, oud
een en twintig jaren, van beroep *veldwachter*,
 wonende te *Medwolda*, en van *Harm Ton*
nes Tiddens, oud *veer en twintig* jaren, van beroep
Winkelier, wonende te *Medwolda*,
 als daartoe door de belanghebbende gekozenen getuigen.

Waarvan deze akte dadelijk is opgemaakt en ingeschreven op de
 beide dubbelen van het geboorte-register dezer gemeente, en is deze
 akte, nadat dezelve aan comparant en getuigen was voorgelezen
 door hem *der comparant en mij getekend*

1841; geboortebewijs van Hendrik Klap geboren op 02-01-1841 's avonds om 8 uur.

Heden, den twéëntwintigsten Januari negentienhonderd twaalf,
verschenen voor mij, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Midwolda,

Derk Blaauw

oud vijfennestig jaren, arbeider _____, wonende te
Midwolda _____ en

Harm Tiggelagr

oud _____ vijftig jaren, arbeider _____, wonende te
Midwolda _____

die verklaarden, dat op den eenentwintigsten Januari
dezes jaars, des voor middags te een uur, te Midwolda,
in deze gemeente, is overleden :

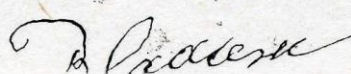
Hendrik Klap

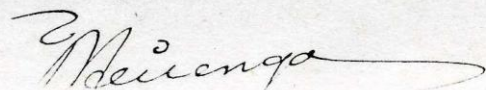
oud eenenreventig jaren, arbeider _____,
geboren en _____ wonende te Midwolda, echt

genoot van Lytje de Vries, zoon van Gerrit
Heijes Klap, en Alke Bongerts de Vries,
besiden overleden.

Waarvan akte, welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

1912. Overlijdensbewijs van Hendrik Klap. Hendrik overleed op 21 januari 1912
'nachts om 1 uur.

In dien jaar een duizend achthonderd drie en ^{veertig} ~~veertig~~ ^{veertig} den achtsten Mei des jaars om Zeven uur
18 was my Burgemeester van Meppel van de Bur-
gerlyke Hand van de Gemeente Termunter-
Zijl Wenschoten Mevrouwe Sporingen gecompagneerd
Jan Heikes de Vries oud vier en veertig jaren
van beroep dagloner wonende te Termunter-
Zijl verklarende dat op Zondag dien. Vijfden
Mei deses jaars des Morgens om vijf uur
18. het kind geteekend N° 124 te Termunter-
Zijl een kind van het vrouwelyke geslachte ge-
boren is het welk men voornemens is te
noemen Ijtje waarvan moeder is Hendertje
Hoyes Klap en vader Jan Heikes de Vries
eholieden te Termunterzijl

Welke verklaring is geschied tegen waar-
deghoud van Jan Tonnis Mathus oud Zeven-
tig jaren van beroep arbeider wonende te Ter-
munterzijl en van Habbo Cornelius Sporing
Brouwer oud drie veertig jaren Zonder be-
roep wonende te Mollesdorp

En hebben deponanten getuigen deze acte
nevens my na voorlezing geteekend op tydelijke

J H de Vries

J S Meeter

H S Brouwer

de Burgemeester van

Vijssjen

Ijtje Klap- de Vries werd 5 mei 1833, 's morgens om vijf uur, geboren in Termunterzijl.

Ijtje Klap- de Vries werd 5 mei 1833, 's morgens om vijf uur, geboren in Termunterzyl. Toen Ijtje opgroeide, ontwikkelde Termunterzyl tot een snel groeiende vissersplaats en handelsplaats. De groei van Termunterzyl als handelsplaats was voor een belangrijk deel te danken aan de bloei van de Veenkoloniale scheepvaart. In het Veenkoloniaal museum van Veendam is een tentoonstelling geweest over de bloeiende scheepvaart vanuit Veendam en Oude Pekela naar Riga en Rusland. Alle schepen voeren via het Termunterzyl diep over de Dollard naar de Oostzeelanden en kwamen dan langs Termunterzyl en langs het café en kruidenierswinkel van haar Opa Haijko Haijkes Klap en Anje Gerrits Groen.

Ijtje was de jongste dochter van Jan Heikes de Vries en Hinderktjes Haijes Klap. Ze had drie broers Heijke, Heijo en Gerrit Jans en had nog een zus Epke die overleed op 24 jarige leeftijd.

Haar broer Gerrit Jans overleed in 1863 en was toen 34 jaar. Ijtje was dienstmeid en arbeidster in Midwolda waar ze Hendrik Klap tegenkwam. Hendrik had als arbeider gewerkt in Woldendorp tot 1863, maar in 1864 werd hij arbeider in Midwolda.

Neef en nicht trouwden dat zelfde jaar, 1864, te Midwolda.

Persoonskaart van Hendrik Klap.

Hendrik Klap is geboren op 02-01-1841 om 20:00 in Midwolda, zoon van Gerrit Hayo Klap en Alke (Heilke) Borgerts de Vries. Van de geboorte is aangifte gedaan op 04-01-1841. Hendrik is overleden op 21-01-1912 om 01:00 in Midwolda, 71 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 22-01-1912 door Derk Blaauw, arbeider en Harm Tiggelaar, arbeider.

Hendrik trouwde, 23 jaar oud, op 24-07-1864 in Midwolda met **Ijktje de Vries**, 31 jaar oud. Bij het huwelijk zijn als getuigen aanwezig Hendrik Kraai, herbergier, Geert Geerts Lenting de veldwachter, Antoon Wolf, kleermaker en Harm Kiel, wagenmaker.

Ijktje is geboren op 05-05-1833 om 05:00 in Termunterzijl, dochter van Jan Heikes de Vries en Hinderktjen Haijes Klap. Ijktje is overleden op 13-11-1913 om 18:00 in Midwolda, 80 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 14-11-1913 door Engel van der Broek gemeenteveldwachter en Gerardus Bouman, hoofd van het werkhuis

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

3	Broer Heijo trouwde met Engeltje Bos	(02-11-1844)
4	Zus Nieske trouwde met Jan Veeger	(16-04-1845)
9	Zus Anje trouwde met Willem Smit	(22-04-1850)
15	Broer Roelf trouwde met Eefke van de Veen	(23-05-1856)
15	Zus Bouwina trouwde met Derk Zwik	(30-07-1856)
15	Broer Heijo overleden	(16-12-1856)
17	Moeder overleden	(25-09-1858)
18	Broer Roelf trouwde met Geertje Busscher	(20-05-1859)
18	Vader trouwde met Zwaantje Veld	(25-11-1859)
23	Zoon Jan geboren	(06-03-1864)
23	Trouwde met Ijktje de Vries	(24-07-1864)
25	Broer Borchert trouwde met Elsie Koster	(16-05-1866)
25	Vader overleden	(31-12-1866)
27	Zoon Gerrit geboren	(01-02-1868)

29	Zoon Hayo geboren	(01-01-1871)
31	Zoon Hayo overleden	(29-02-1872)
32	Zoon Hayo geboren	(20-01-1873)
33	Zoon Gerrit overleden	(21-02-1874)
35	Zoon Gerrit geboren	(02-07-1876)
35	Broer Borchert overleden	(28-12-1876)
39	Zoon Gerrit overleden	(24-02-1880)
51	Zoon Jan trouwde met Lupke van der Veen	(04-03-1892)
51	Zus Anje overleden	(26-05-1892)
51	Kleinzoon Hendrik geboren	(26-10-1892)
52	Kleindochter Engeltje geboren	(23-02-1893)
52	Kleinzoon Jacob geboren	(22-12-1893)
54	Kleindochter Ijtje geboren	(06-05-1895)
54	Kleinzoon Berend geboren	(06-05-1895)
55	Kleinzoon Berend overleden	(09-06-1896)
56	Kleinzoon Berend geboren	(01-06-1897)
57	Kleinzoon Berend overleden	(19-04-1898)
58	Zoon Hayo trouwde met Elizabeth Tuin	(26-05-1899)
59	Kleinzoon Hendrik geboren	(24-01-1900)
60	Zus Nieske overleden	(10-01-1901)
65	Broer Roelf overleden	(11-05-1906)
69	Zus Bouwina overleden	(28-11-1910)
70	Kleindochter Engeltje trouwde met Geert Smit	(31-05-1911)

Persoonskaart van IJktje de Vries

IJktje de Vries is geboren op 05-05-1833 om 05:00 in Termunterzijl, dochter van Jan Heikes de Vries en Hinderktjen Haijes Klap. IJktje is overleden op 13-11-1913 om 18:00 in Midwolda, 80 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 14-11-1913 door Engel van der Broek gemeenteveldwachter en Gerardus Bouman, hoofd van het werkhuis . IJktje trouwde, 31 jaar oud, op 24-07-1864 in Midwolda met **Hendrik Klap**, 23 jaar oud. Bij het huwelijk zijn als getuigen aanwezig Hendrik Kraai, herbergier, Geert Geerts Lenting de veldwachter, Antoon Wolf, kleermaker en Harm Kiel, wagenmaker.

Hendrik is geboren op 02-01-1841 om 20:00 in Midwolda, zoon van Gerrit Hayo Klap en Alke (Heilke) Borgerts de Vries. Van de geboorte is aangifte gedaan op 04-01-1841. Hendrik is overleden op 21-01-1912 om 01:00 in Midwolda, 71 jaar oud. Van het overlijden is aangifte gedaan op 22-01-1912.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

9	Broer Heijke trouwde met Japie Koopman	(21-05-1842)
9	Zus Anje trouwde met Ebbo Wenning	(07-01-1843)
16	Zus Epke overleden	(29-01-1850)
19	Moeder overleden	(30-06-1852)
22	Zus Anje overleden	(19-01-1856)
23	Broer Gerrit trouwde met Grietje Bamberg	(24-05-1856)
24	Vader overleden	(19-09-1857)
29	Broer Gerrit overleden	(09-04-1863)
30	Zoon Jan geboren	(06-03-1864)
31	Trouwde met Hendrik Klap	(24-07-1864)
34	Zoon Gerrit geboren	(01-02-1868)
37	Zoon Hayo geboren	(01-01-1871)
38	Zoon Hayo overleden	(29-02-1872)
39	Zoon Hayo geboren	(20-01-1873)
40	Zoon Gerrit overleden	(21-02-1874)
43	Zoon Gerrit geboren	(02-07-1876)

46 Zoon Gerrit overleden	(24-02-1880)
49 Broer Heijke overleden	(18-02-1883)
58 Zoon Jan trouwde met Lupke van der Veen	(04-03-1892)
59 Kleinzoon Hendrik geboren	(26-10-1892)
59 Kleindochter Engeltje geboren	(23-02-1893)
60 Kleinzoon Jacob geboren	(22-12-1893)
62 Kleindochter Ijtje geboren	(06-05-1895)
62 Kleinzoon Berend geboren	(06-05-1895)
63 Kleinzoon Berend overleden	(09-06-1896)
64 Kleinzoon Berend geboren	(01-06-1897)
64 Broer Heijo overleden	(27-10-1897)
64 Kleinzoon Berend overleden	(19-04-1898)
66 Zoon Hayo trouwde met Elizabeth Tuin	(26-05-1899)
66 Kleinzoon Hendrik geboren	(24-01-1900)
78 Kleindochter Engeltje trouwde met Geert Smit	(31-05-1911)
78 Echtgenoot Hendrik Klap overleden	(21-01-1912)

Ijtje overleed in het werkhuis van Midwolda. Het hoofd van het werkhuis regelde de begrafenis. In die tijd had je geen inkomen als je niet werkte. Ook ouderdomsvoorzieningen waren er niet. Als 80 jarige en alleenstaande weduwe zonder enig pensioen of ander inkomen was je aangewezen op het werkhuis. Hier werden 'ouden van dagen' geplaatst die zich niet meer konden redden. Er was in dat werkhuis vaak een keienklopperij voor de mannen en een spinhuis voor de vrouwen waar de vrouwen de schapenwol kamden waarna het werd gesponnen.

Als je bezitsloos was werd je door de diaconie begraven. Dat gebeurde op een speciale plaats op het kerkhof, het zogenaamde 'armlegerstee'.

Heden, den veertienden November negentienhonderd dertien,
verschenen voor mij, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Midwolda,
Engel van der Broek,
oud negenenvijftig jaren, gemeenteveldwachter, wonende te
Midwolda, en
Gerardus Bouman,
oud zesenzeventig jaren, hoofd van een werkhuis, wonende te
Midwolda,
die verklaarden, dat op den dertienden November
dezes jaars, des na middags te zes — uur, te Midwolda,
in deze gemeente, is overleden:

IJtje de Vries,
oud tachtig jaren, zonder beroep,
geborente Tommunt ^{gemeente Tommunt}, wonende te Midwolda weduwe
van Heindrik Klap, dochter van Jan Heike
de Vries, en Heindertje Heijes Klap, beiden
overleden.

Waarvan akte, welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

Engel van der Broek

Heijes

1913; Overlijdensakte van IJtje Klap- de Vries op 13-11-1913

8e generatie.

Jan Klap
geboren 06-03-1864 Midwolda
beroep arbeider, handelaar, koopman.
overleden 10-09-1935 Assen (71jr)
getrouwd 04-03-1892 Midwolda (28jr)

Lupke van der Veen (31 jr) geboren 03-03-1861 Oostwold
overleden 15-04-1944 Wedde (83jr)
31 jarige dochter van Jacob Berend van der Veen en Taatje Pieters
Veldkamp. Ze was eerder, in 1883, gehuwd met Cornelis Groen zoon van Jan
Beerends Groen en Frouwke Molenkamp.

Hendrik en Ijtje krijgen 6 kinderen waarvan er drie op jonge leeftijd overleden.

1. **Hendrik Klap**
geboren 26-10-1892 Midwolda
overleden 07-07-1984 Veendam (92jr)
gehuwd 18-05-1921 Wedde (29jr)
Meentje Smit (24 jr) geboren 31-05-1899 Wedde (22jr)
24 jarige dochter van Kasper Smit (1869-1963) en
Geertuida Kamies (1873-1947)

2. **NN Klap**
doodgeboren kind geboren 26-10-1892 Midwolda
overleden 26-10-1892 Midwolda (0 jr)

3. **Jacob Klap**
geboren 12-12-1893 Midwolda
overleden 15-02-1978 Winschoten (85jr)
gehuwd 08-04-1925 Wedde
Mensina Bakker geboren 10-08-1888 Wedde
overleden 02-03-1973 Blijham
37 jarige dochter van Riko Bakker (1861- ?) en
Lammechien Middel (1865-1932)
Mensina Bakker was eerder gehuwd met Berend Poel (1886-1922)

4. Ijtje	Klap	geboren	06-05-1895	Midwolda	
		overleden	27-08-1947	Groningen	(52jr)
	1 ^e huwelijk	gehuwd	06-05-1916	Onstwedde	(26jr)
Albert Jan Kuiper (26 jr)		geboren	1889	Bellingwolde	
		overleden	17-08-1932	Bellingwolde	
	2 ^e huwelijk	gehuwd	1930		
Menno Klok (36 jr)		geboren	1894		
		overleden	18-05-1947	Winschoten	
Menno Klok eerder gehuwd geweest met Grietje Eelsing					

5. Berend	Klap	geboren	06-05-1895	Midwolda	
		overleden	09-06-1896	Midwolda	(1 jr)

6. Berend	Klap	geboren	01-06-1897	Midwolda	
		overleden	19-04-1898	Midwolda	(1 jr)

No 27.

Het bij deze acte vermeldde kind geboren te Winwarda op den 7den Maart 1864 is geboren van het echtpaar van de heer J. Klap en de vrouwe G. de Vries, welke echtpaar bekend is als de ouders van het kind. Het kind is geboren van het mannelijk geslacht, aan hetwelk de voornaam Jan is gegeven zal worden; van welk kind moeder is G. de Vries, van beroep Arbeider, wonende te Winwarda, zijnde deze bevalling voorgevallen in tegenwoordigheid van den Comparant.

In het jaar duizend achthonderd vier en zestig, den 7den der maand maart voor ons Daniel Eijssde Jager, Burgemeester, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Midwolda, Arrondissement Winschoten, Provincie Groningen, is verscheenen James Hansen, oud tweeënveertig jaren, van beroep Verloskundige, wonende te Winwarda, dewelke heeft verklaard, dat op den 7den der maand maart des jaars duizend achthonderd vier en zestig, des morgens te negen uur, te Winwarda, binnen deze gemeente, een kind is geboren van het mannelijk geslacht, aan hetwelk de voornaam Jan, gegeven zal worden; van welk kind moeder is G. de Vries, van beroep Arbeider, wonende te Winwarda, zijnde deze bevalling voorgevallen in tegenwoordigheid van den Comparant.

En is deze aangifte en verklaring geschiedt in tegenwoordigheid van Geert Geerts Lenting, oud tweeënveertig jaren, van beroep Veldwachter, wonende te Winwarda, en van Hendrik Kraai, oud vierendertig jaren, van beroep Herbergier, wonende te Winwarda, als daartoe door den belanghebbende gekozene getuigen.

Waarvan deze akte dadelijk is opgemaakt en ingeschreven op de beide dubbelen van het geboorte-register dezer gemeente; en is deze akte, nadat dezelve aan comparant en getuigen was voorgelezen, door dezelve, nevens ons Ambtenaar van den Burgerlijken Stand, geteekend

J. Klap
G. de Vries
G. de Vries
H. Kraai

VIJFDE GENERATIE

Geboorteakte van Jan Klap 07-03-1864

In het jaar duizend achthonderd een en zestig, den *nieu*
den der maand *oktob*
voor ons Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente *Midwold*
Arrondissement *Winschoten*, Provincie *Groningen*, is versche
nen *Lupke van der Veen*
van, oud *zes* jaren, v
beroep *st*, wonende te *oost*
rotter, dewelke heeft verklaard, dat op den *des*
den der maand *oktob* des jaars duizen
achthonderd een en zestig, des *avonds*
ti uur, te *Oostwold*, binnen deze gemeente
een kind is geboren van het *on* geslacht, aan he
welk de voorna *Lupke*
van gegeven zal worden; van we
kind *van* *van der Veen* *van*
gans, en *van* *van der Veen*
cent, *van* *van der Veen*
van te *Oostwold*.

En is deze aangifte en verklaring geschied in tegenwoordighei
van *van*, ou
van jaren, van beroep *van*
wonende te *van*, en van *van*
van, oud *van* jaren
van beroep *van*, wonende te *van*
van, als daartoe door de belanghebbende gekozene getuiger
Waarvan deze akte dadelijk is opgemaakt en ingeschreven op d
beide dubbelen van het geboorte-register dezer gemeente; en is dez
akte, nadat dezelve aan comparant en getuigen was voorgelezen
door dezelve, nevens ons Ambtenaar van den Burgerlijken Stand
geteekend

J. van der Veen
M. Kraai
M. Sijdens

Wetige Burgemeester

Jan Klap is de oudste zoon van Hendrik Klap en Ijtje de Vries. Hij groeit op aan de Niesoordlaan te Midwolda in een gezin waar nog vier kinderen worden geboren. Echter drie broers overlijden op jonge leeftijd. Broertje Gerrit overlijdt als hij zes jaar is. Broertje Hayo als hij één jaar is en nog een broertje Gerrit overlijdt als hij vier jaar is. Uiteindelijk groeit Jan op met zijn broer Hayo.

In die tijd waren oorringen bij mannen in de mode. Op 18 jarige leeftijd kocht Jan gouden oorringen en vanaf die tijd heeft hij de gouden oorringen levenslang gedragen.

Als Jan Klap en Lupke van der Veen in 1892 trouwen zitten ze midden in de strenge winter van 1891/1892. In deze winter hebben ze 17 weken strenge vorst met veel sneeuw. De sneeuw lag soms wel drie meter hoog langs de weg. Van transport op de weg was geen sprake meer. Het ijs in de sloten en vaarten lag tot de bodem toe. In de dorpen werd heel veel armoede geleden. Brandstof was er haast niet meer. Kolen waren er toen nog niet en aardgas was al helemaal ondenkbaar. Nee, er was alleen turf en hout om te stoken en te koken. De arbeiders haalden alle palen en wat maar brandbaar was vanuit de weilanden en het veld weg en namen dat mee naar huis. Er was geen geld meer onder de gewone mensen. De boeren stuurden hun arbeiders naar huis en bekommerden zich er niet over of de mensen nou te eten hadden of niet. De arbeiders waren ten einde raad en 'sarrens moede' zo staat het beschreven. Door de honger gedreven gingen ze 's nachts bij de weg en stalen voedsel voor hun kinderen.

Het was in die tijd de opkomst van het socialisme. overal kraakte het en het was Domela Nieuwenhuis die de mensen in het Noorden en vooral het Oldambt opwekte om zich te verzetten en zich niet stilletjes te laten verhongeren in hun kleine krotten. Ze hadden allen recht op een menswaardig bestaan, maar de arbeiders maakten het soms bar als ze hun demonstratieoptochten hielden. Domela Nieuwenhuis hield niet van geweld, maar ja hoe gaat het als een mens honger heeft? De boeren werden bang, want er werd bij hen op de ruiten geschoten met achterladers. Het duurde dan ook niet lang of er kwamen huzaren in het Oldambt. En als de arbeiders hun demonstratieoptochten wilden houden sloegen de huzaren, op hun paarden gezeten, er door heen. Na een aantal maanden gaf de regering bevel dat iedere boer twee of drie arbeiders, al naar grote van hun bedrijf, in dienst moest nemen, terwijl de gemeenten eten en drinken verschaften aan diegene die er slecht aan toe was. De huzaren vertrokken weer en de vrede keerde weer in het Oldambt.

Als Jan en Lupke hun eerste zoon Hendrik wordt geboren wonen ze aan de Niesoordlaan te Midwolda is Jan zijn beroep is dagloner. Bij boeren werken was geen vetpot. Door import van zeer goedkoop Amerikaans graan hadden de boeren het ook al een aantal jaren erg slecht. Jan Klap pakte in die tijd eigenlijk alles aan om aan de kost te komen. Rond 1900 ging hij zelfs turfgraven in het Veelerveen. Later verhandelde Jan stobben turf van de dalgronden en de bouwten en begon hij ook in vee, vooral paarden te handelen.

Jan en Lupke verhuisden met hun gezin, twee zoons en één dochter van de Niesoordlaan in Midwolda naar de Schaapstreek aan de Onstwedderholte. Intussen waren drie kinderen overleden. De eerste was van een tweeling waarvan Hendrik Klap, 1892, bleef leven. Het tweede kind wat overleed was ook één van een tweeling geboren in 1895 en het jongste kind Berend is ook maar net één jaar geworden.

“Klappen zijn harde werkers,” zei de, toen 93 jarige Wubbe Wind tegen mij in 1984. “Klappen zijn mensen met zwiljenhanden.”

Ik vroeg aan Wubbe Wind wat de betekenis is van zwiljenhanden. “Eelt in je handen,” zei hij, “dat is beter dan zwiljen in d’oren.” Hij vertelde: “Jan Klap liep als een kleiarbeider, iets wijdbeens met wat krommige benen. Hij liet altijd wol spinnen bij mijn vrouw en dat werd erg op prijs gesteld omdat Jan Klap altijd iets extra’s betaalde. In die tijd, rond 1905 ging het namelijk Jan en Lupko behoorlijk voor de wind. Hij handelde in vee en in turf en allerhande andere goederen. Vooral handelde hij veel met de zigeuners in Duitsland. Waarschijnlijk droeg hij daarom ook oorbellen.” zei Wubbe Wind.

Maar zoals ik al schreef waren de oorbellen rond 1880 in de mode bij jonge jongens net zoals dat anno 2008 ook al weer een aantal jaren in de mode is. Volgens zoon Hendrik was het dragen van die oorbellen gekomen door een weddenschap op achttienjarige leeftijd.

Jan verkocht eens een ‘borstig’ paard aan zigeuners in Duitsland. Hij had het paard eerst een liter brandewijn in het keelgat gegoten zodat het paard niet meer zo borstig was tijdens de transactie. De zigeuners hadden het al snel in de gaten en kwamen verhaal doen op de Schaapstreek. Jan was gelukkig niet thuis. Een vriend kocht het paard meteen terug van de zigeuners, anders was het misschien slecht voor Jan afgelopen.

Jan en Lupke woonden op Schaapstreek 7 te Holte, nabij Onstwedde. Daar hadden ze omstreeks 1905 een huis laten bouwen met een grote schuur met baanderdeuren. Het huis staat er nu nog. Van een boer Bessembinder van Wessinghuizen leenden Jan en Lupke geld. Hiervoor hoefden ze geen rente te betalen, maar werd dit met gesloten beurs verrekend. Met zijn veehandel had Jan altijd een voorraad vee en vooral de paarden lopen bij zijn huis aan de Schaapstreek. Als de markt dan gunstig was werd met winst verkocht. Bessembinder leende bijna dagelijks een span of een tweespan voor het landwerk. Zo kreeg Bessembinder zijn rente en Jan had altijd paarden in top conditie omdat ze dagelijkse beweging kregen.

“In die tijd koste een koe honderd gulden en een paard vierhonderdvijftig gulden.” aldus Fredrik Bessembinder, die in 1895 werd geboren en in 1984 dit verhaal aan mij vertelde had Jan Klap goed gekend omdat hij de zoon van Bessembinder was waarmee Jan met gesloten beurs zaken deed. Wat in die tijd het verloop verder is geweest kon Bessembinder niet vertellen, wel dat het huis op de Schaapstreek werd verkocht en dat ze naar de Spanjaardweg in Wedde verhuisden.

Enkele kinderen waren al getrouwd. Jan begon erg te lijden aan aderverkalking. Hij wist op den duur niet meer wat hij deed. Op een keer had hij zijn horloge opengemaakt en vroeg hij wie er een paardenhaar in zijn horloge had gestopt en hij trok de veer eruit vertelde kleinzoon Lupko Klap in 1987.

Uiteindelijk is Jan opgenomen in Assen en daar in 1935 overleden.

Op heden den vierden maart achttienhonderd twee en negentig, zijn voor ons Ambtenaar van den Burgerlijken Stand van de gemeente Midwolda, arrondissement Winschoten, provincie Groningen, in het gemeentehuis te Midwolda verschenen, ten einde een huwelijk aan te gaan:

Jan Klap, jongman oud achttienhonderd twee en negentig jaar, van beroep daglooner, geboren en wonende te Midwolda, meerdertienjarig, zoon van Hendrik Klap, en van Eetje de Vries, echtelieden van beroep arbeiders, wonende te Midwolda.

Lupke van der Veen, weduwe van Korneel Graen, oud dertig jaren, zonder beroep, wonende te Stemp, gemeente Sijsterwold, geboren te Oostwold, gemeente Midwolda meerdertienjarig, dochter van Jakob van der Veen, en van Saartje Veldman, beide overledenen.

waarvan de beide afkondigingen alhier zonder stuiting hebben plaats gehad, op den achttienhonderd twee en negentigsten februarij deses jaars, telkens des midda, te twaalf uur van de Sijsterwold op deszelfde stant.

En hebben zij tot dat einde aan ons overgelegd ten eersten hun respectieve geboorte akten, ten tweeden o verlijdens akte van den vroeger verheuen der bruid en ten derde het bevestig dergeade huwelijkse afkondigingen te Sijsterwold.

Ten vijf bij de voltrekking vandeit huwelijk in persoon aanwezig waren de vader en moeder vanden bruidsgaam bovengenoem die verklaarden hietse huwelijk te stemmen te geuen.

Waarna wij hun in het openbaar hebben afgevraagd, of zij elkander aannemen tot echtgenooten, en getrouwelijk alle de plichten zullen vervullen, welke door de wet aan den huwelijken staat zijn verbonden, hetwelk door hen uitdrukkelijk met JA zijnde beantwoord, hebben wij, in naam der wet, uitspraak gedaan dat zij door den echt aan elkander zijn verbonden. In tegenwoordigheid van Syko Gremmer oud leventertig jaren van beroep arbeider, Harto Kampen oud dertig jaren, van beroep arbeider, Wobbe Hias Meijer oud vijftienhonderd twee en negentig jaren, l. beroep klerk, alle drie wonende te Midwolda en Jakob Westering oud tachtentertig jaren, van beroep veldwachter wonende te Oostwold, en samen bloed verwant van Comparanten als d'eer door de belanghabonden gekozen getuigen.

En is hiervan door ons opgemaakt deze akte welke na voorlezing, door de Comparanten, den vader en de moeder van den bruid, de getuigen in het in ondertekend.

Jan Klap
L. P. D. Veen
S. Gremmer
H. Kampen

*Gezin van Jan Klap en Lupke Klap-van der Veen
v.l.n.r. vader Jan Klap, Hendrik Klap, Jacob Klap, Iektje Klap en moeder Lupke Klap-
van der Veen.*

Jan en Lupke woonden op Schaapstreek 7 Holte, nabij Onstwedde. Daar hadden ze een huis laten bouwen met een grote schuur met baanderdeuren. Dit is een pentekening van ongeveer het type woning.

Nadat Jan Klap was overleden woonde Lupke van der Veen in een voorkamertje van de woning van brandstofhandelaar Korvenmaker aan de Hoofdweg in Wedde.

De ziekte van haar man en de crisisjaren na 1929 had het leven behoorlijk veranderd voor Lupke Klap van der Veen. Zij woonde nu in Wedde aan de Hoofdweg in een voorkamertje van brandstofhandelaar Korvenmaker. In die tijd was er geen sprake van AOW of enig ander pensioentje. Dan had je als alleenstaande vrouw maar één mogelijkheid om te overleven en dat was een beroep doen op het armenbestuur. De tijd dat alles behoorlijk royaal was zoals in de tijd dat ze aan de Schaapstreek 7 Onstwedderholte woonde lag al ver achter haar. Die ruime tijd, dat Jan Klap nog gezond was en volop in de handel zat en dat ze vijf of zes Bunzinghondjes hadden die Jan had afgericht om konijnen te vangen. 's Avonds lagen de hondjes met een riempje aan de kachelpoot. Haar beide kleinzoons, Jan en Lupko Klap, vertelde ieder onafhankelijk van elkaar mij de verhalen van de bunzinghondjes waarmee hun opa Jan Klap op strooptocht ging. Bijna dagelijks kwamen ze met een konijn of een haas terug. Eén hondje ging zelf alleen op strooptocht en als hij terug kwam en meteen achter de kachel ging liggen dan wisten ze dat hij niks had gevangen, maar dat kwam niet veel voor. "Vader zei dat Opa Jan ook in die honden handelde, en dat ze zich als kinderen niet durfden verroeren in die keuken zo kwaad waren die honden. Nu kreeg Lupke elke week één rijksdaalder van het armenbestuur. Ze moest de rijksdaalder ophalen bij de uitbetaler Bergman in Wedde. Later bracht haar kleinzoon Jan deze rijksdaalder bij haar. Dat was zo geregeld met het armenbestuur en Jan deed dat graag want dan kreeg hij van opoe een dubbeltje. Een dag voor haar overlijden was ze nog bij haar kleindochter Geertruida Klap op visite geweest. Deze woonde in Onstwedde aan de Luringstraat en was net een week ervoor met Jan Kruize getrouwd. Lupke was lopende gekomen vanuit Wedde naar Onstwedde, maar na enige uren voelde ze zich niet in orde. Ze werd tijdens de visite onverwacht behoorlijk onwel en haar nieuw aangetrouwde kleinzoon Jan Kruize bracht haar met paard en wagen naar huis. Een dag ervoor had Lupke de turf in haar schuurtje gebracht. Met vuile handen had ze een puistje aan haar neus doorgepeuterd. Tijdens de voetreis naar Onstwedde begon het op te zetten en er ontstond bloedvergiftiging. Medicijnen waren er niet in de oorlog, laat staan goede penicilline. De volgende dag is ze eraan overleden.

1935

10 e blad.

No. 35

Heden Avond September negentienhonderd

vijf en dertig, ~~verscheen~~ voor mij ambtenaar van den burgerlijken stand der

*Is door
De tusschenvoe-
ging, zomede de
doorhaling van twee
en dertig gedrukte
woorden goed getekend*

*ingeschreven en ingezet op de tweede alinea
van artikel vijftig van het Burgerlijk Wetboek onder
oud mittraetel met het jaren register van overledenen der
wonende te gemeente Assen wa aruit blijkt dat op den
die verklaarde, uit eigen wetenschap er van kennis te dragen, dat op zonden
September dezes jaars, des voormiddags dezes jaars,
des te ze middege te veer uur te uur, in deze gemeente is overleden
Assen is overleden:*

W. A. O. A.

Klap, Jan
oud een en zeventig jaren, zonder beroep, geboren
te Midwolda, wonende te Wedde, echtgenoot van:
van der Veer, Krijke, zoon van: Klap, Hendrik
en van: de Vries, Yfje, beiden overleden.

Waarvan akte, welke is voorgelezen.

W. A. O. A.

1935; Overlijdensakte van Jan Klap

Heden overleed tot onze
diepe droefheid onze lieve
Moeder. Behuwd- en
Grootmoeder
LUPKE VAN DER VEEN.
in den ouderdom van ruim
82 jaar. sedert 10 Sept. '35
Weduwe van J. KLAP.
Wedde, 15 April 1944.
Vlagtwedde: H. KLAP.
M. KLAP—SMIT.
Blijham: J. KLAP.
M KLAP—BAKKER.
Sellingen: I. KLOK—
KLAP. M. KLOK.
Zij die de overledene de
laatste eer wenschen te
bewiizen. worden Woens-
dag om 2 uur ten sterf-
huize verwacht.

1944; overlijdensadvertentie van Lupke van der Veen.

Heden Neventien April negentienhonder
vier en veertig, verscheen voor mij, ambtenaar van den burgerlijken stand de
gemeente Wedde:

Bakker, Mensiena
oud vijf en vijftig jaren, zonder beroep
wonende te Wedde
die verklaarde, daarvan uit eigen wetenschap kennis dragende, dat op
vijftien April dezes jaars
te een uur dertig minuten
te Wedde in deze gemeente is overleden

van der Veen, Lupke
oud twee en tachtig jaren, zonder beroep,
geboren te Midwolda, wonende te Wedde,
Weduwe van: Klap, Jan, dochter van:
van der Veen, Jakob, en van: Meldkamp,
Saakje, beiden overleden.

Waarvan akte, welke is voorgelezen.

A. B. Bakker

M. A. A. A.

1944; Overlijdensakte van Lupke van der Veen.

Laatste rustplaats van Jan Klap en Lupke Klap-van der Veen te Wedde.

Heden overleed tot onze
diepe droefheid onze lieve
Moeder. Behuwd- en
Grootmoeder

LUPKE VAN DER VEEN.

in den ouderdom van ruim
82 jaar. sedert 10 Sept. '35

Weduwe van J. KLAP.

Wedde. 15 April 1944.

Vlagtwedde: H. KLAP.

M. KLAP—SMIT.

Bliiham: J. KLAP.

M KLAP—BAKKER.

Sellingen: I. KLOK—

KLAP. M. KLOK.

Zij die de overledene de
laatste eer wenschen te
bewiizen. worden Woens-
dag om 2 uur ten sterf-
huize verwacht.

1944; Overlijdensadvertentie Lupke van der Veen.

Persoonskaart van Jan Klap

Jan Klap is geboren op 06-03-1864 om 09:00 uur aan de Niesoordlaan in Midwolda, zoon van Hendrik Klap en IJktje de Vries. Van de geboorte is aangifte gedaan op 07-03-1864 en als getuigen waren aanwezig Geert Geerts Lenting, veldwachter, Jannes Aarse, verloskundige en Hendrik Kraai, herbergier. Jan is overleden op 10-09-1935 om 07:00 in Assen, 71 jaar oud (oorzaak: Psychisch gestoord en overleden in een psychiatrische inrichting te Assen). Van het overlijden is aangifte gedaan op 12-09-1935. Hij is begraven te Wedde.

Jan trouwde, 27 jaar oud, op 04-03-1892 in Midwolda met **Lupke van der Veen**, 31 jaar oud. Bij het huwelijk zijn als getuigen aanwezig Jacob Westeling, veldwachter, Sijtse Gremmer, arbeider, Aarto Kampijon, arbeider en Ubbo Haers Meijer, klerk op het gemeentehuis. Lupke is geboren op 03-03-1861 in Oostwold (gem.Midwolda), dochter van Jacob Berend van der Veen en Taatje Pieters Veldkamp. Lupke is overleden op 15-04-1944 om 01:30 uur in Wedde, 83 jaar oud (oorzaak: Ouderdom). Van het overlijden is aangifte gedaan op 17-04-1944. Zij is begraven te Wedde. Zij was eerst weduwe van Kornelis Groen (1858-1891), met wie zij trouwde op 16-05-1890 in Finsterwolde.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

4 maanden	Vader en moeder trouwden	(24-07-1864)
3	Broer Gerrit geboren	(01-02-1868)
6	Broer Hayo geboren	(01-01-1871)
7	Broer Hayo overleden	(29-02-1872)
8	Broer Hayo geboren	(20-01-1873)
9	Broer Gerrit overleden	(21-02-1874)
12	Broer Gerrit geboren	(02-07-1876)
15	Broer Gerrit overleden	(24-02-1880)
27	Trouwde met Lupke van der Veen	(04-03-1892)
28	Zoon Hendrik geboren	(26-10-1892)
29	Zoon Jacob geboren	(22-12-1893)
31	Dochter Ijtje geboren	(06-05-1895)
31	Zoon Berend geboren	(06-05-1895)

32	Zoon Berend overleden	(09-06-1896)
33	Zoon Berend geboren	(01-06-1897)
34	Zoon Berend overleden	(19-04-1898)
35	Broer Hayo trouwde met Elizabeth Tuin	(26-05-1899)
47	Vader overleden	(21-01-1912)
49	Moeder overleden	(13-11-1913)
52	Dochter Ijtje trouwde met Albert Kuiper	(06-05-1916)
57	Zoon Hendrik trouwde met Meentje Smit	(18-05-1921)
58	Kleindochter Geertruida geboren	(11-08-1922)
60	Kleinzoon Jan geboren	(17-11-1924)
61	Zoon Jacob trouwde met Mensina Bakker	(08-04-1925)
62	Kleinzoon Lupko geboren	(17-09-1926)
65	Kleinzoon Kasper geboren	(18-11-1929)
ongeveer 66	Dochter Ijtje trouwde met Menno Klok	(±1930)
69	Kleinzoon Jacob geboren	(15-05-1933)

Persoonskaart van Lupke van de Veen

Lupke van de Veen is geboren op 03-03-1861 in Oostwold (gem.Midwolda), dochter van Jacob Berend van de Veen en Taatje Pieters Veldkamp. Lupke is overleden op 15-04-1944 om 01:30 uur in Wedde, 83 jaar oud (oorzaak: Ouderdom). Van het overlijden is aangifte gedaan op 17-04-1944 door haar schoondochter Mensina Klap-Bakker Zij is begraven te Wedde.

Lupke trouwde de eerste keer, 29 jaar oud, op 16-05-1890 in Finsterwolde met Kornelis Groen, 32 jaar oud. Kornelis is geboren in 1858 in Ekamp, zoon van Jan Berends Groen en Frouwke Molenkamp. Kornelis is overleden op 02-04-1891 in Ekamp, 33 jaar oud.

Haar tweede huwelijk, 31 jaar oud, op 04-03-1892 in Midwolda met Jan Klap, 27 jaar oud. Bij het huwelijk zijn als getuigen aanwezig Jacob Westeling, veldwachter, Sijtse Gremmer , arbeider, Aarto Kampijon, arbeider en Ubbo Haers Meijer, klerk op het gemeentehuis. Jan is geboren op 06-03-1864 om 09:00 in Midwolda, zoon van Hendrik Klap en IJktje de Vries. Van de geboorte is aangifte gedaan op 07-03-1864. Jan is overleden op 10-09-1935 om 07:00 uur in Assen, 71 jaar oud (oorzaak: Psychisch gestoord en overleden in een psychiatrische inrichting te Assen). Van het overlijden is aangifte gedaan op 12-09-1935.

Hij is begraven te Wedde.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

14	Vader overleden	(17-10-1875)
22	Moeder overleden	(02-07-1883)
29	Trouwde met Kornelis Groen	(16-05-1890)
30	Echtgenoot Kornelis Groen overleden	(02-04-1891)
31	Trouwde met Jan Klap	(04-03-1892)
31	Zoon Hendrik geboren	(26-10-1892)
32	Zoon Jacob geboren	(22-12-1893)
34	Dochter Ijtje geboren	(06-05-1895)
34	Zoon Berend geboren	(06-05-1895)

35	Zoon Berend overleden	(09-06-1896)
36	Zoon Berend geboren	(01-06-1897)
37	Zoon Berend overleden	(19-04-1898)
55	Dochter Ijtje trouwde met Albert Kuiper	(06-05-1916)
60	Zoon Hendrik trouwde met Meentje Smit	(18-05-1921)
61	Kleindochter Geertruida geboren	(11-08-1922)
63	Kleinzoon Jan geboren	(17-11-1924)
64	Zoon Jacob trouwde met Mensina Bakker	(12-04-1925)
65	Kleinzoon Lupko geboren	(17-09-1926)
68	Kleinzoon Kasper geboren	(18-11-1929)
ongeveer 69	Dochter Ijtje trouwde met Menno Klok	(±1930)
72	Kleinzoon Jacob geboren	(15-05-1933)
74	Echtgenoot Jan Klap overleden	(10-09-1935)
78	Kleinzoon Hennie geboren	(04-11-1939)
83	Kleindochter Geertruida trouwde met Jan Kruize	(03-04-1944)

9^e generatie

Hendrik Klap geboren 26-10-1892 Midwolda
overleden 07-07-1984 Veendam (92jr)
gehuwd 18-05-1921 Wedde (28jr)

Meentje Smit (22 jr) geboren 31-05-1899 Wedde
overleden 15-11-1976 Vlagtwedde
22 jarige dochter van Kasper Smit (1869-1963) en
Geertruida Kamies (1873-1947)

Hendrik en Meentje krijgen 6 kinderen.

1. **Geertruida Klap** geboren 11-08-1922 Vlagtwedde
overleden 14-01-1983 Groningen (61jr)

1^e huwelijk
Jan Kruize (27 jr) gehuwd 03-04-1944 Onstwedde
geboren 01-01-1917 Onstwedde
overleden 22-09-1965 Zuidbroek (48jr)
zoon van Kornelis Kruize (1877-1917) en Harmke Kamies (1883-1944)

2^e huwelijk
Hendrik van Meel (52 jr) gehuwd 05-06-1970 Zuidbroek
geboren 26-04-1918 Oude Pekela
overleden 08-11-1983 Zuidbroek (65jr)

2. **Jan Klap** geboren 17-11-1924 Vlagtwedde
overleden 27-12-1999 Veendam (75jr)
gehuwd 23-08-1950 Vlagtwedde (26jr)
Henderika (Hennie) Potze (26 jr) geboren 02-12-1928 Ter Apel

3. **Lupko Klap** geboren 17-09-1926 Vlagtwedde
overleden 17-12-2003 Vlagtwedde (71jr)
gehuwd 31-03-1951 Sellingen (26jr)
Geziena (Sinie) Smid (21 jr) geboren 04-02-1932 Vlagtwedde
18 jarige dochter van Freerk Smid (1907-1975) en
Sannigjen Kats (1911-1997)

4. **Kasper Klap**
 Uilktje Drenth (20 jr)
geboren	18-11-1929	Vlagtwedde
gehuwd	16-08-1950	Vlagtwedde (21jr)
geboren	02-11-1930	Wessingtange
overleden	29-05-2012	Musselkanaal
crematie	02-06-2012	Stadskanaal
-
5. **Jacob Berend Klap**
 Dirkje Hoites (18 jr)
geboren	15-05-1933	Vlagtwedde
overleden	03-08-2001	Vlagtwedde (68jr)
gehuwd	28-04-1956	Sellingen
geboren	26-08-1938	Boertange
overleden	30-07-2009	Vlagtwedde
crematie	02-08-2009	Winschoten
-
6. **Hennie Klap**
 Hillechien (Ginie) Heidel (21 jr)
geboren	04-11-1939	Vlagtwedde
gehuwd	28-11-1963	Scheemda
geboren	25-11-1942	Delft

No. 127.

In het jaar duizend achthonderd twee en negentig, den

zesentwintigsten der maand *October*

is voor ons Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente *Midwolda*, arrondissement *Winschoten*, provincie

Groningen, verschenen

Jan Klap

, oud *achtentwintig* jaren, van

beroep *arbeider*, wonende te *Midwolda*

, dewelke heeft verklaard, dat op den *zesentwintig*

sten der maand *October* des jaars duizend

achthonderd twee en negentig, des *namiddags* te

twice uur, te *Midwolda*, binnen deze gemeente,

een kind is geboren van het *mannelijk* geslacht, aan het-

welk de voornaam *Hendrik*

gegeven zal worden; van welk

kind vader is *Jan Klap*, bovengenoemd

en moeder *Luipke van der Veen*,

echtelieden, van beroep *arbeiders*,

wonende te *Midwolda*.

En is deze aangifte en verklaring geschied in tegenwoordigheid van *Klaas van der Veen*, oud

achtendertig jaren, van beroep *arbeider*,

wonende te *Midwolda*, en van *Jakob Westering*

, oud *zevenendertig* jaren, van

beroep *Weldrachter*, wonende te *Obbstrade*,

als daartoe door de belanghebbende gekozene getuigen.

Waarvan deze akte dadelijk is opgemaakt en ingeschreven op de beide dubbelen van het geboorte-register dezer gemeente; en is deze

akte, nadat dezelve aan comparant en getuigen was voorgelezen,

door dezelve, nevens ons Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,

geteekend.

J. Klap

In het jaar duizend achthonderd negen-en-negentig, den een en dertigsten
der maand Mei _____, is voor ons Ambtenaar van den Burgerlijken
Stand der gemeente Wedde, verschenen: Kasper Smit _____
oud negen en twintig jaren, van beroep timmerman
wonende te Weddeheide welke heeft verklaard, dat op den een en dertigsten
der maand Mei _____ dezes jaars, des voorges
te vier uur, te Weddeheide binnen deze gemeente, een
kind is geboren van het vrouwelijk geslacht, waaraan de voornaam

_____ Meentje _____

gegeven zal worden; van welk kind vader is voor
nuwende Kasper Smit en moeder
zijne echtgenoot Geertruida Kam
ponder beroep, wonende te Weddeheide
gemeente Wedde _____

En is deze aangifte en verklaring geschied in tegenwoordigheid van Ritzo
Beekens _____ oud negen en twintig jaren,
van beroep secretaris wonende te Luizeloo _____ en van
Adolf Dijkman _____ oud stien en veertig jaren,
van beroep welervachte, wonende te Luizeloo _____
als daartoe door de belanghebbende gekozenen getuigen.

En is deze akte, na voorlezing, door comparant, de getuigen en ons geteekend.

K. Smit
Beekens
Dijkman

S. Meelom

1899; Geboorteakte Meentje Smit.

1914; Hendrik Klap (7e van rechts) in Militaire Dienst te Zutphen. Hij was vrijgeloosd maar besloot om de dienstplicht voor een boerenzoon als ramplercant in dienst te gaan. Dat wil zeggen dat hij voor een ander tegen betaling de dienstplicht vervulde in het leger. Zes jaar heeft Hendrik in dienst gelegen in Zutphen.

1914; Hendrik Klap in militaire dienst bij het paardenvolk te Zutphen.
Foto gemaakt door J.W.Brinckers en zoon te Zutphen.

Den achttienden Mei — negentienhonderd
een en twintig verschenen voor mij, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand in de ge-
meente Wedde, in het Huis der Gemeente, ten einde een huwelijk aan te gaan:

Hendrik Klap
oud achten twintig jaren, — arbeider —
geboren te Widmolda en ————— wonende te
Onstmedderholte, gemeente Onstwedde
meerderjarige zoon van Jan Klap,
oud acht en vijftig jaren, arbeider en
van Rupke van der Meer, oud negen-
vijftig jaren, honder beroep, beiden
wonende te Onstmedderholte voornemd.
en Meentje Smit

oud een en twintig jaren, honder beroep
geboren te Heede en ————— wonende te
Wijham, gemeente Wedde, meerderjarige
dochter van Casper Smit, oud een en vijf-
tig jaren, timmerman en van Geertru-
da Kamies, oud achtenveertig jaren,
honder beroep, beiden wonende te
Heede

De afkondiging van dit huwelijk heeft plaats gehad op Zaterdag den
achtienden Mei dezes jaars alhier
en in de gemeente Onstwedde op dien-
zelfden dag. De wederzijdsche an-
ders, allen hierbij tegenwoordig, ver-
klarden mij hunne toestemming tot
dit huwelijk te geven. —————

Nadat bruidegom en bruid in het openbaar hadden verklaard, elkander aan te nemen tot echtgenooten, en getrouwelijk alle plichten te zullen vervullen, door de wet aan den huwelijken staat verbonden, is door mij, in naam der wet verklaard, dat zij door den echt zijn vereenigd.

Als getuigen waren tegenwoordig:

Jan Smit, oud
negentwintig jaren, ambtenaar
kersecretarie, wonende te Blijham
en Gerrit Kromkamp, oud vieren-
dertig jaren, ambtenaar kersecretarie,
wonderde te Blijham.

Waarvan akte, welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

H. Klap.

Me Smit

H. Klap

L. v. d. Keer

H. Smit

G. Kamies

Gerrit

Kromkamp.

Overeen

1921; Huwelijksakte (deel 2) van Hendrik Klap en Meentje Smit.

Getuigen waren Jan Smit en Gerrit Kromkamp ambtenaren op de griffie van het gemeentehuis.

Hendrik Klap en Meentje Smit trouwden op 18 mei 1921 op het gemeentehuis in Wedde. Alleen de wederzijdse ouders waren bij de plechtigheid aanwezig. De benodigde getuigen hadden ze even gevraagd van mensen die op het gemeentehuis werkzaam waren. Gerrit Kromkamp en Jan Smit compareerden als getuigen en konden na het zetten van hun handtekening weer op hun plek gaan zitten om verder te werken op het secretariaat.

Vanuit het gemeentehuis gaan ze met hun zessen, het bruidspaar en de wederzijdse ouders, naar het ouderlijk huis van Meentje Smit aan het Kerkpad in Wedde. Daar wordt koffie gedronken en een borreltje. Hierna vertrekken Jan Klap en Lupke van der Veen en het bruidspaar Meentje Klap-Smit en Hendrik Klap lopend naar de Schaapstreek 7 aan de Onstwedderholte.

De eerste weken van hun huwelijk krijgen Hendrik en Meentje onderdak aan de Schaapstreek 7 en wonen 'ze in' bij Jan en Lupke Klap.

Door niet op te jonge leeftijd te trouwen en zuinig te leven, al vraag je af of het zuiniger kon in die tijd, slagen jonge stellen erin om wat vooruit te komen. Hendrik en Meentje hadden al wat spaarcenten. Meentje had bij meester Bos en meester Ruiter op school had gezeten en na haar schooltijd was ze gaan werken als hulp in de huishouding bij Burgemeester Waalkens in Blijham. Hendrik was voor de dienstplicht uitgeloot maar hij verdiende een extra geldbedrag als ramplesant. Dat wil zeggen dat hij voor een ander tegen betaling de dienstplicht vervulde in het leger. Zes jaar heeft Hendrik in dienst gelegen in Zutphen.

Het was de bedoeling dat hij het huis aan de Schaapstreek zou kopen van zijn ouders. Om niet duidelijke reden is dat niet doorgegaan. Van de Landarbeiderswet kocht hij toen een woonhuis met een halve hectare grond aan de Vlagtweddervennen.

Deze woning konden ze op 1 juni 1921 betrekken zodat ze eerst enkele weken nog aan de Schaapstreek mochten inwonen. De Vlagtweddervennen lag midden in de Barlage en was toen nog een woest uitgestrekt heide- en veengebied. Voor het huis werd gebouwd liet Hendrik nog 'zo'n zeuker' (een wichelroedeloper) komen. De wichelroedeloper spoorde een mooie wel op. Hendrik groef op de door de wichelroedeloper aangewezen plek zelf zijn waterput. Op enkele meters diepte zat er mooi drinkwater. Onderin de put werd een eikenhouten bak geplaatst en op de wanden stapelde Hendrik netjes mooie turven in een diameter van ruim een meter doorsnee. 40 centimeter boven het maaiveld werd de waterput netjes afgewerkt en

met een deksel afgedekt. Compleet met een zwiep en puthaak was de drinkwaterput gereed.

Enkele jaren later kopen Hendrik en Meentje nog een naastgelegen halve hectare van dat woeste Heideland erbij van een zekere Mein. “Deze had een grote baard en werd daarom ‘Baard Mein’ genoemd.” vertelde Kasper Klap in 2008. ‘Die man had een hekel aan vader en wilde daarom die grond niet aan hem verkopen. Maar Andries Kuiper kon goed met vader en die zei: “ik probeer wel wat met Baard Mein te regelen”.

De totale hypotheek bedroeg toen drieduizend gulden tegen een rente van 5.5 %. Totale jaarlast f 159,40 (zegge honderdnegenenvijftiggulden en veertig cent.) Dat was ruim drie gulden directe woonlasten per week zonder de aflossing, dat kwam er nog overheen. De weeklonen van een landarbeider lagen toen tussen de zeven en acht gulden per week. Dat verschilde per dorp omdat de boeren onderling, per dorp, afspraken maakten over de te betalen lonen.

Met de kruiwagen en de schop werd in de avonduren de ruige grond aan de Vlagtweddervennen bewerkt . De bomen geroid en de kienstobben uitgespit. Fruitbomen werden aangeplant waarvan dochter Geertruida in 1980 nog met veel enthousiasme vertelde hoe lekker en hoe groot de Bramleys Seedling appelen waren. “Zo groot als een kleine meloen met een doorsnee van 20 centimeter waren sommige appelen, waarvan heerlijke appelmoes werd gemaakt”.

Hendrik werkte als boerenarbeider in de zomer en tot in het najaar. In het voorjaar was er meer te verdienen met het maaien van gras en in de hooibouw in Friesland. 's Maandagsmorgen stapte hij dan op de fiets en kwam 's zaterdagsavonds weer thuis vanuit Friesland. Na de hooitijd in Friesland was er wel weer werk genoeg in Westerwolde. Op de hoger gelegen Esgronden was dan de rogge en de haver rijp genoeg en kon het zichten beginnen. Daarna kwam het zichten van de tarwe op de zwaardere gronden en dat duurde wel tot september. Daarna begon dan de aardappelcampagne voor de aardappelmeelfabriek in Veelerveen. Die campagne duurde tot de winter aan toe. Van 1923 tot 1925 heeft Hendrik Klap ook nog gewerkt aan de inpoldering en Dijkwerken van de Carel Coenraadpolder te Finsterwolde. Aan de Vlagtweddervennen werd in de overige tijd het eigen land bewerkt. De kinderen moesten daarbij meehelpen en dochter Geertruida ('Trui') kookte dan meestal het eten omdat haar moeder vaak ziek en bedlegerig was omdat ze aan zware astma leed.

Het gezin van Hendrik en Meentje groeide op zoals de meeste gezinnen in de streek van Westerwolde. Lange dagen van noeste arbeid en weinig luxe. Maar wat is luxe, luxe is maar relatief. Er was voldoende te eten en te drinken en voldoende warme kleren en we woonden in de Barlage en dat was feitelijk een klein paradijsje. Na de geboorte van Kasper, het vierde kind, stortte de beurs van Wall Street in elkaar en daarmee de totale wereldeconomie. De beruchte crisisjaren braken aan en daarmee een schrikbeeld van armoede. Vooral in de wintermaanden als er geen werk was en daarmee geen inkomen waren schrijnend.

Er heerste een totale economische crisis in de wereld en alleen al in Vlagtwedde waren zeer veel mensen die zich bij de gemeente lieten inschrijven als werkloos. Burgemeester Buiskool was toen burgemeester van Vlagtwedde en hij vond het mensonterend dat goedwillende mensen hun hand moesten ophouden. Onder zijn bewind zijn toen de werklozenprojecten van Jipsinghuizen opgestart.

In 20 barakken werden de werklozen ondergebracht om het Weenderveld te ontginnen. Cees Stolk schreef hierover het boek 'De hel van Jipsinhuizen'. Werkloze mannen moesten in het Weenderveld en Jipsinhuizen tegen een karig loon het veen afgraven onder moeilijke omstandigheden. Stolk spreekt van mensonterende omstandigheden waarin hij beschrijft hoe de werkverschaffing in Jipsinghuizen, de DUW (Dienst Uitvoerende Werken), ontstond Rijksdienst voor werkverruiming. Hierin werden werkloze gezinshoofden en kostwinners opgenomen. Het nadeel was dat er ver beneden het loon van het vrije bedrijf werd uitbetaald. Daarnaast was het niet eenvoudig om bij deze werkverschaffing te komen. Opa Klap vertelde in 1984 aan mij dat mensen zich bij Roelof Kuiper op het arbeidsbureau moesten laten inschrijven. Dan moest worden opgegeven wat je het afgelopen jaar had verdiend. Was dit weinig genoeg dan kreeg je een weekkaart om aan het werk te gaan bij de DUW. Had men iets meer verdiend dan werd je voor twee weken ingedeeld en één week niet. Die derde week, die mateloos lang duurde zonder inkomen, was een kwelling. Toen zoon Jan 14 of 15 jaar was en ook bij de DUW kwam te werken werd vader Hendrik weer gekort.

Jan en Lupko waren eens aan het schoffelen op het stuk ruige heidegrond. Het ging nogal zwaar en Jan stak er wild met de schoffel op los. Ineens schoot Jan zijn schoffel uit over een taaie heidepol en raakte het hoofd van broer Kasper. Het litteken kon je altijd nog zien aan het hoofd van 'Kappie'. "Toen was het nog niet zo dat je overal zalfjes en pillen voor had. Welnee, moeder liet wilgenbast trekken in

lijnolie en dat smeerde ze overal op en soms ook met een zwachtel . Dat was koortswerend en het verzachte de pijn en het hielp best. Ja, tegenwoordig gaan ze overal voor van alles naar een dokter maar toen hadden we onze eigen huismiddeltjes. Kinderarbeid zeggen ze tegenwoordig, maar wat wij deden was ook kinderarbeid en we hebben er niks van gekregen.” vertelde Kasper Klap op 15 juli 2008. “Het ging vanzelf, dat meehelpen en aanpakken. In een groot gezin kan je altijd wel een paar handen gebruiken. Als we naar school gingen moesten we de schapen meenemen en ergens, waar gras stond, aan een slootwal aanstikken. ’s Avonds haalden we de schapen weer binnen. Vader had een groot stuk land voor eigen gebruik, nou daar was altijd wel werk. Ik heb tot 12 jaar op school gegaan en begon op mijn 13^e jaar te werken bij boeren in de buurt en werkte ik vast bij Harm Flink, een boer in Veelerveen. Die boerderij is nu een opvanghuis ‘de Spetse Hoeve’ voor drank- en drugsverslaafden. In de winter moesten we de in die grote schuur de kunstmest klaarmaken om uit te zaaien. Ik stond even achter de schuur en toen kwam de boer eraan. Hij zei ‘daar hoor je niet..... en anders ga je maar naar huis!’ Ik zei ‘daar is het ook beter als hier’ en ik heb mijn jas aangetrokken en ben naar huis gegaan.” vertelde Kasper Klap. “Mijn vader zei er niks van want die wist wel dat ik overal werk kon krijgen want ik nam m’n handen mee. Daarna ben ik bij kruidenier Johannes Stötefalk in Veele aan het werk gegaan. Ik was uitbesteed voor dag en nacht, dus op mijn 14^e jaar het huis uit. Ja veertien jaar en al het huis uit. Ik liep met paard en wagen een aantal dagen in de week mijn vaste route met kruidenierswaren en met brood. Daarnaast boodschappenboekjes ophalen en met een transportfiets bij de weg om de bestellingen weg te brengen. Daarnaast heb ik ook nog als bakker gewerkt omdat Stötefalk ook een broodbakkerij had. Er was ook nog een café naast, maar dat was van Stötefalk zijn schoonvader Pieter Feiken, maar ja hoe gaat dat als daar ook wat extra verzet moest worden. Het was niet helemaal wat ik wilde en daarom namen broer Lupko en ik samen overal werk aan. Ophokken en in de aardappelen en poters rooien, waar maar werk was daar gingen we naar toe. Ja met Lupko werkte ik veel samen en kon goed met hem opschieten. We zijn met vijf broers en alleen Lupko is in dienst geweest. Hij kreeg een dubbeltje soldij per dag. Ik gaf hem dan wel eens wat geld. Ik zei tegen broer Jan geef jij Lupko ook een beetje. Jan zei ‘ik geef niks want hij verzuipt het toch alleen maar. Nee, dat was niet zo, dat deed Lupko helemaal niet, maar ’t is maar hoe je het bekijkt, je hebt het er voor over of niet. Jan was eerst in de arbeidsdienst, gewoon boerenwerk in de buurt en werd

toen opgeroepen en moest hij naar Duitsland. Vader zei je gaat niet daarheen, hij was er resoluut in. Toen is Jan ondergedoken. Hij was gewoon thuis op de Barlage in een schuilplek. Als ze aan de deur kwamen om Jan op te halen zei vader dat hij allang weg was en dat hij in Hamburg zat. Toen die kerels wegwaren, Jacob en Hennie waren nog kinderen, zei één van hen 'Pappe, Jan is toch gewoon hier in huis...?'

Op een dag kwam er een vliegtuig naar beneden en toen de Duitsers erbij kwamen was de parachute weg. Iedereen werd ondervraagd en de naam van Hendrik Klap werd ook genoemd. De Duitsers waren daar erg fel op. Vader moest zich melden op het Scholtenhuis in de Stad. Hij wist wel dat je je leven daar niet zeker was en hij zei: ik verrek dat ik daar zo maar heen gaat. Trouwens, Hendrik Klap was niet een persoon die zomaar even meteen tegen gezag of notabelen knipschaarde. Hij is na een dag of wat naar politie Blaak gegaan in Vlagtwedde. Dat was een strenge politie, maar die heeft het geregeld, want vader is nooit naar het Scholtenhuis geweest. Later bleek dat ene Derk Blaauw de parachute had.

Tijdens de oorlog 1940-1945 vroegen 3 Haagse jongens aan zoon Jacob Klap om eten. Jacob vertelde dit thuis aan zijn moeder en Meentje zei: '... haal ze maar op.' De jongens bleven een paar dagen en één, Cornelis van Haagen Druivenstraat Den Haag, bleef twee jaar onderduiker bij ons in het gezin van vader Hendrik en moeder Meentje in dat kleine huisje op de Barlage." vertelde Kasper in 2008 aan Rienus Huis, de schrijver van dit boekwerkje.

"Deze Cornelis was tuindersknecht geweest in het Westland en kon 'over de hand' spitten. "Hij kon groaven links en rechts en huifde nait trogge loapen." vertelde Jacob in 1985. "De ander twee onderduikers waren een zekere Wilthof en de Bruin, deze jongens kwamen uit Wateringen."

Er is verder weinig over bekend wat misschien logisch is omdat in de oorlog vrijwel geen woord werd gesproken over onderduikers omdat dit levensgevaarlijk was. Na de oorlog had men het met de wederopbouw te druk om nog over onderduikers te denken.

Kasper zijn verhaal over vroeger gaat verder: "In het laatst van de oorlog waren er veel Polen en Engelsen rondom ons huis. Ze hadden schuttersputten gegraven en beschoten de aardappelmeelfabriek van Veele. In de aardappelmeelfabriek zaten nog behoorlijk wat Duitsers die de geallieerden niet weg konden krijgen. Onder de grote appelbomen stond allerlei zwaarder geschut opgesteld van die Poolse en

Engelse soldaten. Maar die Duitsers schoten ook terug. De Polen hadden nog tegen vader gezegd dat hij het huis uit moest omdat het te gevaarlijk was. Maar vader zei je schiet maar over het huis heen, ik ga hier niet vandaan. Broer Jacob was in zo'n grote appelboom geklommen en toen er een Duitse granaat vlakbij ontplofte schrok hij zo dat ie zich siboot uit de boom op de grond liet vallen.“

De ziekte van Meentje, chronische astma, maakte het leven niet gemakkelijk. Ieder kind moest in het gezin bijspringen. Aardappelen schillen, eten koken en de boel schoonhouden. Om de beurt werd er gekookt en zo bakte het spek wel eens vreselijk aan als er tussentijds spelletjes werden gedaan met vegetjes. Ook een keer vloog een strooppot door het raam. “Toen moeder Meentje in het ziekenhuis lag zouden we bruine bonen eten. Vader nam voor ieder een bord vol. Hij wist niet dat een hand vol al genoeg was. Veel te veel bonen waren er 's middags. We hebben toen wel bijna een week lang bruine bonen gegeten. Een keer met spekvet, een keer met stroop en op 't lest zei ik tegen vader voer ze maar aan de varkens want ik kan geen boon meer zien, “ vertelde Jan in 1984.

Jacob 'drukte nog al eens zijn snor als er afgeruimd moest worden, “Waar is Joppie...? 'Dei zit op't husie ...!' Een periode werd gedacht dat de kippen van de leg waren, tot men ontdekte dat één van de grotere jongens de 'eieren leegzoop.' Lupko kreeg de schuld, maar had het ook omhands gehad hoewel hij het zelf nooit had bekend.

“Vader heeft ons allemaal in de kerk laten dopen. Hij zei: Wat je later gaat doen moet je maar weten maar je bent in elk geval gedoopt. Geen van ons allen ging naar de kerk. Ja, Trui is toen ze trouwde gereformeerd geworden, o ja en Jan is later in Veendam nog wat gaan doen in de kerk, koster of zo is hij geweest.”

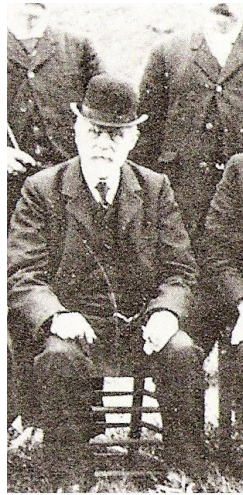
Als regelmatige arbeider werkte Hendrik ook bij Eltje Buring aan het Oosteind in Blijham. Of het nu in Blijham was, in Veelerveen, Vlagtwedde, Carel Coenraadpolder of in Friesland, BROOD OP DE PLANK, dat was het uitgangpunt.

Over brood op de plank gesproken, “We hadden nooit wat op brood, “ vertelde Hendrik Klap, “Dat kon er gewoon niet af. Dat zat er niet aan. Maar ook was het zo dat ééns in de zoveel tijd, als het schaften was, mochten we ons brood op tafel leggen en dan kwam de boer samen met de grootmeid en die deed dan wat beleg op brood. Meestal was dat kanensmeer of soms enkele plakken van dat gulle spek. Nou

als er dan al van thuis uit wat op je brood had gezeten dan zou je je als arbeider doodgeschaamd hebben”.

Op een dag nam Hendrik Klap de korenbouw aan, het zichten en binden en ophokken, bij boer Roelofs uit Bellingwolde voor f 65,- gulden. Hendrik ging er van uit dat hij in zeven weken dit karwei zou klaren. Elke week nam hij acht gulden voorschot op als weekloon. Na zeven weken zou er negen gulden overblijven dat dan besteed werd aan de voorraad turf voor de winter. Echter het weer viel tegen. Veel regen en slecht weer vertraagden het werk zodat acht weken bij Roelofs werd gewerkt. Vierenzestig gulden was opgenomen en nadat het karwei was geklaard betaalde Roelofs die ene gulden niet. Het zat Hendrik wel dwars, maar hij ‘verrekte’ het om die gulden te vragen. Jaren later zat Hendrik in het bejaardenhuis ‘de Bolderberg’ in Vlagtwedde. Ook Roelofs was daar komen wonen en reed in een invalide kar door het gebouw. Bijna dagelijks duwde Hendrik de boer Roelofs met zijn invalidenkar naar de eetzaal of naar de koffiezaal. Als Hendrik achter die kar liep haalde Roelofs zijn gouden zakhorloge uit zijn vestzak en keek hoe laat het was. Eerst viel het nauwelijks op maar omdat het keer op keer dezelfde handeling was begon het Hendrik te storen. Net toen Hendrik weer de invalidekar begon te duwen pakte Roelofs weer zijn zakhorloge. Misschien was het niet zo, maar het leek alsof Roelofs wilde zeggen ‘mooi op tijd’.

Hendrik voelde op zijn oude dag de ergernis opkomen en zei tegen Roelofs: “Dat klokje he’sst van mie ofstolen....” De oude boer Roelofs begreep wellicht meteen wat er werd bedoeld en sloeg venijnig achteruit. Hendrik gaf de kar een duw en zei “Ik steud ie nooit weer, doe, rotkerel....” De boer komt met de kar hardhandig tegen de muur terecht. De consternatie in het bejaardenhuis was toen even erg groot en de directie heeft zich er toen nog mee bemoeit.

*Burgemeester Hendrik Waalkens
waar Meentje Smit als meisje,
(jongedame) diende.*

1921; Woning met een halve hectare grond aan de Barlage, oftewel Vlagtweddervennen te Vlagtwedde van Hendrik en Meentje. Ze wonen van 1921 tot 1950 aan de Vlagtweddervennen te Vlagtwedde. De woning wordt verkocht voor 4500 gulden.

Daarna woonden ze;

1950-1964 Oostersingel 53 Vlagtwedde.

1964- 1979 Kromme Elleboog (Ekkelkamp) Vlagtwedde.

1979-1984 Bolderborg bejaardenhuis te Vlagtwedde.

1925; Hendrik Klap bovenop het voer hooi ergens in Friesland.

1928; Hendrik Klap, 2e van links. Hij ging in het voorjaar naar Friesland om gras te maaien. 's Maandagsmorgens om 3 uur op de fiets vanuit Vlagtwedde en zaterdagsavonds weer terug naar zijn gezin aan de Vlagtweddervennen in de Barlage. In die tijd werd er zaterdags nog de hele dag gewerkt, gewoon een zesdaagse werkweek.

1941; Gezin van Hendrik Klap en Meentje Smit.
Staannd; v.l.n.r. Jan Klap, Geertruida Klap, Lupko Klap.
Zittend v.l.n.r. Hennie Klap op schoot bij zijn moeder Meentje Klap- Smit, Kasper
Klap, Hendrik Klap Sr. en Jacob Klap.

1942; Hendrik Klap en zijn gezin.
V.l.n.r. Jacob, Jan, Hennie op schoot bij vader Hendrik, Trui, Moeder Meentje, Lupko
en Kasper.

1946; Gezin Hendrik Klap

V.l.n.r. Jacob, Trui, vader Hendrik, Lupko, Hennie, Kasper, moeder Meentje en Jan.

*1953; Hendrik Klap en Meentje Klap-Smit
Hendrik was toen 61 jaar en moest elke dag nog hard werken, dat kan je aan hem zien. De 'Wet Drees', de AOW was nog niet in werking getreden.*

1960; Hendrik en Meentje op de plek waar nu de Broeckhof staat in Zuidbroek.
Op de achtergrond het Kantongerecht van Zuidbroek.
Hendrik is hier 67 jaar en 'trekt van Drees', dus hij hoeft niet meer te werken.

1960; Meentje en Meentje. (Meentje Klap- Smit en haar kleindochter Meentje Kruize).

1965; Hendrik Klap en Meentje Klap-Smit 45 jaar getrouwd.

1965; Kleinkinderen van Hendrik Klap en Meentje Klap-Smit.
v.l.n.r. staand; Henk Klap Kzn, Grietje Klap, Kornelis Kruize, Meentje Kruize, Hendrik Klap Jzn.
v.l.n.r.zittend; Jurrie Klap, Roelie Klap, Janna Klap, Meentje Klap Jzn, Freerk Klap, Harm Kruize, André Klap, Henk Klap, kleine meisje op de voorgrond Geesje Klap Jd.

1965; Meentje Klap-Smit krijgt krulspelden ingezet van haar kleindochter Meentje Kruize.

1967; Hendrik Klap getuige bij zijn oudste kleindochter Meentje Kruise.

Hendrik Klap en Meentje Klap-Smit in hun huisje aan de Ekkelkamp (Kromme Elleboog) Aan de koffie op de manier zoals je hen aantrof als je onverwacht binnenstapte.

1981; Hendrik Klap met zijn achterkleinzoon Ferrie Kruize. 5 jaar ervoor was zijn vrouw Meentje overleden en moest hij in de Bolderberg verhuizen naar een éénpersoonskamer. In het voorjaar 1984 breekt hij een heup en dat is fataal voor deze eens zo sterke mens. Een rots van een kerel met misschien nog wel een krachtiger geest. Een persoon die zich niet liet dirigeren. Nimmer klaagde. Een persoon met een wat quitige uitstraling. Dat is het beeld zoals ik hem zag en nog steeds in mijn herinnering ken en zal blijven voortbestaan.

Op vijftien november ----- negentienhonderd zesenzeventig,
te 6 uur, 0 minuten, is in de gemeente Vlagtwedde overleden: -----
Smit, Meentje, geboren te Wedde, thans gemeente Bellingwedde, op -
31 mei 1899, wonende te Vlagtwedde, echtgenote van: Klap, Hendrik,
dochter van: Smit, Kasper en van: Kamies, Geertruda. -----

De aangifte van dit overlijden is aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van -----
Vlagtwedde gedaan door: **Prins, Jelle**, oud 31 jaar, uitvaartleider, wonen-
de te Stadskanaal, -----

die verklaarde uit eigen wetenschap van het overlijden kennis te dragen. -----

Waarvan akte op 16 november ----- 1976.

1976. overlijdensbewijs van Meentje Klap-Smit.

Na een geduldig gedragen lijden is van ons heengegaan, mijn innig geliefde vrouw, onze lieve zorgzame moeder, groot- en overgrootmoeder

Meentje Klap-Smit

op de leeftijd van 77 jaar, geliefde echtgenote van Hendrik Klap.

Vlagtwedde, 15 november 1976.

„de Bolderbörg” Kamer 140

H. Klap
Kinderen,
klein- en achterkleinkinderen.

De overledene is opgebaard in de aula van „de Bolderbörg”.

Condolatieavond woensdag van 19 tot 20 uur.

De crematie zal plaats vinden op donderdag 18 november om 13 uur in aula 1 van het Crematorium te Groningen.

Zij, die de laatste eer wensen te bewijzen, worden om 11.15 uur verwacht bij „de Bolderbörg” waar een bus voor belangstellenden vertrekt.

Na de plechtigheid gelegenheid tot condoleren in de koffiekamer van het Crematorium.

1976; Rouwkaart van Meentje Klap-Smit

Na een geduldig gedragen ziekte is heden zacht en kalm van ons heengegaan
onze lieve vader, groot- en overgrootvader

HENDRIK KLAP

in de gezegende ouderdom van 91 jaar,
sedert 15 november 1976 weduwnaar van Meentje Smit.

Vlagtwedde, 7 juli 1984,
„ De Bolderbörg ”
Irenestraat 4

Correspondentieadres:

J. Klap,
Dr. Bekenkampstraat 65,
9641 BS Veendam

Uit aller naam:
Kinderen, klein- en
achterkleinkinderen

Onze vader en opa is opgebaard in „ De Bolderbörg ” te Vlagtwedde.

Gelegenheid tot condoleren dinsdag van 19.15 tot 19.45 uur
De crematie zal in familiekring plaatsvinden.

Persoonskaart van Hendrik Klap.

Hendrik Klap is geboren op 26-10-1892 om 14:00 in Midwolda, zoon van Jan Klap en Lupke van der Veen. Van de geboorte is aangifte gedaan op 26-10-1892. Hendrik is overleden op 07-07-1984 in Veendam, bijna 92 jaar oud. Hendrik trouwde, 28 jaar oud, op 18-05-1921 in Wedde met **Meentje Smit**, 21 jaar oud. Meentje is geboren op 31-05-1899 om 04:00 in Wedde, dochter van Kasper Smit en Geertruida Kamies. Van de geboorte is aangifte gedaan op 31-05-1899. Meentje is overleden op 15-11-1976 om 06:00 in Vlagtwedde, 77 jaar oud.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

1	Broer Jacob geboren	(22-12-1893)
2	Broer Berend geboren	(06-05-1895)
2	Zus Ijtje geboren	(06-05-1895)
3	Broer Berend overleden	(09-06-1896)
4	Broer Berend geboren	(01-06-1897)
5	Broer Berend overleden	(19-04-1898)
23	Zus Ijtje trouwde met Albert Kuiper	(06-05-1916)
28	Trouwde met Meentje Smit	(18-05-1921)
29	Dochter Geertruida geboren	(11-08-1922)
32	Zoon Jan geboren	(17-11-1924)
32	Broer Jacob trouwde met Mensina Bakker	(08-04-1925)
33	Zoon Lupko geboren	(17-09-1926)
37	Zoon Kasper geboren	(18-11-1929)
ongeveer 38	Zus Ijtje trouwde met Menno Klok	(±1930)
40	Zoon Jacob geboren	(15-05-1933)
42	Vader overleden	(10-09-1935)
47	Zoon Hennie geboren	(04-11-1939)
51	Dochter Geertruida trouwde met Jan Kruize	(03-04-1944)
51	Moeder overleden	(15-04-1944)
52	Kleinzoon Kornelis geboren	(08-05-1945)
53	Kleindochter Meentje geboren	(15-09-1946)

54	Zus Ijtje overleden	(27-08-1947)
57	Zoon Kasper trouwde met Uilkje Drenth	(16-08-1950)
57	Zoon Jan trouwde met Henderika Potze	(23-08-1950)
58	Kleindochter Grietje geboren	(11-12-1950)
58	Zoon Lupko trouwde met Geziena Smid	(31-03-1951)
58	Kleinzoon Hendrik geboren	(16-10-1951)
59	Kleinzoon Henk geboren	(26-01-1952)
59	Kleinzoon Freerk geboren	(30-09-1952)
60	Kleinzoon Harm geboren	(18-08-1953)
63	Zoon Jacob trouwde met Dirkje Hoites	(28-04-1956)
64	Kleindochter Roelie geboren	(17-11-1956)
65	Kleinzoon Jurriën geboren	(09-12-1957)
67	Kleindochter Geesje geboren	(22-07-1960)
67	Kleindochter Meentje geboren	(03-08-1960)
69	Kleinzoon Hendrik geboren	(11-01-1962)
69	Kleindochter Jannie geboren	(18-06-1962)
71	Zoon Hennie trouwde met Hillechien Heidel	(28-11-1963)
71	Kleinzoon Hendrik geboren	(12-08-1964)
72	Kleinzoon Jan geboren	(19-03-1965)
73	Kleinzoon Edo geboren	(20-03-1966)
75	Kleindochter Meentje trouwde met Marinus Huis	(15-12-1967)
75	Kleinzoon Richard geboren	(10-09-1968)
77	Dochter Geertruida trouwde met Hendrik van Meel	(05-06-1970)
78	Kleinzoon Kornelis trouwde met Catarina Stokje	(17-09-1971)
79	Kleindochter Grietje trouwde met Jan Strockmeijer	(19-11-1971)
79	Kleindochter Anje geboren	(15-07-1972)
81	Kleinzoon Hendrik trouwde met Saakje Veldstra	(07-12-1973)
84	Echtgenote Meentje Smit overleden	(15-11-1976)
84	Kleinzoon Freerk trouwde met Jacoba Heis	(17-12-1976)
84	Kleinzoon Harm trouwde met Annigjen Douwes	(27-05-1977)
84	Kleindochter Roelie trouwde met Henk Drayer	(29-07-1977)
85	Broer Jacob overleden	(15-02-1978)
86	Kleindochter Meentje trouwde met Berend Hartman	(29-12-1978)

86	Kleinzoon Henk trouwde met Ineke From	(23-05-1979)
88	Kleindochter Geesje trouwde met Hendrik van Oosten	(03-09-1981)
89	Kleindochter Jannie trouwde met Cor van Rieke	(01-10-1982)
90	Dochter Geertruida overleden	(14-01-1983)
90	Kleinzoon Hendrik trouwde met Joke Hoving	(22-04-1983)
91	Kleinzoon Jurriën trouwde met Hendrina Verdonk	(23-11-1983)

Persoonskaart van Meentje Smit

Meentje Smit is geboren op 31-05-1899 om 04:00 in Wedde, dochter van Kasper Smit en Geertruida Kamies. Van de geboorte is aangifte gedaan op 31-05-1899. Meentje is overleden op 15-11-1976 om 06:00 in Vlagtwedde, 77 jaar oud. Meentje trouwde, 21 jaar oud, op 18-05-1921 in Wedde met **Hendrik Klap**, 28 jaar oud. Hendrik is geboren op 26-10-1892 om 14:00 in Midwolda, zoon van Jan Klap en Lupke van der Veen. Van de geboorte is aangifte gedaan op 26-10-1892. Hendrik is overleden op 07-07-1984 in Veendam, 91 jaar oud.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

ongeveer 1	Broer Kornelis geboren	(±1900)
4	Zus Berendina geboren	(11-06-1903)
ongeveer 5	Zus Gepke geboren	(±1904)
21	Trouwde met Hendrik Klap	(18-05-1921)
23	Dochter Geertruida geboren	(11-08-1922)
25	Zoon Jan geboren	(17-11-1924)
27	Zoon Lupko geboren	(17-09-1926)
30	Zoon Kasper geboren	(18-11-1929)
33	Zoon Jacob geboren	(15-05-1933)
40	Zoon Hennie geboren	(04-11-1939)
44	Dochter Geertruida trouwde met Jan Kruize	(03-04-1944)
45	Kleinzoon Kornelis geboren	(08-05-1945)
47	Kleindochter Meentje geboren	(15-09-1946)
48	Moeder overleden	(30-08-1947)
51	Zoon Kasper trouwde met Uilkje Drenth	(16-08-1950)
51	Zoon Jan trouwde met Henderika Potze	(23-08-1950)
51	Kleindochter Grietje geboren	(11-12-1950)
51	Zoon Lupko trouwde met Geziena Smid	(31-03-1951)
52	Kleinzoon Hendrik geboren	(16-10-1951)
52	Kleinzoon Henk geboren	(26-01-1952)
53	Kleinzoon Freerk geboren	(30-09-1952)
54	Kleinzoon Harm geboren	(18-08-1953)

56	Zoon Jacob trouwde met Dirkje Hoites	(28-04-1956)
57	Kleindochter Roelie geboren	(17-11-1956)
58	Kleinzoon Jurriën geboren	(09-12-1957)
59	Broer Kasper overleden	(17-08-1958)
61	Kleindochter Geesje geboren	(22-07-1960)
61	Kleindochter Meentje geboren	(03-08-1960)
62	Kleinzoon Hendrik geboren	(11-01-1962)
63	Kleindochter Jannie geboren	(18-06-1962)
63	Vader overleden	(24-05-1963)
64	Zoon Hennie trouwde met Hillechien Heidel	(28-11-1963)
65	Kleinzoon Hendrik geboren	(12-08-1964)
65	Kleinzoon Jan geboren	(19-03-1965)
66	Kleinzoon Edo geboren	(20-03-1966)
68	Kleindochter Meentje trouwde met Marinus Huis	(15-12-1967)
69	Kleinzoon Richard geboren	(10-09-1968)
71	Dochter Geertruida trouwde met Hendrik van Meel	(05-06-1970)
72	Kleinzoon Kornelis trouwde met Catarina Stokje	(17-09-1971)
72	Kleindochter Grietje trouwde met Jan Strockmeijer	(19-11-1971)
73	Kleindochter Anje geboren	(15-07-1972)
74	Kleinzoon Hendrik trouwde met Saakje Veldstra	(07-12-1973)

De gebroeders Klap; Kasper, Jan, Lupko, Jacob en Hennie.

10^e generatie

Lupko Klap

geboren	17-09-1926	Vlagtwedde
overleden	17-12-2003	Vlagtwedde (77jr)
gehuwd	31-03-1951	Sellingen (24jr)

Geziena (Sinie) Smid geboren 04-02-1932 Vlagtwedde
19 jarige dochter van Freerk Smid en Sannigjen Kats.

Lupko en Sinie krijgen 3 kinderen.

Freerk Klap

Jacoba Heis

geboren	30-09-1952	Vlagtwedde
gehuwd	03-04-1944	Onstwedde
geboren	30-10-1958	Blijham

Hendrik Klap

Joke Hoving

geboren	11-01-1962	Vlagtwedde
gehuwd	22-05-1983	Vlagtwedde
geboren	26-08-1964	Vriescheloo

Jan Klap

geboren	19-03-1965	Vlagtwedde
ongetrouwd		

Jan kon ook goed studeren. Middelbare Landbouwschool, Hoveniersopleiding te Arnhem, is nu verkoper bij REER te Winschoten.

Lupko werd geboren in Vlagtwedde als 3^e kind in het gezin van Hendrik Klap en Meentje Smit. Lupko trouwde in 1951 met Geziena (Sinie) Smid geboren 04-02-1932. Sinie werkte bij de familie Klap en zodoende leerde ze Lupko kennen. Ze vertelde mij in 2008: “Ik zag hem niet zoveel want hij stond in dienst. Twee jaar heeft hij in dienst gelegen in Zuidlaren. Ik had al eens aan mijn ouders verteld dat ze bij de familie Klap één rare jongen hadden want die was in dienst. Op een dag, toen ik aan het werk ging bij zijn ouders in de Barlage kwam ik Lupko tegen. Hij zei dat ik had beloofd dat we altijd nog een keer op visite zouden naar zijn Opa Smit in Wedde. Ik zei dat het goed was. Enkele weken erna zei mijn vader dat er steeds iemand stond te bellen met zijn fietsbel, voor bij de straat. Ik zei dat is Lupko, en mijn Vader zei: ‘laat hem maar binnenkomen’. Toen zijn we die dag bij zijn Opa op visite geweest.

Ik vroeg aan Sinie in 2008 of ze toen haar eerste zoentje had gekregen van Lupko. ‘Daor mo’st wel op rekenn....!’ Lachte ze ontdeugend.

Nadat ze getrouwd zijn op 31-03-1950 te Sellingen woonden Lupko en Sinie het eerste jaar in bij de ouders van Sinie aan de Oostersingel. In die tijd, na de oorlog, was het niet gemakkelijk om een woning te krijgen. Daarna verhuisden ze naar Jipsingboertange waar hun eerste zoon Freerk is geboren. In Jipsingboertange werkte Lupko in de ontginning van woeste grond. Landeigenaar en ontginning van die woeste gronden was Reinders uit Slochteren, bedrijfsleider op die boerderij was Tonnis. Daarna hebben Lupko en Sinie twee jaar gewoond aan het Ruiten A kanaal en huurden ze een woning van Klaas Meijer.

Daarna woonden ze in Bourtange, de Stobben, daar is Hendrik geboren. Lupko en Sinie huurden een huis van boer Kiewiet. De woning konden ze huren zolang als de zoon van Kiewiet nog niet zou gaan trouwen. Er was al wel sprake dat de zoon van Kiewiet zou gaan trouwen, maar de afspraak was dat Lupko en Sinie de woning zouden verlaten als er een andere woning door hen was gevonden of toegewezen. Ondertussen had Lupko wel het vermoeden dat boer Kiewiet de druk zou opvoeren. Dat Kiewiet ook al de tuin zou gaan ploegen, terwijl er nog gewassen was een redelijk bang vermoeden van Lupko. Hij had ‘smorgens voor dat Lupko naar zijn werk ging nog tegen Sinie gezegd: “als die boer komt om te ploegen moet je mij direct laten waarschuwen op mijn werk”. Lupko was nog niet weg of Kiewiet kwam eraan met twee paarden en een ploeg.

“Wegwezen zei Sinie. Wij huren dit nog en je kan ploegen als wij hier niet meer wonen.”

Boer Kiewiet liet zich niet weggagen en begon stoïcijns de paarden voor de ploeg te spannen. Sinie riep naar buurvrouw Jannie Pepping dat ze de politie even moest bellen. Terwijl de boer de spanning opdreef werd Sinie steeds kwaaiër en wilde de boer te lijf met een lange stok. Ondertussen was de politie komen aanrijden met motorfiets en zijspan. De politie pakte de stok van Sinie af en zei, 'dat gaat niet zo mevrouw...'. Lupko kreeg op de fabriek al te horen: "Wat heb jij een kwaaië vrouw, ze wilde boer Kiewiet te lijf, maar de politie heeft haar de stok uit de handen genomen..." Lupko zei 's avonds tegen Sinie: "Je had wel een trap van die paarden kunnen krijgen."

Lupko en Sinie trouwen 31 maart 1950 te Sellingen

Lupko werk als los-werkman. Bij boeren werkt hij in de bieten, is sjouwer met het lossen van schepen en werkt bij boer Rendering op de dorsmachine.

In 1969 kopen Lupko en Sinie de woning aan de Vledderkamp van zijn schoonouders. Zijn schoonouders, Freerk Smid geboren 04-06-1907 te Bellingwolde en Sannigjen Smit- Kats geboren 09-09-1911 te Beilen, hadden de woning aan de Vledderkamp in 1949 gekocht van Hero Nomden. Het was oorspronkelijk een dubbel woonhuis want toen Freerk Smid het kocht van Hero Nomden werd het bewoond door familie Letens en familie Mein. Lupko was altijd zo benauwd. Dat is een familiekwaal die alle broers min of meer overgeërfd hebben van hun moeder. Die was ook altijd zo benauwd van zware bronchitis. Het oude huis was niet meer van die kwaliteit dat er met de benauwdheid goed kon worden bewoond.

Het is altijd een dubbel woonhuis geweest tot 1990. Zoon Hendrik Klap en Joke Hoving verbouwde het tot één mooi groot woonhuis van 17 meter bij 13 meter. Met rondom nieuwe kozijnen en dakgoten en mooie geglazuurde pannen op dak. Een juweel in de Weite.

In de winter werkte Lupke op de dorsmachines en tussendoor kunstmestschepen lossen bij Hero Buis te Veele. Dat was nog zwaarder werk maar het verdiende nog ietsje meer. Daarna werkte hij bij de AKU te Emmen. Bij dit bedrijf was hij door de reistijd en onregelmatige diensten weinig thuis. Sinie zei: 'Als je bij de AKU blijft kan je maar een andere vrouw opzoeken'. Freerk was een kind en zei dat tegen postbode van Lenning,: 'mien moeke zee als pappe bie de AKU blijft hij maar een andere vrouw moest opzeuken....' Jaren later zei postbode Lenning: 'O, jullie zijn nog bij elkaar...?' Freerk wou altijd een pony hebben. Hij zeurde er ook weer om toen hij bij Lupko achter op de fiets zat. Lupko zei terwijl jij naar een paard in het

weiland wees: ' Als die een pony krijgt dan is die voor jou.... ". 'Dat kan helemaal niet want dat is een hengster pappe Klap' zei Freerk.
Zomaar van die geinige anecdotes uit het leven van Lupko.

1951; Trouwfoto Lupko Klap en Sinie Smid

*Het huis aan de Vledderkamp te Vlagtwedde dat Lupko in 1969 kocht van zijn
schoonouders.*

Lupko en Sinie achter het huis aan de Vledderkamp te Vlagtwedde dat ze in 1969 kochten van de ouders van Sinie.

Persoonskaart van Lupko Klap

Lupko Klap is geboren op 17-09-1926 in Vlagtwedde, zoon van Hendrik Klap en Meentje Smit. Lupko is overleden op 17-12-2003 in Vlagtwedde, 77 jaar oud.

Oorzaak zware bronchitis, net als zijn moeder. Lupko trouwde, 24 jaar oud, op 31-03-1951 in Sellingen met **Geziena (Sieni) Smid**, 19 jaar oud. Geziena is geboren op 04-02-1932 in Vlagtwedde, dochter van Freerk Smid en Sannigjen Kats.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

3	Broer Kasper geboren	(18-11-1929)
6	Broer Jacob geboren	(15-05-1933)
13	Broer Hennie geboren	(04-11-1939)
17	Zus Geertruida trouwde met Jan Kruize	(03-04-1944)
23	Broer Kasper trouwde met Uilkje Drenth	(16-08-1950)
23	Broer Jan trouwde met Henderika Potze	(23-08-1950)
24	Trouwde met Geziena Smid	(31-03-1951)
26	Zoon Freerk geboren	(30-09-1952)
29	Broer Jacob trouwde met Dirkje Hoites	(28-04-1956)
35	Zoon Hendrik geboren	(11-01-1962)
37	Broer Hennie trouwde met Hillechien Heidel	(28-11-1963)
38	Zoon Jan geboren	(19-03-1965)
43	Zus Geertruida trouwde met Hendrik van Meel	(05-06-1970)
50	Moeder overleden	(15-11-1976)
50	Zoon Freerk trouwde met Jacoba Heis	(17-12-1976)
54	Kleinzoon Lupko geboren	(24-10-1980)
56	Kleinzoon Dethmer geboren	(21-10-1982)
56	Zus Geertruida overleden	(14-01-1983)
56	Zoon Hendrik trouwde met Joke Hoving	(22-04-1983)
57	Kleinzoon Lupko geboren	(26-09-1983)
57	Vader overleden	(07-07-1984)
58	Kleinzoon Jan geboren	(07-08-1985)
61	Kleindochter Marina geboren	(12-05-1988)
73	Broer Jan overleden	(27-12-1999)
74	Broer Jacob overleden	(03-08-2001)

Persoonskaart van Geziena (Sieni) Smid

Geziena (Sieni) Smid is geboren op 04-02-1932 in Vlagtwedde, dochter van Freerk Smid en Sannigjen Kats. Geziena trouwde, 19 jaar oud, op 31-03-1951 in Sellingen met **Lupko Klap**, 24 jaar oud. Lupko is geboren op 17-09-1926 in Vlagtwedde, zoon van Hendrik Klap en Meentje Smit. Lupko is overleden op 17-12-2003 in Vlagtwedde, 77 jaar oud.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

5	Broer Chris geboren	(1937)
16	Zus Annigjen geboren	(1948)
19	Trouwde met Lupko Klap	(31-03-1951)
20	Zoon Freerk geboren	(30-09-1952)
29	Zoon Hendrik geboren	(11-01-1962)
33	Zoon Jan geboren	(19-03-1965)
43	Vader overleden	(25-07-1975)
44	Zoon Freerk trouwde met Jacoba Heis	(17-12-1976)
48	Kleinzoon Lupko geboren	(24-10-1980)
50	Kleinzoon Dethmer geboren	(21-10-1982)
51	Zoon Hendrik trouwde met Joke Hoving	(22-04-1983)
51	Kleinzoon Lupko geboren	(26-09-1983)
53	Kleinzoon Jan geboren	(07-08-1985)
56	Kleindochter Marina geboren	(12-05-1988)
65	Broer Chris overleden	(1997)
64	Moeder overleden	(28-01-1997)
71	Echtgenoot Lupko Klap overleden	(17-12-2003)

Lupko Klap met de ambtsketting. Hij was even Burgemeester.

Lupko en Sinie Klap met hun gezin.
v.l.n.r. achterste rij: Jan Klap, Lupko Klap, Freerk Klap, Hendrik Klap, Joke Klap-
Hoving, Marina Klap op de arm bij haar moeder en Sinie Klap- Smid.
Lupko Klap Hzn, Lupko Klap Fzn, Coba Klap- Heis, Jan Klap Hzn, Dethmer Klap
Fzn.

Lupko hield veel van kinderen

Lupko en Sinie.

Soms legt een haan ook wel eens een ei, dat is dan een 'krom ei' volgens Lupko .

Lupko en Sinie op vakantie.

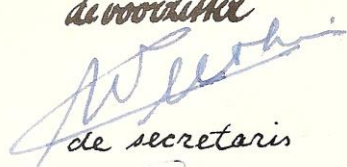
Diploma

voor **L. Klap.**
omdat hij ~~met~~ met veel plezier en
goed gevolg heeft megedaan aan
de cursùs

Stoelmatten.
georganiseerd door
Onstwedder Gaarv'n

Onstwedde 22 April 1980.

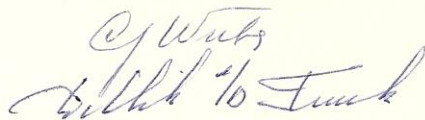
de voorzitter

de secretaris

de docenten.

11e generatie

Hendrik Klap

geboren 11-01-1962 Vlagtwedde
gehuwd 22-04-1983 Bellingwolde (21jr)

Joke Hoving

19 jarige dochter van

geboren 26-08-1964 Vlagtwedde

Hendrik en Joke krijgen 3 kinderen.

1. **Lupko Klap**

geboren 26-09-1983 Vlagtwedde
José Wilkens partner en samenwonend in Ter Apel

2. **Jan Klap**

geboren 07-08-1985 Vlagtwedde
Leonie Spaan partner en samenwonend in Veendam

3. **Marina (Marijke Geziena) Klap**

geboren 12-01-1988 Vlagtwedde

Persoonskaart van Hendrik Klap

Hendrik Klap is geboren op 11-01-1962 in de Stobben (Vlagtwedde), zoon van Lupko Klap en Geziena (Sieni) Smid. Hendrik trouwde, 21 jaar oud, op 22-04-1983 in Bellingwolde met **Joke Hoving**, 18 jaar oud. Joke is geboren op 26-08-1964 in Vriescheloo, dochter van Jan Hoving en Marijke Bakker.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

3	Broer Jan geboren	(19-03-1965)
14	Broer Freerk trouwde met Jacoba Heis	(17-12-1976)
21	Trouwde met Joke Hoving	(22-04-1983)
21	Zoon Lupko geboren	(26-09-1983)
23	Zoon Jan geboren	(07-08-1985)
26	Dochter Marina geboren	(12-05-1988)
41	Vader overleden	(17-12-2003)
48	Kleinzoon Nick geboren	(24-03-2010)

Persoonskaart van Joke Hoving

Joke Hoving is geboren op 26-08-1964 in Vriescheloo, dochter van Jan Hoving en Marijke Bakker. Joke trouwde, 18 jaar oud, op 22-04-1983 in Bellingwolde met **Hendrik Klap**, 21 jaar oud. Hendrik is geboren op 11-01-1962 in de Stobben (Vlagtwedde), zoon van Lupko Klap en Geziena (Sieni) Smid.

Leeftijd bij belangrijke gebeurtenissen:

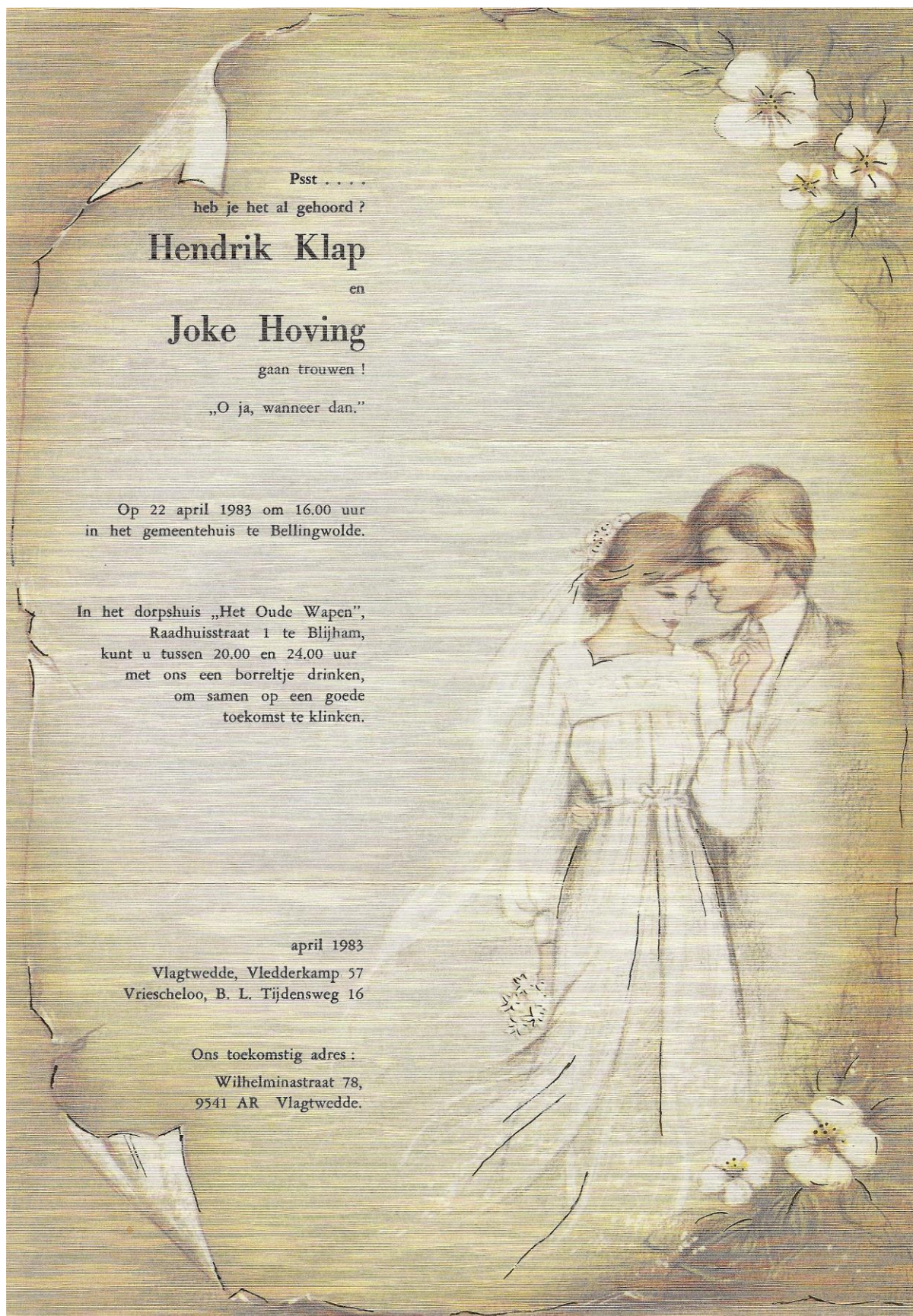
- 18 Trouwde met Hendrik Klap (22-04-1983)
- 19 Zoon Lupko geboren (26-09-1983)
- 20 Zoon Jan geboren (07-08-1985)
- 23 Dochter Marina geboren (12-05-1988)
- 45 Kleinzoon Nick geboren (24-03-2010)

Hendrik Klap geboren 22 april 1962 in de Stobben een gehucht onder Vlagtwedde. Als Hendrik wordt geboren, vond 3 dagen ervoor op 8 januari 1962 bij Harmelen het ernstigste treinongeluk plaats in de Nederlandse geschiedenis. Er vielen 92 doden. Dit ongeluk toonde de noodzaak aan van Automatische Trein Beïnvloeding (ATB). Op 20-01-1962 Bob Dylan zingt Blowin' in the Wind voor het eerst voor publiek in een zaaltje in Greenwich Village, New York. En op 01-06-1962 in Israël wordt de Duitse oorlogsmisdadiger Adolf Eichmann opgehangen.

Zomaar een greep uit de wereldgeschiedenis van toen.

Hendrik Klap kan goed leren. Hij gaat naar de HAVO. Toch is studeren niet zo zijn ding. Hij is meer een doener en een man die nuchter en praktisch denkt. Hij maakt de MAVO af en gaat aan het werk. Hij trouwt op 22 april 1983 met Joke Hoving en ze krijgen 3 kinderen. Ze kopen een huis aan de Boelo Tjensweg 33 Vriescheloo. Met al zijn energie knapt hij het op. Verkoopt het weer en koopt dan in 1991 de woning van zijn ouders aan de Vledderkamp in de Weite te Vlagtwedde.

Zijn beroep is Microfilmer in het st.Lucasziekenhuis te Winschoten van 1985- 1990

Psst
heb je het al gehoord ?
Hendrik Klap
en
Joke Hoving
gaan trouwen !
„O ja, wanneer dan.”

Op 22 april 1983 om 16.00 uur
in het gemeentehuis te Bellingwolde.

In het dorps huis „Het Oude Wapen”,
Raadhuisstraat 1 te Blijham,
kunt u tussen 20.00 en 24.00 uur
met ons een borreltje drinken,
om samen op een goede
toekomst te klinken.

april 1983
Vlagtwedde, Vledderkamp 57
Vriescheloo, B. L. Tijdensweg 16

Ons toekomstig adres :
Wilhelminastraat 78,
9541 AR Vlagtwedde.

1983; Trouwkaart van Hendrik Klap en Joke Hoving.

*Lupko Klap en Sinie Smid tijdens het huwelijk van Hendrik Klap en Joke Hoving.
v.l.n.r. Jacoba Klap- Heis, Lupko Klap, Sinie Klap- Smid, Freerk Klap, Joke Klap-
Hoving, Hendrik Klap en Jan Klap.*

v.l.n.r. Hendrik Klap, Lupko Klap, Joke Klap-Hoving en Jan Klap. Marina Klap was nog niet geboren.

Hendrik Klap aan het bonendorsen.

Lupko Klap en Hendrik Klap even koffiepaauze en een sjaffie voor Lupko.

Politiek

Hendrik Klap komt in de gemeenteraad en wordt daarna wethouder. Hij laat zien dat hij een doener is en een man die nuchter en praktisch denkt. Hij schrijft geschiedenis, niet alleen in Vlagtwedde met haar 4 kerndorpen en 54 gehuchten, maar ook ver daarbuiten.

Op 06-03-1998 komt Hendrik Klap in de gemeenteraad en vanaf 29-10-2003 is hij Wethouder in de gemeente Vlagtwedde voor Gemeente Belangen.

Als bestuurder van de gemeente Vlagtwedde laat hij zien dat hij een doener is en een man die nuchter en praktisch denkt. Hij schrijft geschiedenis. Als je even de naam 'Hendrik Klap wethouder' Google't dan komt er een onafzienbare reeks van honderden hits tevoorschijn.

Ik doe zo maar een willekeurige greep:

- *Hendrik Klap kreeg landelijke bekendheid. Hij wordt in Den Haag geprezen om zijn werklozen beleid. Hendrik zegt: "Ik ga uit van de kwaliteiten die mensen bezitten."*
- *In 2003 hebben wethouder Klap en de heer Westra van Acantus Groep het startschot gegeven voor de herstructurering van de Jacobus Wiltinghstraat in Ter Apel.*
- *Wethouder Klap is bekend met deze schelpenrooimachine maar houdt vast aan het standpunt van B en W. "Wij denken dat het op lange termijn beter is dat de paden verdwijnen. Het kost wel wat, maar we zijn dan af van de klachten. Het is beter voor onze burgers en voor de recreanten die hier komen.*
- *Klapbommetje in Groningen.*
Hoe spring ik in het zwembad met een zo hard mogelijke klap? Daar draait het om tijdens een nieuwe zwem w.k. in Groningen op woensdag 19 juli. Iedereen die wel eens verkeerd is terecht gekomen bij een duik in het water kan zich voorstellen dat het lastig moet zijn om met veel lawaai in het water te geraken zonder dat het pijn doet. Op woensdag 19 juli a.s., om 19.00 uur vindt in openluchtzwembad de Barkhoorn in Sellingen het evenement "klapbommetje" plaats. Het is de derde maal dat dit evenement wordt georganiseerd. Wethouder Klap van de gemeente Vlagtwedde zal de opening verrichten door als eerste deelnemer te water te gaan.
- *De gemeente Vlagtwedde krijgt de komende jaren nauwelijks te maken met leegstand. Dat zegt wethouder Hendrik Klap, die zich baseert op een rapport van het bureau ABF Research. Klap hoopt met het rapport bij de provincie voor elkaar te krijgen dat er na 2008 toch nieuw gebouwd mag worden.*

- *Fractievoorzitter Sonja Schreuder van Plaatselijk Belang Bellingwedde komt er openlijk voor uit. Ze is familie van wethouder Hendrik Klap van de gemeente Vlagtwedde. Ze heeft regelmatig contact met haar neef. En ze wist al lang voor burgemeester Jan Broertjes van Vlagtwedde in Dagblad van het Noorden de deur voor samenwerking met Bellingwedde op een kier zette dat hij van plan was dat te doen. Ze heeft er zelf stevig voor gelobbyd.*
- *Een trotse wethouder Hendrik Klap lichtte vanmorgen aan de hand van beelden de komst van het nieuwe centrum toe. Ook enigszins trots voormalig wethouder van de gemeente Vlagtwedde Theo Schomaker uit Ter Apel. Hij was het, die in 1989 / 1990 voorstelde met een maatregelenplan te komen voor een nieuwe impuls voor het centrum van Ter Apel. Schomaker reed met een deskundige van economische zaken door het centrum van Ter Apel. Conclusie, een slecht centrum, waar iets aan gedaan moest worden. Samen met projectontwikkelaar Leyten en Brand werd een drietal varianten samengesteld. Tot uitvoering kwam het niet, omdat de winkeliers niet wilden meewerken.*
- *Sociale Zaken Vlagtwedde doet het goed bij de klant. De afdeling Sociale Zaken in de gemeente Vlagtwedde doet het goed bij de klant. De klant is tevreden en heeft de afdeling daarvoor het rapportcijfer 7 gegeven. Dat blijkt uit een tevredenheidsonderzoek in 2007 door twee studenten van het Hanze- en Alfacollege uit Groningen. Het onderzoek werd uitgevoerd onder oud klanten en onder uitkeringsgerechtigden. In 2003 werd ook al een tevredenheidsonderzoek gehouden. Het gemiddelde cijfer was toen ook een 7. Uit een van de onderzoeksresultaten is onder meer gebleken, dat eenderde van de klanten het moeilijk vindt om de formulieren in te vullen. Wethouder Hendrik Klap van Vlagtwedde is redelijk tevreden. Hij hoopt over enkele jaren met de afdeling Sociale Zaken een 8 te halen. Volgens de wethouder moeten de formulieren korter en eenvoudiger worden. Ook werd een onderzoek ingesteld naar de tevredenheid onder ondernemers. Over de contacten met de accountmanager, de bekendheid om vacatures te plaatsen en met de ervaringen met de door Vlagtwedde geleverde diensten wat betreft het leveren van personeel. Klap is tevreden met de reacties van de ondernemers. Volgens hem liggen er bij de ondernemers nog voldoende kansen om de relatie met de ondernemers te verbeteren. ,, De ondernemer moet*

op de hoogte zijn, van wat er allemaal mogelijk is en dat is meer dan je denkt", aldus Klap. In Vlagtwedde zitten er momenteel nog tussen de 80 en 85 inwoners in de bijstand.

- *Vlagtwedde tracht al enkele jaren uitkeringsgerechtigden aan een vaste baan te helpen door intensieve contacten met ondernemers in de regio. Daartoe is de website www.ons-werk.nl opgezet. De gemeente 'biedt' daarop cliënten van de sociale dienst aan, werkgevers kunnen zich er op presenteren.*

"Deze werkwijze heeft succes, we hebben zo heel veel mensen aan een baan kunnen helpen", zegt wethouder Hendrik Klap. "Met deze award willen we laten zien dat wij als gemeente blij zijn met de respons die we van werkgevers krijgen. Dit jaar hebben we als thema 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' gekozen. We hebben gekeken naar het sociale gezicht van een ondernemer; of hij werkzoekenden regulier werk geeft, of hij ook oudere werkzoekenden een kans geeft."

Op basis van die voorwaarden zijn door een jury de vijf ondernemers geselecteerd. Het gaat om Van der Valk + De Groot, Worktrans Zuidbroek, Oakdale Group, Herberg Sellingen en Capac Vlagtwedde en Sellingen. De jury bestaat uit Klap, zijn collega-wethouder Kuipers en een topambtenaar. Die zal op 19 mei in Hotel Boschhuis in Ter Apel bekend maken wie de eerste award wint. "We willen van deze prijs een traditie maken, met ieder jaar een ander thema", zegt Klap. "En hopen zo ook andere ondernemers te stimuleren.

- *In het noorden vormt Vlagtwedde een pionier op het gebied van work first. Het aantal bijstandsuitkeringen daalde hier in enkele jaren van tweehonderd naar 154, waarmee de 'magische grens' van één procent van de bevolking werd doorbroken.*

Aan de vooravond van de Tweede Kamerverkiezingen vorig jaar kreeg de gemeente een schouderklopje van lijsttrekker Mark Rutte van de VVD, die vond dat Vlagtwedde een voorbeeld vormt voor de rest van het land.

- *Aanpak werkloosheid Vlagtwedde verdient navolging. VVD-lijsttrekker Mark Rutte wil de manier waarop Vlagtwedde de werkloosheid aanpakt, landelijk gaan invoeren. De politicus gaat zich daar sterk voor maken in de Tweede Kamer. Inwoners van Vlagtwedde worden verplicht om voor hun uitkering te werken. De methode is een daverend succes. Vlagtwedde heeft het*

laagste aantal mensen in de bijstand van heel Nederland. VVD-voorman Rutte wil de Vlagtwedder werkloosheidsaanpak daarom landelijk invoeren.

De aanpak van de gemeente Vlagtwedde om het aantal bijstandsgerechtigden terug te brengen tot het absolute minimum oogst al geruime tijd landelijk lof. Work First groeide van project tot succesvol, structureel beleid. Webapplicatie MatchWorks automatiseert de belangrijkste aspecten van deze aanpak en stemt vraag en aanbod optimaal op elkaar af. "Het vereenvoudigt de administratie en communicatie enorm", zegt wethouder Hendrik Klap.

Voor een fractie van de uitgaven die in het verleden jaarlijks werden gedaan aan reïntegratiebureaus heeft Vlagtwedde samen met Aqtion het reïntegratiepakket MatchWorks ontwikkeld. Het automatiseert onder meer het selectieproces, waardoor de accountmanagers van de gemeente bij vacatures niet meer handmatig door de kaartenbakken hoeven te struinen. Voer een vacature in en de geschikte kandidaten rollen er automatisch uit.

"Snelheid is winst", legt Klap uit. "Is er een vacature, dan willen wij snel invulling kunnen bieden. MatchWorks zoekt automatisch geschikte kandidaten uit ons bestand als er een vacature wordt ingevoerd." Hiermee zet Vlagtwedde een grote stap voorwaarts. Klap: "Ken je klant en ken de markt. Weten, daar gaat het om. Dankzij MatchWorks is al deze informatie nu razendsnel op elkaar af te stemmen en voor alle partijen overal beschikbaar. Staatssecretaris Aboutaleb zei onlangs 'ga naar de werkgever en vraag wat die wil'. Nou, dat doen wij hier al jaren." Met MatchWorks is het digitaal dossier van werkzoekenden altijd en overal, voor alle partijen beschikbaar. Zo zijn vacatures snel in te vullen. Maar er is meer, volgens Klap: "Cliënten zijn zelf actiever, voelen zich betrokken bij hun eigen situatie en ontwikkeling. Zij kunnen thuis, op hun eigen computer inloggen in het systeem om te zien of er ontwikkelingen zijn of om zelf iets in te voeren. Ook werkgevers kunnen een account aanmaken. Daarmee kunnen zij onder meer CV's raadplegen en vacatures plaatsen. Relevante informatie is dus beschikbaar en gemakkelijk vindbaar."

MatchWorks biedt legio mogelijkheden. Zo kunnen werkzoekenden er hun voorkeuren aangeven, aanvragen doen voor bijvoorbeeld scholing of met hun reïntegratiebegeleider van de gemeente communiceren. Klap: "Onze accountmanagers, die bij het bedrijfsleven in heel Oost-Groningen vacatures

werven, hebben overal toegang en kunnen dus op locatie over alle benodigde informatie beschikken."

"Wij zijn streng maar rechtvaardig", besluit Klap. "Wij steken onze nek uit en gaan heel ver om mensen aan het werk te helpen. Wie dan nog aan de kant blijft staan, ondervindt de consequenties. Wij gebruiken MatchWorks sinds kort hierbij, maar het systeem is voor ons nu al onmisbaar."

Persbureau Drenthe;

Dan zijn het niet meer de programma's, waar het omgaat, maar de poppetjes. Wethouder Hendrik Klap, die in Vlagtwedde bekend staat als een goed bestuurder, werd daar in de onderhandelingen met de PvdA mee geconfronteerd. Voor het gevaar zelf niet buitenspel te worden gezet, koos hij voor de korte actie. Hij wist zich gesteund door het CDA, de VVD, de ChrUnie en de VVD. Over de poppetjes waren de partijen het snel eens. Tactisch de juiste zet. En daaraan ontbrak het bij de sociaal-democraten.

VLAGTWEDDE – Zondagavond was wethouder Hendrik Klap te gast bij de Radio Westerwolde Bingo. Hij presenteerde samen met Rik en Agnes. De normale Bingo deed hij in het Gronings, gevolgd door de Superbingo. Het 21 spel werd ook mede gepresenteerd door Hendrik Klap.

Dhr. Klap was nieuwsgierig hoe het er aan toe gaat achter de schermen van Radio Westerwolde. Om deze reden is hij uitgenodigd om eens mee te presenteren met de Bingo. Dit is hem zo goed bevallen dat hij graag nog eens aanschuift bij de presentatie van de Bingo.

Dinsdag 31 augustus 2010

Wethouder Hendrik Klap de Leerwerkkwekerij in Vlagtwedde geopend. De Leerwerkkwekerij is een activeringsplek, met als doel werkzoekenden weer terug in het arbeidsleven te krijgen.

In 2010 is gestart met het inrichten van de kwekerij waar planten worden gekweekt, het maken van bloembakken en er worden tuinen aangelegd waar werkzoekenden praktijkervaring op doen in het hoveniersvak en de groenvoorziening. Er is plek voor ruim 30 plaatsen. De gekweekte bloemen,

struiken en planten worden gebruikt voor de verfraaiing van de dorpen in de gemeente Vlagtwedde.

Gemeente Vlagtwedde kent en klussendienst.

4 maart 2010 | 9:44 | Uitgelicht, Verkiezingen Vlagtwedde

SELLINGEN - Gemeentebelangen (GB) is nu de grootste partij in Vlagtwedde.

Volgens de voorlopige uitslag van de gemeenteraadsverkiezing zou GB 5 zetels halen. Dat is een winst van 1 zetel ten opzichte van de vorige verkiezing in 2006. Hendrik Klap, GB-lijsttrekker en huidig wethouder in Vlagtwedde, vindt de uitslag geweldig. "De verkiezingsavond was erg spannend. We hadden gerekend op behoud van onze zetels. Het is geweldig dat we nu de grootste zijn." Over mogelijke coalitiesamenstellingen doet Klap nog geen uitspraken.

Er is een bermenbeheersplan gerealiseerd.

Formulierenstroom veréénvoudigd.

Bouwmogelijkheden verruimd, sloopfonds opgeheven en de regie van bouwen en contigentering is weer in eigen hand.

Verkeersdrempels vindt je niet in de gemeente Vlagtwedde.

Winkelcentrum in het dorp Sellingen gerealiseerd.

Een goed voorzieningenbeheer, want waar voorzieningen zijn willen mensen wonen en dat zal de krimp tegengaan.

Het is zomaar een greep, geplukt van Google, uit de onafzienbare reeks die op naam staan van Hendrik Klap.

De wethouders (vlnr) Lok, Kuipers en Klap zitten nu nog zowat bij elkaar op schoot.

Foto: DvhN/Anne Marie Kamp

Overdiep is nu écht helemaal terug op de kaart

Vlagtwedde moet bijna wel de nationale recordhouder onder de gemeenten zijn waar het gaat om het aantal dorpen en gehuchten. 60 stuks zijn er en allemaal hebben ze sinds zaterdag een plaatsnaambord.

Door Marcel Looden

OVERDIEP ■ Overdiep? Overdiep? Ook de raadsleden van de gemeente Vlagtwedde hadden nooit van dit gehuchtje gehoord. Want dat is Overdiep: een 'vlekje' tussen Sellingen en Sellingerbeetse. Het stond wel op gemeentelijke kaarten maar sinds zaterdag staat het écht op de kaart. Toen kreeg

Wethouder Hendrik Klap (links) en raadslid Willem Hofrijzer plaatsen gezamenlijk het plaatsnaambord bij Overdiep.

Foto: Dennis Beek

Overdiep namelijk een eigen plaatsnaambord. Wethouder Hendrik Klap en

het PvdA-raadslid Willem Hofrijzer zetten het bord in de grond en maakten zo zicht-

baar wat hun gemeente zo bijzonder maakt: de aanwezigheid van maar liefst 60 dorpjes. Een gemeente met nog meer gehuchten? Dat kan bijna niet. 60 dorpjes dus met bijzondere namen als Leemdobben, Veerste Veldhuis, Stobben. De meeste niet-Westers wolders wisten nooit van hun bestaan maar dat is sinds zaterdag anders. Willem Hofrijzer maakte zich voor de extra plaatsnaamborden in de gemeenteraad sterk en daarom kreeg hij zaterdag de eer, met Klap.

"Ooit hadden we een verordening waarin stond dat niet alle dorpjes een bord zouden krijgen", zei Klap. "Die verordening is nu aangepast. Het is mooi dat al die plaatsjes hun bord hebben. Een mooie toe-

ristische trekpleister."

Een deel van die trekpleister werd vervolgens door tientallen wandelaars en hardlopers ontdekt. Om het plaatsen van al die bordjes te vieren had de gemeente de 14-Gehuchtenloop georganiseerd. Te voet door Laude, Zuidveld, Rijsdam. Het was afzien onder de zon maar het was ook genieten van die wonderlijke wereld die het hart van Vlagtwedde is.

De route is 20 kilometer lang en kan altijd worden gewandeld. Misschien wordt er volgend jaar ook weer een hardloopwedstrijd gehouden.

Ze hebben weer hun smoel, al die kleine dorpjes. Ze staan weer helemaal op de kaart. Kijk maar naar de plaatsnaam die aan het begin van dit stukje staat. Overdiep. Mooi hé?

© www.westerwoldeactueel.nl / Aike Godlieb

01-09-2009; Loco-burgemeester Hendrik Klap feliciteert de nieuwe burgemeester Leontien Klompier

Gemeente Vlagtwedde met haar 4 kerndorpen en 54 gehuchten waarvan Vlagtwedde-Barlage er één is.

Hier begon ooit in 1921 zijn Opa Hendrik Klap. Van de Landarbeiderswet kocht hij toen een woonhuis met een halve hectare grond aan de Vlagtwedder-vennen. De Vlagtweddervennen lag midden in de Barlage en was toen nog een woest uitgestrekt heide- en veengebied. Opa liet eerst nog 'zo'n zeuker' (een wichelroedeloper) komen. De wichelroedeloper spoorde een mooie wel op. Hendrik groef op de door de wichelroedeloper aangewezen plek zelf zijn waterput. Op enkele meters diepte zat er de wel met mooi drinkwater. De heide werd afgestoken de oude bomen gerooid en de kienstobben uitgespit. Nieuwe fruitbomen werden aangeplant waarvan dochter Geertruida in 1980 nog met veel enthousiasme vertelde hoe lekker en hoe groot de Bramleys Seedling appels waren. "Zo groot als een kleine meloen met een doorsnee van 20 centimeter waren sommige appels, waarvan heerlijke appelmoes werd gemaakt".

"We hadden voldoende te eten en te drinken en voldoende warme kleren en we woonden in de Barlage en dat was feitelijk een klein paradijsje."

Een vijf-Klapper zonder weerga

Wat zijn 'voorvader' Geert Landlust niet lukte, is Hendrik Klap wel gelukt. Zijn partij Gemeentebelangen is met vijf zetels de grootste in Vlagtwedde

Door Marcel Looden

VLAGTWEDDE ■ Hendrik Klap (48) ontwaakte gisterochtend na een heel korte nacht, maar wel met een heel goed gevoel. Zijn partij Gemeentebelangen haalde vijf zetels bij de verkiezingen en is voor het eerst in haar geschiedenis de grootste in Vlagtwedde. Voor het eerst ook groter dan de 'natuurlijke vijand', de PvdA.

Verwacht? Nee, verwacht had Klap dit succes niet. "Ik was uitgegaan van het behoud van onze vier zetels. Maar vijf, nee. De oorzaak van deze uitslag? Ik wijt het aan ons beleid van de afgelopen jaren en aan de 'Haagse' toestanden van de afgelopen periode. Menig kie-

Klap en partijgenoot Gerard Heijne feliciteren elkaar voor het voormalige Café Welgelegen in Ter Wisch. Daar waar Gemeentebelangen werd opgericht.

Foto: Harry Tielman

zer zal moe zijn van het gedoe daar en liever een lokale partij hebben."

Vijf zetels. Dat aantal haalde ook de legendarische Geert Landlust nooit. Die scheidde

zich ruim dertig jaar geleden af van de PvdA en stond in 1981 mede aan de wieg van Gemeentebelangen. "Ik was daarbij aanwezig", vertelt Klap. "Vier zetels was het grootste

aantal dat de partij in die tijd bij verkiezingen won. Na Landlust was Steven Draadjer lijsttrekker, daarna ik. Ik begon met twee zetels, in 2002 haalden we drie, toen vier en nu vijf zetels! Voor het eerst de grootste partij en ook groter dan de PvdA. Onze natuurlijke vijand, in de positieve zin van het woord."

Wat hij met vijf zetels gaat doen? Hij wil in ieder geval weer 'regeren'. Dat deed hij de afgelopen vier jaar met het CDA, de VVD en ChristenUnie. De laatste vervulde een rol als, gedoogpartij. Hij stak nooit onder stoelen of banken dat hij die samenwerking de afgelopen jaren plezierig vond en vindt. "Maar we gaan met alle partijen praten, met de PvdA als eerste. Dit weekinde beginnen we, met een open vizier. Ook over de portefeuilles zullen we op die manier praten al zou ik graag sociale zaken houden. Dat is toch een beetje mijn kindje."

In Vlagtwedde blijft alles hetzelfde

Door Marcel Looden

SELLINGEN ■ De coalitie van Gemeentebelangen, CDA, VVD en ChristenUnie in Vlagtwedde wordt voortgezet. Formateur Hendrik Klap maakte dat gisteren bekend. "Er is onderling vertrouwen en respect en mede daarom gaan we door."

Klap behaalde vorige week bij de verkiezingen met zijn partij Gemeentebelangen vijf

zetels en werd zo de grootste in Vlagtwedde. Hij mocht daarom aan een nieuwe coalitie gaan werken. "Ik heb het afgelopen weekende met alle partijen gesproken en er kwam uit dat de huidige coalitiepartners dicht bij ons stonden. Daarom hebben we voor hen gekozen. En nogmaals, vanwege dat onderlinge respect. Het klikt ook goed op menselijk vlak en dat is belangrijk."

De coalitie blijft dus dezelfde, de wethouders ook. Klap namens Gemeentebelangen, Herman Kuipers namens de VVD en Seine Lok namens het CDA. De ChristenUnie levert geen wethouder, net als de afgelopen vier jaar. Met de portefeuilles is wel enigszins geschoven. Zo krijgt Klap WMO en Welzijn in zijn pakket en gaat Lok zich met openbare werken bezighouden. Kuipers

krijgt jeugdbeleid erbij.

De coalitie begint aan de nieuwe periode met 11 van de 17 zetels. Eentje meer dan in de afgelopen vier jaar. Toen stond de PvdA aan de zijlijn en in die rol begint die partij ook aan de komende periode. "We hebben met de PvdA gesproken en over bepaalde punten dachten we anders, over de verzelfstandiging van onderwijs bijvoorbeeld", zegt Klap.

Hendrik Klap loopt in 2009 met Joke het Pieterpad

Het Pieterpad is de bekendste langeafstand wandelroute en loopt vanaf de Waddenkust beginnend bij Pieterburen tot aan de St. pietersberg bij Maastricht en heeft een lengte van 492 kilometer. De wandeltocht wordt in etappes gelopen.

etappe	van	naar	lengte (km)
1	Pieterburen	Winsum	11
2	Winsum	Groningen	19
3	Groningen	Zuidlaren	21
4	Zuidlaren	Rolde	18
5	Rolde	Schoonloo	18
6	Schoonloo	Sleen	24
7	Sleen	Coevorden	21
8	Coevorden	Hardenberg	19
9	Hardenberg	Ommen	21
10	Ommen	Hellendoorn	21
11	Hellendoorn	Holten	16
12	Holten	Laren	15
13	Laren	Vorden	14
14	Vorden	Zelhem	16
15	Zelhem	Braamt	18
16	Braamt	Millingen aan de Rijn	24
17	Millingen	Groesbeek	20
18	Groesbeek	Gennep	15
19	Gennep	Vierlingsbeek	17
20	Vierlingsbeek	Swolgen	21
21	Swolgen	Venlo	21
22	Venlo	Swalmen	23
23	Swalmen	Montfort	22
24	Montfort	Sittard	24
25	Sittard	Strabeek (Valkenburg)	22
26	Strabeek	Sint Pietersberg	15
Totaal			<u>492 km</u>

Als je de eerste 36 kilometer erop hebt zitten dan heb je nog 447 kilometer te gaan.

Het Pieterpad loopt niet overal over gebaande paden

Even de wandelschoentjes uit en de voetjes laten luchten tijdens de lunch.

Joke geniet even op een markante plek.

Hendrik bij het kerkje van Oostum uit de 13e eeuw. Het zadeldak van de toren staat dwars, in tegenstelling tot andere zadeldaktorens. De klok, is gemaakt in 1466. De dakbedekking bestaat uit halfronde pannen die afwisselend met de bolle en de holle kant naar boven liggen (de zogenaamde monniken en nonnen).

Ineens liep een schaap enkele kilometers mee. Hendrik heeft het weer terug moeten brengen naar de kudde anders was het vast meegegaan naar Limburg. Het bleek een zogenaamd zuiglam wat met de fles was grootgebracht.

'Kibbelingen, heerlijk'

Hendrik Klap poot de 'Klapboom'

Bijna in elk dorp zijn lijsten van beeldbepalende bomen zoals Beukenbomen, bijzondere Notenbomen, iepen en prachtigemooie oude Eiken die als beeldbepalend zijn aangewezen en hiermede beschermd zijn. Maar daarnaast hebben en hadden we nog andere 'Bomen' binnen de gemeente. Dat zijn de mensen die een zaak of een bedrijf hebben/hadden, soms tweehonderd jaar lang van vader op zoon. Het zijn de ondernemers met een winkel of bedrijfje waar de inwoners van onze dorpen vele jaren over de vloer kwamen om hun inkopen te doen. Hun haar lieten knippen, fiets of auto repareren of hun kleding kopen en decennialang hun dagelijks boodschappen deden. Ook zijn er mensen in de politiek, die zich in de loop der jaren versterkt ondernemend zijn gaan opstellen.

Over deze bomen van mensen die beeldbepalend werden, zou je een boom op kunnen zetten en misschien wel eindeloos kunnen bomen.

Over Hendrik Klap kan je langzamerhand ook een 'boom' op zetten.

Woonhuis van Hendrik en Joke Klap aan de Vledderkamp 54 te Vlagtwedde. Het is altijd een dubbel woonhuis geweest tot 1990. Hendrik Klap en Joke Hoving verbouwde het tot één mooi groot woonhuis van 17 meter bij 13 meter. Met rondom nieuwe kozijnen en dakgoten en mooie geglazuurde pannen op dak. Een juweel in de Weite.

Vledderkamp Vlagtwedde zoals Hendrik en Joke Klap het kochten.

Zo kan je goed zien dat de woning een metamorfose heeft ondergaan.

De terugkeer van Hendrik Klap: het wethoudershart klopt weer

VRAAG & ANTWOORD HENDRIK KLAP

Op Koninginnedag 2011

werd Hendrik Klap getroffen door een zwaar hartinfarct.

Het herstel duurde lang. Gisteren was er eindelijk het moment waarop hij zo lang had gewacht: hij keerde terug als wethouder van Vlagtwedde.

Door Marcel Looden

Nou, hoe ging het?

"Het ging prima. Het was wat onwerkelijk, na zoveel maanden weer achter mijn bureau in het gemeen-

tehuis. Ik was hier voor de kerst al wel eens geweest, maar niet als actief wethouder. Maar ach, het was ook snel vertrouwd, ik voelde me snel thuis."

Hoe zag uw werkdag er uit?

"Werkmorgen. Ik werk voorlopig eerst drie ochtenden per week. Ik heb vanochtend eerst een bijeenkomst met het personeel bijgevoond. Een traditie op de eerste werkdag van het nieuwe jaar. Daarna bijpraten met de burgemeester en de andere wethouders en daarna achter mijn bureau, post en mailtjes doornemen. Daar had ik er veel van, na al die maanden. Rond

twaalf uur ben ik naar huis gegaan. En 's avonds was ik bij de nieuwjaarsreceptie van de gemeente."

En geen verzuimslag gehad? Geen last van vermoeidheid?

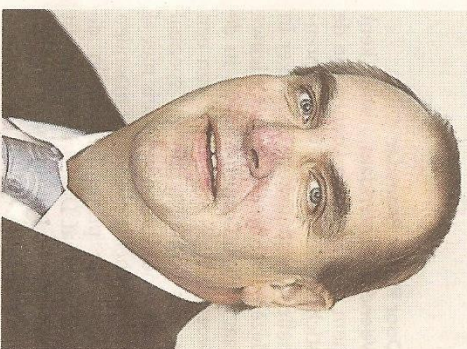
"Nee. Ik houd me voorlopig alleen met de portefeuille sociale zaken bezig, neem dus nog niet alle vroegere taken op me. Ik kijk tot aan de komende voorjaarsvakantie hoe het lichaam het houdt. Dan zie ik verder. Ik red me goed, ben mobiel. Het lopen gaat weliswaar nog niet optimaal en dat is natuurlijk soms frustrerend. Mijn rechterhand functioneert ook niet helemaal zoals hij zou moeten. Maar ik kan me

goed redden en als ik terugkijk heb ik veel geluk gehad, het had anders af kunnen lopen."

Dat gaan zitten achter het bureau, dat moet een mooi moment zijn geweest?

"Zeg dat wel. Kort na dat hartinfarct dacht ik 'Laat dat werk maar'. Dat was de eerste reactie. Maar beetje bij beetje begon ik te verlangen naar mijn baan. Ik ben 49 jaar en heb geen zin nu al achter de geraniums te gaan zitten. Ik moet er niet aan denken, zeg. Ik ben dus inderdaad erg blij dat ik terug ben."

► **Hendrik Klap**

'Ik moet opnieuw leren lopen'

INTERVIEW HENDRIK KLAP

- Wethouder krabbelt op na zwaar hartinfarct
- 'Op 1 januari wil ik weer aan de slag'

Door Marcel Looden

Vlagtwedde/Veendam Koninginnedag was voor Hendrik Klap een zwarte dag. Een zwaar hartinfarct trof hem toen. Hij zweefde weken tussen leven en dood, maar krabbelt nu weer op. En op 1 januari 2012 wil hij weer aan de slag als wethouder van Vlagtwedde.

Ja, die 30ste april 2011. De dag waarop het leven van Klap helemaal over de kop ging. Een weekje op de camping met zijn echtgenote Joke had hij gepland. "Op de camping ging het dus fout", vertelt hij. "Ik kreeg last van de schouder. De ambulance werd erbij gehaald en tien minuten later wist ik niet meer wat er gebeurde. Vijf weken later werd ik wakker, in het ziekenhuis in Amsterdam. Van die vijf weken weet ik niets meer."

Zijn vrouw en kinderen weten van die vijf weken des te meer. Ze leefden tussen hoop en vrees, zoals Klap tussen leven en dood zweefde. "Er kwamen allerlei complicaties bij, een bacterie zette zich vast in

mijn lichaam, andere organen kregen ook problemen. Het was lang onduidelijk of ik het zou redden. Na vijf weken waren mijn eerste woorden 'ik zie vliegtuigen'. Daar was ik verbaasd over, ik dacht dat ik in Vlagtwedde was. Maar ik lag dus in Amsterdam en zag door het raam vliegtuigen overkomen."

Na die eerste woorden volgden vele andere, volgde de herkenning van vrouw, kinderen, vrienden. Beetje bij beetje kwam ook het besef wat hem was overkomen. "Ik besepte dat ik enorm veel geluk had gehad, dat het ook heel goed fout had kunnen aflopen. Ik was hartstikke blij dat het tussen de oren goed zat, dat ik mijn denkvermogen had behouden."

De geest was en is scherp, het lichaam was dat niet. Maar aan dat laatste wordt gewerkt, in het verpleeghuis Meander in Veendam. Daar verblijft Klap nu en werkt hij aan een herstelprogramma. "Ik moet weer leren lopen, als een kind. Maar dat gaat goed en uiteindelijk ben ik weer mobiel. Een mooi gevoel is dat."

Hij ervaart zijn teruggekeerde honger naar de politiek ook als iets moois. "In het begin dacht ik 'ik stop als wethouder'. Veel stress, voor mij hoefde het niet meer. Maar naarmate ik sterker werd, kwam de zin ook terug. Ook door al die mooie reacties, al die kaarten die ik van mensen heb gehad. Daar wil ik hen allen voor bedanken. Ik houd het nieuws nu weer bij, volg alles weer. Op 1 januari hoop ik weer te beginnen. Maar eerst wil ik naar huis, dat heb ik drie maanden niet gezien. Over enkele weken hoop ik naar huis te kunnen."

Hendrik Klap, 49 jaar, kijkt weer vooruit, heeft weer doelen. Maar heeft bij dat alles wel een andere geestesgesteldheid. "Ik wil me minder stress op de hals halen, gezonder proberen te leven, meer bewegen. Roken doe ik ook niet meer. En ik wil meer genieten van de kleine dingen. Ik heb deze herkansing gekregen en die wil ik op een juiste manier pakken."

▲ Hendrik Klap

In elkaar geklapt en opgestaan

INTERVIEW HENDRIK KLAP

- Wethouder Vlagtwedde is terug na zwaar hartinfarct
- 'Mijn hand wordt ook weer beter'

Door Marcel Looden

Vlagtwedde In deze 'Stille Week' voor Pasen kan Hendrik Klap (50) het wel uitschreeuwen van geluk. De wethouder van Vlagtwedde is weer op de been na een zwaar hartinfarct dat hem een jaar geleden trof. En dat niet alleen. Zijn rechterhand krijgt, zo hebben artsen hem verteld, zijn oude kracht ook terug.

Die rechterhand 'doet' het nu nog niet. Iemand krachtig de hand schudden, nee, dat is onmogelijk. "Ik schrijf ook nog eens rechts", vertelt Klap. "Het gaat, dat schrijven, maar een schoonschrift is het bepaald niet. Het ziet er niet sierlijk uit."

Die zwakke hand is óók het gevolg van dat infarct, een jaar geleden. Het paasfeest was net voorbij en Klap wilde kamperen in Den Helder, op zijn vaste camping. De dagen ervoor voelde hij zich al niet goed. "Op de camping ging het helemaal fout, op Koninginnedag. Ik kreeg enorme pijn. Mijn vrouw was er gelukkig bij. Zij belde 112 en even later lag ik in een ambulance. Dat weet ik nog, maar even later was ik weg. Helemaal weg."

Vijf weken vocht zijn lichaam voor zijn leven, in een ziekenhuis in Amsterdam. Hij herinnert zich niets meer van die weken. Zijn vrouw en kinderen des te meer. Zij leefden tussen hoop en vrees. En dat ook nog eens zo ver weg van het vertrouwde Vlagtwedde. Donkere dagen waren het voor hen.

Klap overleefde en hoorde toen wat hem was overkomen. Hoe hij op het randje van de dood had gezweefd. "Ik schrok natuurlijk enorm, maar ik begreep wel alles wat ik te horen kreeg. Daar was ik zo blij mee. Mijn geest was in orde.

▼ Ook als politicus is Klap weer in de baan. Foto: Archief Harry Tielman

Want dat infarct was met allerlei complicaties gepaard gegaan. Het was de vraag of mijn hersens niet aangetast waren. Nou, nee dus." Zijn lichaam was dat des te meer. Dat had een enorme klap gehad en moest maanden revalideren. In

Veendam gebeurde dat. En toen kwam dat mooie moment dat hij weer naar huis mocht, naar zijn huis aan de rand van het dorp Vlagtwedde. Toen ook had hij het besluit genomen om het weer te proberen als wethouder. "In de eerste periode na het infarct hoefde het allemaal niet meer van mij. Ik dacht 'bekijk het maar'. Maar wonderlijk toch hoe taai een mens is. Want beetje bij beetje kwam de zin terug. Ik ging de politiek weer volgen, begon de krant weer te lezen."

Na de jaarwisseling kwam dat andere mooie moment. Hij stapte het gemeentehuis in Sellingeren weer binnen, nam de plaats achter zijn bureau weer in. "Al mijn taken pakte ik nog niet op, maar ik probeerde het. En het gaat nu goed. Ik raak niet echt vermoeid, ik kan alles weer aan. Maar ik doe alles wel met een andere instelling. Ik laat me de kop niet meer gek maken. Neem meer tijd voor mezelf, let meer op mijn gezondheid, op mijn voeding. Ik werk hard, maar jaag me niet meer over de kop."

”
Wonderlijk
toch hoe
taai een
mens is

Met die instelling leidt Klap zijn tweede leven, want zo voelt hij het een beetje. "Ik heb een nieuwe kans gekregen en die wil ik zo goed mogelijk benutten." Die kan hij nóg beter benutten nu hij weet dat zijn rechterhand weer beter wordt. "Die heeft ook een klap gehad, maar onderzoek heeft uitgewezen dat de zenuwen niet dood zijn. Over anderhalf, twee jaar moet de kracht weer terug zijn. En het lopen, dat nu ook nog moeite kost, moet ook beter gaan."

Klap is zo blij als een kind met dit goede nieuws. En ach, eigenlijk heeft hij het afgelopen jaar zoveel momenten beleefd als een kind. Er waren de feestdagen, de eerste na het infarct. Er was zijn vijftigste verjaardag, er was de triomf van het weer hout kunnen zagen in zijn tuin. Dat alles was weer nieuw voor hem.

Nu komt Pasen er aan. Herinneringen aan dat feest heeft hij vele. Geen religieuze, want een gelovig mens is hij niet. Maar er zijn de herinneringen aan de eieren, aan de vreugde van het paasvuur in Vlagtwedde, het dorp waar hij opgroeide en nog altijd woont. Maandag staat hij weer bij dat paasvuur en schudt hij bekenden de hand. Nog niet zo krachtig, maar die kracht keert terug. Daar wacht Hendrik Klap geduldig op. Hij heeft alle tijd van de wereld. Nu wel.

▲ Hendrik Klap werkt weer in de tuin, ook met zijn nu nog zwakke rechterhand. Foto: DvhN/Anne Marie Kamp

De politicus

Hendrik Klap werd in 1962 geboren en op zijn achttiende al lid van de politieke partij Gemeentebelangen. Die was gevormd door mensen die zich hadden afgescheiden van de PvdA in Vlagtwedde. Klap werd in 1998 namens Gemeentebelangen raadslid en in 2003 wethouder. Die functie bekleedt hij tot de dag van vandaag. Klap houdt zich onder meer met sociale zaken bezig en verwierf landelijke bekendheid met de 'work first aanpak'. Daarbij moeten uitkeringsgerechtigden werken voor hun geld.

Hendrik Klap en Joke Klap- Hoving

12e generatie

1. **Lupko Klap**
José Wilkens geboren 26-09-1983 Vlagtwedde
partner en samenwonend in Ter Apel

2. **Jan Klap**
Leonie Spaan geboren 07-08-1985 Vlagtwedde
partner en samenwonend in Veendam

1 zoon;
Nick Klap geboren 24-03-2010 Winschoten

3. **Marina Klap**
(Marijke Geziena) geboren 12-01-1988 Vlagtwedde

Lupko Klap geboren 26-09-1983 en José Wilkens.

Jan Klap geboren 07-08-1985 en Leonie Spaan.

Marina Klap geboren 12-01-1988.

13e generatie

Nick Klap

geboren 24-03-2010

Winschoten

Nick Klap, de 13e generatie Klap, geboren 24-03-2010 zoon van Jan Klap en Leonie Spaan.

Nick Klap geboren 24-03-2010

Grofweg heb ik hiermee enkele eeuwen uit de familie KLAP beschreven in rechte lijn doorlopend naar Hendrik Klap geboren 11-01-1962 en zijn gezin.

Het zou te ver voeren om in dit boekwerkje alle takken met de naam KLAP te beschrijven. Er is in Zuidbroek, bij de schrijver van dit boekwerkje, een uitgebreidere kwartierstaat van de familie Klap aanwezig. Zie ook de stamboom van de familie Huis waarin de stamboom familie Klap is opgenomen op de site www.rienushuis.nl (deze is medio 1 oktober gereed.) Bij de meeste voorouders verwerk ik geboorte-overlijdens- en trouwakten, oude foto's en verhalen die nog bestaan. Belevissen die ik ooit hoorde en verhalen over hun handel en wandel en constante ijver en hunkering naar de goede dingen des levens.

De reden dat ik de rechte lijn Hendrik Klap en Joke Hoving heb aangehouden en niet een andere nazaat komt, doordat Hendrik Klap vaker bij mij in beeld kwam. Het is voor mij ook een boeiend persoon die als jonge kerel al opviel door zijn geïnteresseerdheid naar die ander. Veel mensen kijken de wereld in alsof ze door een vuile ruit staan te staren, volkomen onhelder. Maar deze Hendrik Klap zijn heldere geest viel op en vooral zijn efficiënte en nuchtere manier van denken. Hij zou een perfecte manager zijn in een groot bedrijf want hij is goed voor zijn mensen. Immers managen is goed zijn voor je mensen. Ja, hij had moeten doorleren dan was hij erg ver gekomen.

Maar nu heeft hij ook veel bereikt. Niet door dromen en geluk. Nee, het geluk van succes kwam op zijn pad door lange dagen en hard werken heeft hij het moeten aanwakkeren en bijval moeten geven anders was het zo weer weg geweest. Want succes is maar tijdelijk en slechts op een smalle hobbelige weg te vinden, met veel valkuilen voetangels en klemmen. Uit ervaring weet ik dat in de politiek veel zaken niet snel genoeg gaan. De onvoorstelbare stroperigheid bij de gemiddelde gemeentebesturen en hun ambtenaren. In de politiek heb ik veel jonge vurige mensen in korte tijd grijs zien worden en oud. De lange avonden vergaderen en de achterklap in de politiek en het onderling zaakjes 'regelen' binnen het huishoudelijk etiket dat sloopt een mens. Dit oerwoud heeft zijn eigen wetten en de slijtageslag die plaatsvindt in de politiek is voor velen een te zwaar offer. Maar Hendrik Klap zit nu al ruim 13 jaar in de politiek waarvan 8 jaar als wethouder. Hieruit blijkt dat hij niet 'te licht' gebouwd is. Meestal komt hij positief in de media en vertegenwoordigd hij op keurige wijze de gemeente Vlagtwedde.

Ouderwetse Groningse woorden en uitdrukkingen.

Bij het nalezen en nazoeken van allerlei gegevens en informatie hoor je soms nog kom je soms nog woorden tegen die specifiek Groningse woorden of uitdrukkingen zijn. Bij de familie KLAP kwam ik in gesprekken en in interviews nog een aantal van deze ouderwetse Groningse woorden tegen.

Een aantal van deze woorden heb ik alfabetisch opgeschreven.

Aide	=	Eg.
Aker	=	Grote emmer.
Axe	=	Grote bijl.
Baanderdeur	=	Grote dubbele achterdeur voor het inrijden van de hoog beladen koren of hooiwagens
Bouwte	=	Veengrond, wel of niet afgegraven en gebruikt als bouwland.
Brommels	=	Bramen.
Buutse	=	zak in kledingstuk.
Carolusgulden	=	Geldstuk ter waarde van 20 Brabantse stuivers.
Dalgrond	=	ondergrond van afgegraven hoogveen.
Deimt	=	Halve hektare. Deimat=dagmaat, zoveel als één man op een dag kon maaien.
Foezel	=	Nog ongezuiverde sterke drank door smokkelaars vaak in varkensblazen vervoerd.
Grasseren	=	Woede, te keer gaan.
Hannekemaaiers Hannekemaaiër naar	=	Grasmaaiers (Hendrik Klap (geboren 1892) ging als Friesland).
Haarspit	=	Klein aambeeld waarop de zeis werd gehaald.(scherpen).
Inspan	=	twee paarden voor de kar of ploeg is een inspan, een Tweespan is vier paarden ervoor.
Kan	=	Liter.
Klappe	=	Klapbrug.
Klapplaats	=	stuk land bij de klapbrug over het Termunterzijldiep.
Klapkampe	=	stuk land bij de klapbrug over het Termunterzijldiep.

Klapstreek	=	Streek nabij de Klapbrug over het Termunterzijldiep.
Moniteur	=	Staatscourant tijden Napoleon. Moniteur is waarschuwen. Napoleon zou wel waarschuwen als en zover nodig was voor het welzijn van zijn volken.
Mud	=	Oude maat , hektoliter.
Nachtbidder	=	mensen die 'snachts kwamen bedelen. Vooral bij afgelegen boerderijen en huizen. Ze dreigden met brandstichting als men niet wilde geven. <i>'Denk erom dat joun huus boeten deure stait'</i> . Meestal gaf men dan wel.
Palm	=	de breedte van een hand als lengtemaat.
Patentolie	=	Raapzaadolie.
Pik	=	Zware niet doorlatende klei.
Roede	=	oude lengtemaat , 14 voet, is 4.06 meter.
Ronders	=	nachtwachten (ze deden de ronde) Jan Kruize (Knel) zijn Grootvader was nachtwacht.
Schoffel	=	Omstreeks 1800 werd onderscheid gemaakt tussen een schoffel en een schop. De schoffel was van ijzer en werd gebruikt om te steken (onkruid). Een schop was van houten aanzet en diende om te scheppen.
Schoed	=	Schoet of schort.
Snider	=	Snieder of snijder. Kleermaker die rondging om kleren te Snijden en ook te herstellen.
Spint	=	20 ^e deel van een mud.
Spriet	=	zeer sterke jenever die vervoerd werd door smokkelaars.
Stieg	=	20 stuks, vooral eieren.
Stobbe	=	Hoop turf met een cirkelmiddenlijn van 19 voet en 9 lagen op elkaar met daarbovenop een kop voor inwateren.
Stoet	=	Wittebrood.
Swette	=	Zwet, erfscheiding.
Viskenij	=	Vijver waarin vis werd gekweekt. Bij een boerderij of Borg.
Vledder	=	Fledder, moerassige grond. Ook bomen met witte schermbloemen.
Weer	=	Gesneden schaapram.
Wring	=	Draaihek.
Zegge	=	Rietgras

Beroepen

Over verschillende beroepen kan ik u nog wat meedelen.

Schoenmakers looiden zelf nog de huiden voor eigen schoenmakerij. Er waren geen schoenezaken zoals nu de uitgebreide winkels van Ziengs. Nee, als je nieuwe schoenen nodig was dan waren meestal je oude schoenen helemaal af gelopen. De schoenenmaker nam de maat op en dan maakte hij voor de klant op maat. Er waren dus geen voorraden. Alles werd speciaal gemaakt en duurde dat enige weken. De schoenmaker gebruikte voor zijn schoenen rund, geit of kalfsleer. Alle onderdelen van de schoen werden met de hand genaaid.

Wolkammers kamden ruwe wol voor deze gesponnen werd. De ruwe vezels werden parallel gekamd tot ze kon worden gesponnen tot ruw vezelgaren. Een speciale kamtechniek met verwarmde kammen en de selectie van de geschikte wolvezels verfijnde de ruwe vezel tot kamgaren. Een goede wolkammer genoot wel enig aanzien maar hij werkte onder zware en onplezierig omstandigheden met vooral de stank en de hitte.

Wevers. Op een weefgetouw werden draden, van vlas of schapenwol, parallel en overdwars gespannen. Deze kettingdraden (schering) en haakse draden (inslag) tot een geheel weven was een ambacht op zich in grof tot zeer fijn geweven stoffen.

Touwslager is een ambachtsman die ruwe sisal of hennepvezels tot touw verwerkt. De touwslager kocht de hennep van de boer en hij sloeg het en draaide er touw van voor 12 duiten (12 duiten is anderhalve stuiver) per pond. Een duit was tot 1827 een betaalmiddel, 8 duiten was een stuiver, een vierduitstuk was een halve stuiver. Er werd bij boeren veel touw gebruikt bij het vee en de paarden

Kruikenzeikers. Urine werd gebruikt voor de leerlooierij, voor de verwerking van touw uit hennep en het wassen en het verven van wol. Er waren handelaren die plas van mensen verzamelde in kruiken en de inhoud verkocht aan Leerlooiers en Wevers. In urine zit ureum dat wordt omgezet naar ammoniak. De ruwe wol werd urine gewassen en door de ammoniak gereinigd.

De urine werd ook gebruikt bij het verven van de wol of het laken.

Vooraf voor de kleur blauw was meer urine nodig. In deze streek de blauwe stof van de boerenkielen. Een emmer urine bracht een halve stuiver op. Er is nog een akte, over het gebruik van 'warm stinckende pis of zeep' .

Kuipers /kuiperij.

Een kuiperij is een werkplaats waar houten kuipen ook wel vaten of tonnen gemaakt worden, het beroep (of ambacht) van kuiper is nagenoeg verdwenen omdat de kuipen of vaten tegenwoordig van metaal gemaakt worden.

Kuipen werden in het algemeen toegepast voor het bewaren en vervoeren van onder andere vloeistoffen, wijn en bier, boter, vis en zuurkool.

Grutters braken in de molen de boekweit en de gerst. De bierbrouwer brouwde bier uit de gerst en de hop.

Bierbrouwers brouwden bier uit de gerst en de hop.

Touwslagers kochten de hennep van de boer en na het fermenteren en stampen sloeg hij er ruwe vezels van tot touw en daarna werd het op een touwbaan tot strenge touw in elkaar geweven voor 12 duiten (7,5 cent) per pond. Een duit was toen nog betaalmiddel tot 1827 en 8 duiten was een stuiver.

Vissers visten in de binnenwateren of in de Dollard of op het Wad. De vis werd met zelfgemaakte netten gevangen of met een fuik van takken. Door middel van roken werd de vis lekkerder en langer houdbaar gemaakt. De visser verkocht zijn vangst op de markt of aan huis. Omdat er in die tijd veel gevestigd werd, at men geen vlees, werd er veel vis gegeten. Vis was niet echt een lekkernij voor de rijken. Vooral de armen aten vis. Daarom waren vissers gemiddeld genomen niet rijk.

Imkers werkten rondom hun huis. De korven vlocht hij zelf van buntgras of roggestro en stonden achter in de tuin. De honing die hij verkocht was zijn bestaan. De honing werd in allerlei gerechten gebruikt als zoetstof. In die tijd was er vrijwel geen suiker zoals we dat nu kennen .

Mandenvlechters maakten manden in alle soorten en maten. Als iemand een mand nodig had dan kwam hij naar het huisje van de mandenvlechter en maakte deze de mand precies op maat. Op voorraad hadden de mensen in die tijd vrijwel niets. Alles werd gemaakt op aanvraag.

Hout- en beenbewerkers maakten van hout handvaten, lepels, harken, stelen voor bijlen. Van been van beesten maakten ze ook speelgoed. Zo gebruikten ze in de Middeleeuwen ook al dobbelstenen om een spelletje mee te spelen. Kinderen hadden een stukje rond been met een touwtje en een stokje eraan om te tolleren en de stukken voor het schaakspel. Ook maakte de beenbewerker kammen om het haar mooi te houden, fluitjes voor de schapenherders.

Smid maakte ijzeren voorwerpen. Zoals spijkers, messen en bijlen. De handvaten voor die bijlen werden door de houtbewerker gemaakt en de bijl zelf door de smid. Een smid mocht in de Middeleeuwen geen wapens maken. Dat was verboden. Wapens werden vooral vanuit het buitenland gehaald.

In zijn huis had de smid een groot vuur. Zo kon hij grote stukken ijzer omsmeden. Op de zolder had hij opslagruimte voor zijn steenkolen. Want met steenkolen werd het vuur opgestookt.

Schrijnwerker maakte vooral schrijnen. Dat waren kisten en kasten waarin de mensen hun spullen opborgen. Hij maakte ook banken, tafels, stoelen en wandrekken voor potten, pannen en ander serviesgoed. Maar ook het meer ambachtelijk werk zoals het maken van nieuwe deeldeuren uitgevoerd als Taatsdeuren die op een verticale as draaien, zoals ook sluisdeuren draaien. In het woongedeelte van de majestueuze boerderijen maakte de schrijnwerker pronkerige dubbele driepaneelsdeuren met daarboven een geprofileerde kalf en een fraai vorm gegeven bovenlicht. Daar was een hoog staaltje vakmanschap voor nodig. Goten met sierlijke neuslijsten of het maken van architraaflijsten met de kroon. Een dergelijk ambachtsman werd toen schrijnwerker genoemd. Het te gebruiken hout werd vooraf in stroken gezaagd, in houten planken en ook wel schroten genoemd. Schrijnwerken, Schroten zagen of Schroderen.

Barbierchirurgijn was een belangrijk persoon in de buurt. Deze man was niet alleen arts en tandarts, hij was ook de kapper, baardscheerder. Het dorp of stad gaf de chirurgijn een huis en betaalde hem een salaris. Arme mensen werden door deze dokter dan gratis behandeld. In het huis van de chirurgijn waren allerlei kruiden en vloeistoffen te vinden waar deze medicijnen van maakte.

Bakker. Achter het huis van de bakker stond een grote oven waarin hij het brood bakte. In het voorste gedeelte van zijn huis maakt hij het deeg. In het achtergedeelte bakte hij brood in de oven. Het bakken van een brood duurt ongeveer drie kwartier. Als het brood gebakken was blies de bakker op zijn hoorn om de mensen in de buurt te laten weten dat het brood klaar was en dat men bij hem kon komen om te kopen. Als het brood klaar was konden huisvrouwen hun pasteitjes, taarten en koekjes brengen en bakte de bakker tegen betaling dat in zijn oven.

Reünie.

Drieëntwintig en een halfjaar geleden, op 19 april 1987, werd een familiereünie georganiseerd door Lupko Klap en Jan Klap. Hiervoor maakte ik een boekwerkje van de familie en de voorouders van de familie Klap. Ook maakte ik onderstaand verhaaltje met ruim 30 woordspelingen waarin het woord KLAP voorkomt.

'Het was misschien aardig geweest dat voor deze gelegenheid de deur van de Witte Schoule een Klapdeur was geweest en het toegangshek een klaphek. In de tuin van dit onderkomen zouden wat klapkooien staan waarin klapeksters werden gevangen. Deze werden dan meteen weer losgelaten zodat ze klapwiekend de vrijheid tegemoet zouden gaan. Tante Derkje zou ons met een klapzoen verwelkomen en oom Jan zou met een ouderwetse klapcamera een fotoreportage maken. Tante Hennie spelde iedereen een klaproos op en oom Kasper deelde ondertussen de klapstoeltjes uit. We zochten dan een plek bij de klaptafeltjes. Deze bijeenkomst waren we dan met handgeklap begonnen. Koffie of thee met gebak konden we wel vergeten omdat op deze dag uitsluitend klappermelk zou worden gedronken. Al dagen van te voren zou oom Jacob de benodigde kokosnoten door de klappermolen gedraaid om deze in grote kannen met een klapdeksel te laten rijpen. De klappermelk was vanuit Zuidbroek op een aanhangwagen naar hier vervoerd en onderweg had het karretje een klapband gekregen. Gelukkig was alles goed gegaan en had iemand bij de klapbrug geholpen met het wisselen van de band. Tante Derkje had er klappertandend bij staan kijken. Als dan iedereen en op het klapstoeltje had plaatsgenomen en de kinderen op de klapbankjes zaten zou de zon hopelijk door de klapramen naar binnen schijnen.

Het diner zou bestaan uit rode kool met klapstuk en als toetje na pudding met sap van klapbessen. Onder het eten worden geen klapscheten gelaten. Na het eten steken de mannen een klapsigaar op. Bij het afscheid geven we elkaar een klap op de schouders en krijgt ieder een zevenklapper mee naar huis.

Toen ik in 1987 bovenstaand flauwekul verhaaltje gemaakt had twijfelde ik of het in het boekwerkje zou willen opnemen omdat ik geenszins een spottend toontje zou willen neerzetten, zo was het vooral niet bedoeld op die genoeglijke dag.

Jaren later las ik in de krant dat het zwemseizoen zou worden afgesloten met een wedstrijd 'Klapbommetje' maken. Wethouder Klap zou de als eerste van de duikplank afspringen. Ik vond het schitterend toen ik het artikel las.

Namenregister

A

Aaltje	60, 85, 86
Adolf	19, 181
Aike	14, 27, 34, 38, 39, 42, 43
Albert	30, 80, 103, 120, 122, 156
Alke	46, 60, 63, 64, 66, 74, 75, 85, 89
Alko	83
André	148
Angelina	83, 86
Anje 5, 14, 23, 27, 30, 32, 34, 35, 43, 44, 46, 50, 51, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 82, 83, 85, 86, 87, 96, 97, 98, 99, 157, 160	
Annechiena	14
Anneke	4, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 31, 33
Antje	31, 33, 43, 61, 74, 83, 85, 86
Auwe	35

B

Bakker	26, 102, 120, 121, 122, 156, 179, 180, 232
Bartelds	61
Bastille	50
Beatrix	7
Beerends	74, 102
Berend	74, 98, 100, 102, 103, 107, 119, 120, 121, 122, 124, 156, 157
Berends	46, 50, 60, 74, 80, 121
Berent	16, 20, 24, 25, 30, 31
Bergman	113
Bob	181
Boelo	181
Boer	12, 164
Borcherds	46, 60
Borchert	61, 80
Borcherts	63, 64, 66, 74, 75
Borgerds	89
Borgert	5, 75, 80, 82, 83, 85, 97, 99
Bos	56, 59, 60, 77, 82, 86, 97, 131
Bouman	97, 99
Bouwina	61
Braam	82
Brinckers	128
Broek	97, 99
Broesder	88
Bruin	3, 135
Buring	136
Buurma	50

C

Cees	133
------------	-----

Chris.....	170
Claassen.....	14
Claes.....	14
Cor.....	158
Cornelis.....	14, 88, 102, 135

D

Derk.....	60, 61, 83, 86, 88, 89, 97, 135
Derks.....	33, 75
Dijk.....	8
Dijkhuis.....	61
Dirkje.....	124, 157, 160, 169
Drees.....	144, 145
Drenth.....	3, 124, 157, 159, 169

E

Ebes.....	74
Edo.....	157, 160
Eefke.....	61
<i>Egbert</i>	80
Elisabeth.....	20, 24, 25, 31
Elizabeth.....	75, 98, 100, 120
Eltje.....	14, 136
Eltjes.....	20, 26, 31, 33
Eltjo.....	14
Emma.....	7
Engel.....	97, 99
Engeltje.....	56, 59, 60, 82, 86, 88, 97, 98, 100
Epke.....	46, 55, 56, 58, 96, 99
<i>Eppien</i>	80

F

Feiken.....	134
Flink.....	74
Fockes.....	27, 34, 43, 44
Focko.....	44
Freerk.....	123, 148, 157, 159, 162, 163, 164, 169, 170, 172, 179, 183

G

Geert.....	4, 14, 16, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 30, 31, 33, 38, 97, 98, 99, 100, 119
Geertje.....	61, 83, 97
Geertruida.....	12, 113, 120, 122, 123, 132, 141, 156, 157, 158, 159, 160, 169, 197
Geerts.....	4, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 33, 46, 60, 74, 80, 82, 97, 99, 119
Geesje.....	20, 26, 60, 148, 157, 158, 160
Ger.....	39, 97, 99
Ger XE "Ger" ardu.....	39, 97, 99
Gerrit ...	5, 34, 43, 44, 46, 53, 55, 56, 57, 58, 60, 63, 64, 65, 66, 67, 74, 75, 76, 77, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 96, 97, 98, 99, 100, 106, 119, 130, 131
Gerrits.....	34, 46, 50, 58, 60, 96
Geziena.....	5, 123, 157, 159, 162, 163, 169, 170, 178, 179, 180, 221
Ginie.....	124
Graaf.....	19
Grietje.....	58, 99, 103, 148, 157, 159, 160

Groen	5, 34, 43, 44, 46, 55, 56, 58, 82, 85, 88, 96, 102, 119, 121
<i>Groot</i>	190

H

Harm	61, 74, 76, 80, 83, 86, 89, 97, 99, 134, 148, 157, 159
Harmens	76
Harmke	61, 83, 86, 123
Harms	60, 74, 82, 87
Hartman	157
<i>Have</i>	80
Hayes	27, 34, 38
Haykens	46
Hayo	14, 46, 53, 60, 63, 65, 82, 88, 89, 106
Heidel	124
<i>Heijes</i>	66, 74, 75
Heikens	61
Hein	7
Hendrik 5, 7, 56, 59, 62, 76, 82, 84, 86, 88, 89, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 106, 107, 110, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 150, 151, 152, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 169, 170, 172, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 196, 197, 199, 207, 208, 210, 212, 213, 220, 227, 228	
Henk	148
Hennie	122, 123, 124, 135, 141, 142, 143, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 169, 233
Hero	23, 30, 164
Hillechien	124, 157, 160, 169
Hindrik	26, 31, 43, 74, 76, 80
Hindrikje	38
Hindriks	20, 26, 27, 30, 31, 32, 34, 36, 43, 44, 61, 74, 76
Hoetkamp	74
Hoites	124
Hout	231
Huis	3, 12, 135, 138, 157, 160, 227
Huisman	60

I

lektje	110
Ijtje	88, 89, 94, 95, 96, 100, 102, 106

J

Jacob .. 20, 31, 88, 98, 100, 102, 110, 119, 120, 121, 122, 124, 135, 136, 141, 142, 143, 156, 157, 159, 160, 161, 169, 233	
Jacoba	157, 162, 169, 170, 179, 183
<i>Jacobus</i>	188
Jan .. 3, 5, 12, 14, 26, 46, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 75, 76, 80, 82, 83, 86, 87, 88, 89, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 130, 131, 133, 134, 136, 141, 142, 143, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 169, 170, 172, 178, 179, 180, 183, 184, 189, 221, 223, 225, 229, 233	
Janna	148
Jannes	119
Jans	27, 30, 34, 43, 44, 46, 55, 57, 58, 60, 61, 77, 80, 96
Jantien	30
Japie	56, 59, 99
Jochem	30

Johannes.....	134
Joke 5, 6, 158, 162, 164, 169, 170, 172, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 199, 206, 212, 213, 220, 227	
José	178, 221, 222
Juliana.....	7
Jurrie.....	148

K

Kamp.....	74
Kan.....	228
Kasper.....	74, 124, 133, 141, 161
Katharina.....	85, 86
Kiel.....	97, 99
Klaas.....	163
Klaassens.....	61
Klap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 14, 16, 19, 20, 26, 27, 28, 31, 34, 35, 36, 37, 39, 41, 46, 47, 51, 54, 55, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 74, 75, 76, 77, 80, 81, 82, 85, 87, 88, 89, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 117, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 169, 170, 171, 172, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 196, 197, 199, 210, 212, 213, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 227, 228, 233	
Klok.....	103, 120, 122, 156
Klooster.....	51, 74
Knel.....	229
Kornelis.....	148
Korvenmaker.....	112, 113
Koster.....	61, 84, 97
Kromkamp.....	130, 131
Kromme.....	138, 151
Kruize..... 8, 12, 54, 113, 122, 123, 146, 148, 149, 150, 152, 153, 156, 159, 162, 169, 229	
Kuiper.....	103, 120, 122, 132, 133, 156
<i>Kuipers</i>	190, 230
Kuypers.....	39

L

Laan.....	46, 60, 77, 80, 82, 85
Lambertus.....	74
Lange.....	133
Lenting.....	97, 99, 119
Lijsbeth.....	4, 16, 17, 18, 24, 25
Luint.....	35
Luirts.....	27, 34, 44
Luit.....	3
Lupke	88, 102, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 116, 117, 118, 121, 131
Lupko.....	107, 108, 113, 123, 133, 141, 161, 162, 178, 221, 225

M

MaMaRoMaAIMi.....	3
MaMaRoMaAIMI.....	3
Marijke.....	178, 179, 180, 221
Marina.....	178, 221
Marinus.....	3, 157, 160

<i>Mark</i>	190
Martin	12
Meel	123, 157, 160, 169
Meentje	5, 54, 102, 120, 122, 123, 126, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 138, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 156, 157, 159, 160, 163, 169, 170
Meer	40
Meertens	50
Meijer	76, 119, 121, 163
Mein	132, 164
Menje	74
Menno	103, 120, 122, 156
Mensina	102
Middel	102
Molenkamp.....	102, 121
Muntinghe	14

N

Napoleon.....	14, 50, 51, 53
<i>Nicephore</i>	13
Nick	179, 180, 221, 225, 226
<i>Niepce</i>	13
Nieske	60, 74, 75, 80
<i>Niessien</i>	80

O

Oosten	158
Orwell.....	7

P

Piet.....	7
Pieter.....	76, 134
Platus	9
Poel.....	102
Potze	123, 162
Principaal	51

R

Reinders.....	163
Richard.....	157, 160
Rienus	135
Rijn.....	199
Rixte	20, 26, 31, 33, 43
Roelf.....	32, 56, 59, 61, 82, 83, 86, 97, 98
Roelfs.....	46, 60, 74, 80, 82, 85
Roelie	148, 157, 160
Roelof.....	26, 31, 85, 133, 137
Roelofs.....	26, 30, 31, 43, 80, 137
Roemeling.....	74, 75
Ruiter	131

S

Schreuder.....	3, 38, 189, 232
----------------	-----------------

Siebe.....	74
Smit5, 56, 61, 83, 86, 87, 97, 98, 100, 102, 120, 122, 123, 126, 129, 130, 131, 138, 141, 144, 146, 147, 148, 149, 151, 153, 154, 156, 157, 159, 161, 162, 163, 164, 169, 170, 183	
Smits..... 61, 102, 123, 126, 129, 130, 131, 135, 141, 144, 147, 148, 149, 151, 153, 161, 162, 163, 178	
Stolk.....	133
Stotefalk.....	138

T

Taatje.....	88, 102, 119, 121
Theo.....	189
Thijs.....	60
Tjaart.....	74
Tonkens.....	14
Tonnis.....	89, 163
Trijntje.....	32, 35, 43, 44, 46, 55, 60, 82
Tuin.....	88, 98, 100, 120

U

Uilktje.....	124
--------------	-----

V

Veeger.....	60
Veen 5, 61, 75, 76, 83, 86, 88, 97, 98, 100, 102, 105, 106, 109, 110, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 131, 156, 159	
Veld.....	46, 60
Vries.... 5, 46, 55, 58, 60, 62, 63, 64, 66, 74, 75, 80, 82, 83, 84, 85, 88, 89, 94, 95, 96, 97, 99, 101, 106, 119, 121	

W

Wijke.....	50
Wilhelmina.....	7
Wilkens.....	178, 221, 222
Willem.....	46, 56, 60, 61, 82, 83, 86, 97
Willems.....	46, 60, 61, 74, 76, 82, 85, 87
Wilthof.....	135
Witte.....	8, 233
Wobbe.....	51
Wobbegen.....	74
Wubbe.....	31, 107

Z

Zwaantje.....	46, 60, 82, 83, 85, 97
Zwik.....	61

